సామెతలు

పరిచయం

1 ఈ మాటలు దావీదు కుమారుడైన సొలొమోను చెప్పిన సామెతలు. సొలొమోను ఇశ్రాయేలీయుల రాజు.

2ప్రజలు జ్ఞానము కలిగి, సరైన వాటిని చేయటం తెలుసుకొనేందుకు ఈ సంగతులు రాయబడ్డాయి. నిజమైన అవగాహన కలిగి ఉండేందుకు ప్రజలకు ఈ మాటలు సహాయం చేస్తాయి. 3ప్రజలు జీవించేందుకు శ్రేష్ఠమైన విధానాన్ని ఈ మాటలు నేర్పిస్తాయి. నీతి, నిజాయితీ, మంచితనం కలిగి ఉండేందుకు సరైన మార్గాన్ని ప్రజలు నేర్చుకుంటారు. 4జ్ఞానమును నేర్చుకోవాల్సిన సాధారణ మనుష్యులకు జ్ఞానముగల ఈ మాటలు నేర్పిస్తాయి. యువతీ యువకులు ఈ మాటల మూలంగా జ్ఞానము, దాని ప్రయోగాన్ని నేర్చుకొంటారు. 5ఈ మాటల్లోని ఉపదేశాలను జ్ఞానముగల వారు కూడ జాగ్రత్తగా అనుసరించాలి. అప్పుడు వాళ్లు ఇంకా ఎక్కువ నేర్చుకొని, ఇంకా జ్ఞానముగల వారు అవుతారు. మంచి చెడుల తారతమ్యం తెలుసుకోవటంలో నిపుణతగల వారు యింకా ఎక్కువ అవగాహన సంపాదిస్తారు. 6అప్పుడు జ్ఞానముగల కథలు, పొడుపు కథలు మనుష్యులు గ్రహించగలుగుతారు. జ్ఞానముగల వారు చెప్పే విషయాలను మనుష్యులు గ్రహించగలుగుతారు. 7ఒక వ్యక్తి యెహోవాను గౌరవించి, ఆయనకు విధేయత చూపించటమే, నిజమైన తెలివికి మూలము. కానీ పాపాన్ని ప్రేమించే మనుష్యులు జ్ఞానాన్ని, సరైన ఉపదేశాన్ని ద్వేషిస్తారు.

సొలొమోను తన కుమారునికి ఇచ్చిన సలహా

8నా కుమారుడా, నీ తండ్రి ఉపదేశానికి నీవు విధేయుడవు కావాలి. మరియు నీ తల్లి ఉపదేశాలు కూడ నీవు పాటించాలి. 9నీ తల్లిదండ్రుల మాటలు నీ తలను మరింత అందంగా తీర్చిదిద్దే పూల కిరీటంలా ఉంటాయి. ఆ ఉపదేశాలు నీ మెడకు అందమైన హారంలా ఉంటాయి.

చెడ్డవాళ్లతో చేరకుండా హెచ్చరిక

10నా కుమారుడా, పాపాన్ని ప్రేమించే ప్రజలు తమతో కూడ పాపాన్ని చేయించటానికి పయత్నిస్తారు. నీవు వారిని అనుసరించకూడదు. 11ఆ పాపులు ఇలా చెప్పవచ్చు: "మాతో వచ్చేయి! మనం దాక్కొని, ఎవరినైనా అమాయకుణ్ణి చంపటానికి కనిపెడదాం. 12ఎవరైనా ఒక నిర్దోషిమీద మనం దాడి చేద్దాం. మనం అతణ్ణి చంపుదాం. ఆ మనిషిని పితృ లోకానికి మనం పంపిద్దాం. అతణ్ణి మనం నాశనం చేసి, సమాధికి పంపిద్దాం. 13చాలా ధనం, విలువ చేసే అన్ని రకాల వస్తువులు మనం దొంగిలిద్దాం. ఈ వస్తువులతో మనం మన గృహాలు నింపుకొందాం. 14కనుక మాతో వచ్చి, వీటిని చేయటానికి మాకు సహాయం చేయి. మనకు దొరికే వస్తువులన్నింటినీ మనం అందరం పంచుకొందాం."

15నా కుమారుడా, పాపాన్ని ప్రేమించే మనుష్యులను వెంబడించవద్దు. వారు జీవించే విధానంలో మొదటి మెట్టు కూడా నీవు ఎక్కవద్దు. 16ఆ చెడ్డ మనుష్యులు కీడు చేయటానికి ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటారు. వారు ఎంతసేపూ మనుష్యులను చంపాలని ఆశిస్తూంటారు.

17ఒక పక్షి నిన్ను చూస్తూండగా ఆ పక్షిని పట్టాలని వల వేయటం నిష్ప్రయోజనం. కనుక ఆ దుర్మార్గులను కనిపెట్టి ఉండు. జాగ్రత్తగా ఉండు. ఆ దుర్మార్గులు ఇతరులను చంపాలని ఉచ్చు వేస్తున్నారు. 18కానీ నిజానికి వారికి వారే ఉచ్చు వేసుకొంటారు. వారి స్వంత ఉచ్చుతో వారే నాశనం చేయబడుతారు. 19ఇవి దురాశపరుల పద్ధతులు అలాంటి దురాశ అది కలిగివున్నవారికి ప్రాణాంతక మవుతుంది.

జ్ఞానము – మంచి స్త్రీ

20ఇలా విను! జ్ఞానము ప్రజలకు ఉపదేశించటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఆమె (జ్ఞానము) వీధుల్లో, సంతల్లో అరుస్తుంది. 21రద్దీగల వీధి మూలల్లో ఆమె (జ్ఞానము) పిలుస్తోంది. ఆమె (జ్ఞానము) తన మాటలు వినేందుకు ప్రజలను సమకూర్చేందుకు ప్రయత్నిస్తూ పట్టణ ద్వారాల దగ్గర ఉంటూ (జ్ఞానము) చెపుతుంది:

22"మీరు వెర్రివాళ్లు. ఇంకెన్నాళ్లు మీరు ఇలా వెర్రి పనులు చేస్తూనే ఉంటారు? ఎన్నాళ్లు మీరు తెలివిని ద్వేషిస్తూ ఉంటారు? 23మీరు పశ్చాత్తాపపడి నా సలహా, నా ఉపదేశం విని ఉంటే, నాకు తెలిసింది అంతా నేను

మీతో చెప్పి ఉండేదాన్ని. నాకు ఉన్న తెలివి అంతా
మీకు ఇచ్చి ఉండేదాన్ని.
24“కానీ మీరు నా మాట వినేందుకు తిరస్క
రించారు. సహాయం చేయటానికి నేను ప్రయత్నిం
చాను. నేను నా చేయి అందించాను. కానీ నా సహాయం
స్వీకరించటానికి మీరు నిరాకరించారు. 25నా సలహా
అంతటినీ మీరు నిర్లక్ష్యం చేసి, తిప్పికొట్టారు. నా
మాటలు స్వీకరించటానికి మీరు నిరాకరించారు.
26అందుచేత నేను మీ కష్టం చూచి నవ్వుతాను. మీకు
కష్టం కలగటం చూచి నేను సరదా పడతాను. 27గొప్ప
కష్టం తుఫానులా మీ మీదికి వస్తుంది. సమస్యలు ఒక
బలమైన గాలిలా మీ మీద కొడతాయి. మీ కష్టాలు,
మీ విచారం మీ మీద మహా గొప్ప భారంగా ఉంటాయి.
28“ఈ సంగతులన్నీ జరిగినప్పుడు మీరు నా
సహాయం కోసం అడుగుతారు. కానీ నేను మీకు
సహాయం చేయను. మీరు నాకోసం వెదుకుతారు,
కానీ మీరు నన్ను కనుగొనలేరు. 29మీరు ఎన్నడూ
నా తెలివిని కోరుకోలేదు, గనుక నేను మీకు సహాయం
చేయను. మీరు యెహోవాకు భయపడి ఆయనను
గౌరవించుటకు నిరాకరించారు. 30నా సలహా మాటలు
వినేందుకు ప్రజలారా మీరు నిరాకరించారు. నేను సరైన
దారి మీకు చూపించినప్పుడు మీరు నా మాట వినేం
దుకు నిరాకరించారు. 31కనుక మీరు మీ స్వంత విధానం
లోనే పనులు చేసుకోవాలి. మీ స్వంత కీడు మార్గాల్లో
జీవిస్తూ మిమ్మల్ని మీరే నాశనం చేసుకొంటారు.
32“అవివేకులు జ్ఞానాన్ని అనుసరించేందుకు నిరాక
రించిన మూలంగా మరణిస్తారు. వారి బుద్ధిహీన పద్ధతు
లలో కొనసాగటం వారికి సంతోషం, అదే వారిని
చంపుతుంది. 33కానీ, నాకు విధేయత చూపే వ్యక్తి
క్షేమంగా జీవిస్తాడు. ఆ వ్యక్తి సుఖంగా ఉంటాడు. అతడు
కీడుకు భయపడాల్సిన అవసరం ఉండదు.”

జ్ఞానం చెప్పేది వినండి

2 నా కుమారుడా, నేను చెప్పే ఈ సంగతులు
అంగీకరించు. నా ఆజ్ఞలు జ్ఞాపకం ఉంచుకో.
2జ్ఞానం చెప్పేది విని, గ్రహించటానికి నీ శక్తి కొలది
ప్రయత్నించు. 3జ్ఞానం కోసం గట్టిగా మొరపెట్టు,
అవగాహన కోసం గట్టిగా అడుగు. 4వెండికోసం వెదకి
నట్టు జ్ఞానం కోసం వెదుకు. దాచబడిన ధనం కోసం
వెదకినట్టు దానికోసం వెదుకు. 5వీటిని నీవు చేస్తే
అప్పుడు నీవు యెహోవాను గౌరవించటం నేర్చు
కొంటావు. నీవు నిజంగా దేవుణ్ణి గూర్చి నేర్చు
కొంటావు.
6యెహోవా జ్ఞానము ప్రసాదిస్తాడు. జ్ఞానము, అవ
గాహన ఆయన నోటి నుండి వస్తాయి. 7ఆయన
నిజాయితీ పరులకు మంచి జ్ఞానం దాచి సమకూర్చి
ఇస్తాడు. ఆయన నిజాయితీగా నడుచుకొనేవారికి
కవచం లాంటివాడు. 8ఇతరుల యెడల న్యాయంగా
ఉండేవాళ్లను ఆయన కాపాడతాడు. ఆయన తన పవిత్ర
ప్రజలను కాపాడతాడు.
9కనుక యెహోవా తన జ్ఞానమును ప్రసాదిస్తాడు.
అప్పుడు మంచివి, న్యాయమైనవి మరియు సరియైనవి
నీవు గ్రహిస్తావు. 10నీ హృదయంలోనికి జ్ఞానం వస్తుంది,
నీ ఆత్మ జ్ఞానం కలిగి ఆనందిస్తుంది.
11జ్ఞానం నిన్ను కాపాడుతుంది, వివేచన నీకు కావలి
కాస్తుంది. 12దుర్మార్గులు జీవించే చెడు మార్గంలో
జీవించకుండ జ్ఞానము, వివేచన మిమ్మల్ని వారిస్తాయి.
ఆ మనుష్యులు వారు చెప్పే వాటిలో కూడా దుర్మా
ర్గులు 13వారు మంచితనం విడిచి పెట్టి, ఇప్పుడు
చీకట్లో (పాపంలో) జీవిస్తున్నారు. 14వారు తప్పుచేసి
సంతోషిస్తూ, దుర్మార్గపు చెడు మార్గాలలో ఆనంది
స్తున్నారు. 15ఆ మనుష్యులు నమ్మదగిన వారు కారు
వారు అబద్ధాలాడి మోసం చేస్తారు. కానీ మీ జ్ఞానం,
వివేచన వాటన్నిటి నుండి మిమ్మల్ని దూరంగా
ఉంచుతాయి.
16మరో దేశపు స్త్రీ ఎవరైనా నీవు ఆమెతో పాపము
చేసేందుకు నిన్ను ఒప్పించేందుకని, దుర్మార్గులు
తియ్యటి మాటలు ప్రయోగించవచ్చు. 17ఆమె చిన్న
దిగా ఉన్నప్పుడే వివాహం చేసుకుంది కాని ఆమె తన
భర్తను విడిచి పెట్టింది. ఆమె తన వివాహ ప్రమాణాన్ని
నిలుపుకోవటం లేదు. ఆమె తన దేవుని నిబంధనను
మర్చిపోతుంది. కాని లేదు అని ఆమెతో చెప్పేందుకు
జ్ఞానం నీకు సహాయం చేస్తుంది. 18నీవు బలహీనుడవై
ఆమె ఇంట ప్రవేశిస్తే నాశనం (మరణం) వైపు మొదటి
మెట్టు మీద నడచినట్టే. నీవు ఆమెను అలానే వెంబడిస్తే
ఆమె నిన్ను సమాధికి నడిపిస్తుంది. 19ఆమె ఒక సమా
ధిలా ఉంది. ఒకవేళ ఏ పురుషుడైనా ఆ స్త్రీ దగ్గరకు
వెళ్తే, అతడు ఎన్నటికీ తిరిగి రాడు. ఆ మనిషి జీవితం
మరలా ఎన్నటికి మొదటిలా ఉండదు.
20కనుక నీవు మంచి మనుష్యుల అడుగుజాడలను
అనుసరించేలా, మంచి మనుష్యులు జీవించే విధంగా
జీవించునట్లు జ్ఞానం సహాయం చేస్తుంది. 21సరిగ్గా
జీవించే ప్రజలు దేశాన్ని తామే స్వంతంగా కలిగి
ఉంటారు. మంచిని జరిగించే మనుష్యులు వారి
భూమిలో జీవిస్తారు. 22కానీ దుర్మార్గులు వారి భూమిని
పోగొట్టుకొంటారు. ఆ దుర్మార్గులు దేశం నుండి తొల
గించి వేయబడతారు.

సరిగ్గా జీవించటం నీ జీవితానికి లాభం

3 నా కుమారుడా, నా ఉపదేశాన్ని మరచిపోకు. నీవు
చేయాలని నేను చెప్పిన సంగతులు జ్ఞాపకం
ఉంచుకో. 2నీకు నేను నేర్పిస్తున్న ఈ సంగతులు
నీకు సుదీర్ఘమైన సంతోష జీవితాన్ని ఇస్తాయి.
3ప్రేమించటం ఎన్నటికీ చాలించకు. ఎల్లప్పుడూ

నమ్మకంగా ఉండు. ఈ విషయాలను నీ జీవితంలో
ఒక భాగంగా ఎంచుకో. వాటిని నీ మెడ చుట్టూ
కట్టుకో. వాటిని నీ హృదయం మీద వ్రాసుకో.
4అప్పుడు దేవుని దృష్టియందును, మానవుల దృష్టి
యందును నీవు దయనొంది మంచివాడవనిపించు
కొందువు.

యెహోవాను నమ్ముకో

5పూర్తిగా యెహోవాను నమ్ముకో! నీ స్వంత
తెలివి మీద ఆధారపడవద్దు. 6నీవు చేసే వాటన్నిటిలో
దేవుని మీద నమ్మకం ఉంచు. అప్పుడు ఆయన నీకు
సహాయం చేస్తాడు. 7నీ స్వంత జ్ఞానం మీద ఆధార
పడవద్దు. కాని యెహోవాను గౌరవించి, దుర్మార్గానికి
దూరంగా ఉండు. 8నీవు ఇలా చేస్తే, అప్పుడు నీ శరీరా
నికి మంచి ఆరోగ్యమునూ నీ ఎముకలకు సత్తువా
కలుగుతుంది.

యెహోవాకు ఇమ్ము

9నీ ఆరోగ్యంతో యెహోవాను ఘనపరచు. నీ
రాబడి అంతటిలో ప్రథమ ఫలము ఆయనకు ఇమ్ము.
10అప్పుడు నీకు కావలసినవి అన్నీ నీకు ఉంటాయి.
నీ కొట్లాలు ధాన్యంతో నిండి ఉంటాయి, నీ పీపాల్లో
ద్రాక్షారసం పొర్లుతూ ఉంటుంది.

యెహోవా శిక్షను అంగీకరించు

11నా కుమారుడా, నీవు తప్పు చేస్తున్నావని కొన్ని
సార్లు యెహోవా నీకు చూపిస్తాడు. కాని ఈ శిక్షను
గూర్చి కోపించకు. దాని నుండి నేర్చు కొనేందుకు
ప్రయత్నించు. 12ఎందుకంటే, యెహోవా తాను
ప్రేమించే మనుష్యులను ఆయన సరిచేస్తాడు. అవును,
తాను ప్రేమించే కుమారుని శిక్షించే ఒక తండ్రిలాంటి
వాడు దేవుడు.

జ్ఞానము మూలంగా ఆశీర్వాదాలు

13జ్ఞానమును సంపాదించి చాలా సంతోషంగా
ఉంటాడు. ఆ మనిషి అర్థం చేసుకోవటం మొదలు
పెట్టినప్పుడు అతడు ధన్యుడు. 14జ్ఞానము మూలంగా
వచ్చే లాభం వెండి కంటే మంచిది. జ్ఞానము మూలంగా
వచ్చే లాభం మంచి బంగారు కంటే మేలు. 15జ్ఞానము
నగల కంటే ఎంతో ఎక్కువ విలువ గలది. నీవు
కోరుకో దగినది ఏదీ జ్ఞానము అంతటి విలువ గలది
కాదు! 16జ్ఞానము సుదీర్ఘ జీవితాన్ని, ఐశ్వర్యాలు, ఘన
తలను నీకు ఇస్తుంది. 17జ్ఞానముగల మనుష్యులు శాంతి,
సంతోషం, కలిగి జీవిస్తారు. 18జ్ఞానము జీవవృక్షంలా
ఉంటుంది. దానిని స్వీకరించే వారికి అది నిండు జీవి
తాన్ని ఇస్తుంది. జ్ఞానమును కలిగినవారు నిజంగా సంతో
షంగా ఉంటారు.

19భూమిని చేయుటకు యెహోవా తన తెలివిని
ఉపయోగించాడు. ఆకాశాలను చేయుటకు యెహోవా
తెలివి ఉపయోగించాడు. 20నీళ్లను చేయుటకు
యెహోవా తెలివి ప్రయోగించాడు. ఆయన జ్ఞానము
ద్వారా ఆకాశాలు వర్షాన్ని కురిపిస్తాయి.
21నా కుమారుడా, నీ జ్ఞానము, వివేకాన్ని భద్రంగా
ఉంచుకో. వీటిని పోగొట్టుకోవద్దు. 22జ్ఞానము, వివే
కము నీ జీవితాన్ని మరింత అందంగా తీర్చిదిద్దుతాయి.
23అప్పుడు నీవు క్షేమంగా జీవిస్తావు, నీవు పడిపోకుండా
ఉంటావు. 24నీవు పండుకొనునప్పుడు నీవు భయ
పడవు. నీవు విశ్రాంతి తీసుకొనునప్పుడు నీ నిద్ర
ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. 25-26నీకు ఆకస్మికంగా సంభ
వించబోయేవాటిని గూర్చి భయపడకు. ఎందుకంటే
యెహోవా నీతో ఉన్నాడు. ఆయన నిన్ను క్షేమంగా
ఉంచుతాడు. మరియు ఆ చెడ్డ విషయాలు చెడ్డ
మనుష్యులకే సంభవిస్తాయి.

సక్రమంగా జీవించే జ్ఞానం

27మేలు చేయుట నీచేతనైనప్పుడు దాన్ని పొంద
దగినవారికి చేయకుండా వెనుదీయకుము. 28నీ పొరుగు
వాడు అతని స్వంత వస్తువులను తిరిగి ఇచ్చి వేయుమని
నిన్ను అడిగితే వాటిని అప్పుడే అతనికి ఇచ్చివేయుము.
"తిరిగి రేపు రమ్మని" అతనితో చెప్పవద్దు.
29నీ పొరుగువాడు నీతో శాంతియుతంగా జీవిస్తు
న్నాడు, గనుక అతనికి విరోధంగా కీడు తలపెట్టవద్దు.
30మరో వ్యక్తి నీ యెడల ఎలాంటి తప్పూ చేయక
పోతే అతనిని న్యాయస్థానానికి తీసుకొని పోవద్దు.
31కొంతమంది మనుష్యులు తేలికగా కోపం తెచ్చు
కొని వెంటనే కీడు చేస్తారు. వారు జీవించే విధంగా
జీవించకు. 32ఎందుకంటే దుర్మార్గులను యెహోవా
ద్వేషిస్తాడు. కాని సక్రమంగా జీవించే ప్రజలను
యెహోవా బలపరుస్తాడు.
33దుర్మార్గుల కుటుంబాలకు యెహోవా విరో
ధంగా ఉంటాడు. కాని సక్రమంగా జీవించే వారి కుటుం
బాలను ఆయన ఆశీర్వదిస్తాడు.
34ఒక వేళ ఒక వ్యక్తి గర్వించి, ఇతరులకంటే అతడే
మంచివాడని తలచి, హేళన చేస్తే యెహోవా అతనిని
శిక్షించి, అతని గూర్చి హేళన చేస్తాడు. కాని దీనులకు
యెహోవా సహాయం చేస్తాడు. 35జ్ఞానముగల మను
ష్యులు దేవుని వెంబడిస్తారు. జ్ఞానముగల మనుష్యులను
యెహోవా ఘనపరుస్తాడు. బుద్ధిహీనులు దేవుణ్ణి వెంబ
డించరు. బుద్ధిహీనులు అవమానించబడతారు.

జ్ఞానము, వివేకం ప్రాముఖ్యత

4 కుమారులారా, "మీ తండ్రి ఉపదేశములు
వినండి." మీరు గ్రహించగలుగునట్లు గమనిం
చండి. 2ఎందుకనగా నేను మీకు నేర్పిస్తున్న సంగతులు

ప్రాముఖ్యమైనవి, మంచివి. అందుచేత నా ఉపదేశ
ములు ఎన్నడూ మరువవద్దు.
3నేను నా తండ్రికి పసివాడను. నేను నా తల్లికి
ఒకే కుమారుణ్ణి. 4నా తండ్రి నాకు నేర్పిస్తూ నాతో
ఇలా చెప్పాడు: "నేను చెప్పే సంగతులు జ్ఞాపకం
ఉంచుకో, నీవు నా ఆజ్ఞలకు విధేయుడవైతే జీవిస్తావు.
5జ్ఞానము, వివేకం సంపాదించు! నా మాటలు మరు
వకు. నా ఉపదేశాలు ఎల్లప్పుడూ పాటించు. 6జ్ఞానము
నుండి తొలగిపోవద్దు. అప్పుడు జ్ఞానము నిన్ను
కాపాడుతుంది. జ్ఞానాన్ని ప్రేమించు, జ్ఞానము నిన్ను
భద్రంగా కాపాడుతుంది."
7జ్ఞానము సంపాదించాలని నీవు తీర్మానించినప్పుడే
జ్ఞానము మొదలవుతుంది. అందుచేత జ్ఞానము సంపా
దించేందుకు నీకున్న సమస్తం వినియోగించు,
అప్పుడు నీవు జ్ఞానివి అవుతావు. 8జ్ఞానాన్ని ప్రేమించు.
జ్ఞానం నిన్ను గొప్పవాణ్ణి చేస్తుంది. జ్ఞానాన్ని అతి
ముఖ్యమైనదిగా ఎంచు, జ్ఞానము నీకు ఘనత తెచ్చి
పెడుతుంది. 9ఆమె (జ్ఞానము) అందమైన మాలను
నీతల మీద ఉంచుతుంది. సొగసైన కిరీటమును నీకు
బహూకరిస్తుంది.
10కనుక నా మాట విను. నేను చెప్పే సంగతులను
జరిగించు. అప్పుడు నీవు ఎక్కువ కాలం జీవిస్తావు.
11జ్ఞానాన్ని గూర్చి నేను నీకు నేర్పిస్తున్నాను. నేను
నిన్ను మంచి మార్గంలో నడిపిస్తున్నాను. 12ఈ
మార్గాన్ని అనుసరించు, అప్పుడు నీ పాదం ఉచ్చులో
చిక్కుకోదు. నీవు తూలిపోకుండా పారిపోవచ్చు. నీవు
చేయాలని ప్రయత్నించే వాటిలో నీవు క్షేమంగా
ఉంటావు. 13ఈ పాఠాలు ఎల్లప్పుడూ జ్ఞాపకం
ఉంచుకో. ఈ పాఠాలు మరచిపోకు. అవే నీకు జీవం!
14దుర్మార్గులు నడిచే మార్గాన్ని అనుసరించకు.
అలా నడుచుకొనవద్దు. వారిలా ఉండేందుకు ప్రయ
త్నించవద్దు. 15దుర్మార్గానికి దూరంగా ఉండు. దానికి
దగ్గరగా వెళ్లవద్దు. దానిని దాటి తిన్నగా వెళ్లిపో. 16చెడ్డ
వాళ్లు ఏదో ఒక చెడు చేసేటంత వరకు నిద్రపోలేరు.
ఆ మనుష్యులు మరో వ్యక్తిని బాధించేటంతవరకు
నిద్రపోలేరు. 17ఆ మనుష్యులు దౌర్జన్యము అనే మద్యం
తాగుతూ దుర్మార్గము అనే రొట్టెను తింటారు. ఇతరు
లను బాధించకుండా జీవించలేరు.
18మంచి మనుష్యులు ఉదయకాంతిలా ఉంటారు.
సూర్యోదయమౌతుంది. ఆ రోజు మరింత ప్రకాశ
వంతంగా సంతోషంగా తయారవుతుంది. 19చెడు మను
ష్యులు చీకటి రాత్రివలె ఉంటారు. వారు చీకటిలో
తప్పిపోయి, వారికి కనపడని వాటి మీద పడిపోతూ
వుంటారు.
20నా కుమారుడా, నేను చెప్పే విషయాలు గమ
నించు. నా మాటలు జాగ్రత్తగా విను. 21నా మాటలు
నిన్ను విడిచి పోనియ్యకు. నేను చెప్పే సంగతులు
జ్ఞాపకం ఉంచుకో. 22నా ఉపదేశము వినే వారికి అది
జీవం కలిగిస్తుంది నా మాటలు శరీరానికి మంచి
ఆరోగ్యంలాంటివి.
23నీవు తలంచే విషయాలలో నీవు జాగ్రత్తగా
ఉండటమే నీకు అతి ముఖ్యమైన విషయం. నీ
తలంపులు నీ జీవితాన్ని ఆధీనంలో ఉంచుకుంటాయి.
24సత్యమును వక్రం చేయ వద్దు, సరికాని మాటలు
చెప్పవద్దు. అబద్ధాలు చెప్పకు. 25నీ యెదుట ఉన్న
జ్ఞానముగల మంచి ఆశయాలనుండి నిన్ను నీవు తిరిగి
పోనివ్వకు. 26సరైన విధంగా జీవించుటకు చాలా
జాగ్రత్తగా ఉండు, అప్పుడు నీకు స్థిరమైన మంచిజీవితం
ఉంటుంది. 27తిన్నని మార్గం విడిచిపెట్టకు అది
మంచిది, సరైనది. కాని కీడు నుండి ఎల్లప్పుడూ
తిరిగిపో.

మరొకని భార్యకు దూరంగా ఉంచే జ్ఞానము

5 నా కుమారుడా, నా జ్ఞానోపదేశము విను. వివేకము
గల నా మాటలు గమనించు. 2అప్పుడు జీవించు
టకు సరైన మార్గం నీవు తెలుసుకుంటావు. నీవు
జ్ఞానివి అని నీ మాటలు తెలియజేస్తాయి. 3మరొకరి
భార్య పెదవులు తేనెలా తియ్యగా ఉండవచ్చు. ఆమె
ముద్దులు తైలం కంటె మెత్తగా ఉండవచ్చు. 4కాని
అంతలో కక్ష, బాధ, మాత్రమే ఆమె తెచ్చిపెడుతుంది.
ఆ బాధ విషమంత చేదుగాను, ఖడ్గమంత వాడిగాను
ఉంటుంది. 5ఆమె పాదాలు చావుకు దారితీస్తాయి.
ఆమె నిన్ను తిన్నగా సమాధికి నడిపిస్తుంది. 6ఆమెను
వెంబడించవద్దు! ఆమె సరైన మార్గాలో నుంచి తప్పి
పోయింది. అది ఆమెకు తెలియదు, జాగ్రత్తగా ఉండు!
జీవమార్గాన్ని వెంబడించు!

వ్యభిచారం నిన్ను నాశనం చేయగలదు

7నా కుమారులారా, ఇప్పుడు నా మాట వినండి.
నేను చెప్పే మాటలు మరచిపోవద్దు. 8వేశ్యకు దూరంగా
ఉండండి. ఆమె ఇంటి గుమ్మం దగ్గరకు కూడ వెళ్లవద్దు.
9ఒకవేళ నీవు అలా చేస్తే నీ మీద ప్రజలకున్న గౌరవం
పోగొట్టుకుంటావు. ఇతరులు నీవు సంవత్సరాలు
తరబడి సంపాదించినది అంతా తీసివేసుకుంటారు.
10నీకు తెలియని ప్రజలు నీ ఐశ్వర్యమంతా తీసివేసు
కుంటారు. నీ కష్టార్జితం ఇతరుల పాలవుతుంది. 11నీ
జీవితాంతం కూడా నీవు మూల్గుతావు. నీ శరీరం,
నీకు ఉన్న సమస్తం హరించుకుపోతుంది. 12-13అప్పుడు
నీవు, "నా తల్లిదండ్రుల మాటలు నేనెందుకు వినలేదు?
నా ఉపదేశకుల మాటలు నేనెందుకు వినలేదు? క్రమ
శిక్షణతో ఉండుటకు నేను నిరాకరించాను, సరిదిద్దబడు
టకు నేను నిరాకరించాను. 14ఇప్పుడు అంతంలో,
నా జీవితం వ్యర్థం అయిపోయినట్లు నేను

చూస్తున్నాను. మనుష్యులంతా నా అవమానం
చూస్తున్నారు” అని నీవు అంటావు.

నీ స్వంత భార్యను అనుభవించు

15-16నీ స్వంత బావి నుండి ప్రవహించు నీళ్లు
మాత్రమే త్రాగు. మరియు నీ నీళ్లను బయట వీధుల్లోకి
ప్రవహించ నీయకు. (నీ స్వంత భార్యకు ఒక్కదానికి
మాత్రమే, నిన్ను నీవు అప్పగించుకో. నీవు నీ ప్రత్యేక
ప్రేమను ఇవ్వాల్సింది ఆమె మాత్రమే. నీ కుటుంబానికి
వెలుపల పిల్లలకు నీవు తండ్రివి కావద్దు). 17నీ పిల్లలు
నీకు మాత్రమే చెందినవారై ఉండాలి. నీ స్వంత ఇంటికి
వెలుపలి వారితో నీవు నీ పిల్లల్ని పంచుకోరాదు.
18అందుచేత నీ స్వంత భార్యతో సంతోషించు. నీవు
యువకుడుగా ఉన్నప్పుడు నీవు పెళ్లాడిన స్త్రీతో అను
భవించు. 19ఆమె అందమైన లేడి వంటిది, అందమైన
దుప్పిలాంటిది. ఆమె ప్రేమ నిన్ను పూర్తిగా తృప్తి
పరచనివ్వు. ఆమె ప్రేమ నిన్ను బంధించి వేస్తుంది.
20మరొకని భార్య నిన్ను అదే విధానంల్లో బంధించ
నియ్యకు. మరొకని ప్రేమ నీకు అవసరం లేదు.
21ప్రతి మనిషి చేసే ప్రతీది యెహోవా తేటగా
చూస్తాడు. మనుష్యులు చేసే ప్రతీదాన్ని యెహోవా
క్షుణ్ణంగా చూస్తాడు. 22దుర్మార్గుని పాపాలు వానినే
పట్టుకొంటాయి. అతని పాపాలు అతణ్ణి బంధించే
పాశాల్లా ఉంటాయి. 23ఈ మనిషి క్రమశిక్షణలో ఉంచేం
దుకు నిరాకరించిన మూలంగా మరణిస్తాడు. అతడు
తన స్వంత బుద్ధిహీనమైన కోరికల వల్లనే పట్టు
బడతాడు.

అప్పు ఇప్పించుటలో ప్రమాదాలు

6 నా కుమారుడా, ఇంకొకని అప్పుకు బాధ్యునిగా
ఉండకు. ఆ వ్యక్తి తన అప్పు చెల్లించలేనని చెబితే,
అది నీవే చెల్లిస్తానని వాగ్దానం చేశావా? మరో మనిషి
అప్పులకు నిన్ను నీవే బాధ్యునిగా చేసుకొన్నావా?
2అలాగైతే నీవు పట్టుబడ్డట్టే! నీ మాటలే నిన్ను
చిక్కుల్లో పెట్టేశాయి! 3నీవు ఆ మనిషి శక్తి కింద
ఉన్నావు. కనుక అతని దగ్గరకు వెళ్లి, నిన్ను నీవే
విముక్తుని చేసుకో. అతని బాకీ నుండి నిన్ను విడిపించు
మని నీవు అతణ్ణి బ్రతిమాలు. 4నిద్రపోయి, విశ్రాంతి
తీసుకొనేంతవరకు వేచి ఉండవద్దు. 5వేటగాని బారి
నుండి పారిపోతున్న లేడివలె ఆ ఉచ్చు నుండి తప్పిం
చుకో. ఉచ్చులో నుండి పారిపోతున్న పక్షివలె, నిన్ను
నీవే విడుదల చేసుకో.

బద్ధకంగా ఉండుటవల్ల అపాయాలు

6సోమరీ, నీవు చీమల దగ్గరకు వెళ్లి చీమలు ఏమి
చేస్తుంటాయో చూడు. చీమ దగ్గర నేర్చుకో. 7చీమకు
పాలకుడు, అధికారి, నాయకుడు అంటూ ఎవరూలేరు.
8కానీ చీమ, దాని ఆహారాన్ని వేసవిలో కూర్చు
కొంటుంది. చీమ, దాని ఆహారాన్ని దాచుకొంటుంది.
చలికాలంలో దానికి సమృద్ధిగా ఆహారం ఉంటుంది.
9సోమరీ, ఇంకెంతసేపు నీవు అక్కడ పండు
కొంటావు. నీ విశ్రాంతి నుండి నీవు యింకెప్పుడు
లేస్తావు? 10“నాకు ఇంకొంచెం నిద్ర కావాలి. యింకా
కొంచెంసేపు నేను ఇక్కడే విశ్రాంతి తీసుకుంటాను”
అని సోమరి చెబుతాడు. 11కాని అతడు నిద్రపోతాడు,
మళ్లీ నిద్రపోతాడు; అతడు దరిద్రుడంటే దరిద్రుడ
వుతాడు. త్వరలోనే అతనికి ఏమీ ఉండదు. ఒక దొంగ
వాడు వచ్చి సమస్తం దోచుకున్నట్టు ఉంటుంది.

దుర్మార్గపు మనిషి

12దుర్మార్గుడు, పనికిమాలినవాడు అబద్ధాలు చెబు
తాడు. చెడ్డ సంగతులే చెబుతాడు. 13అతడు కన్ను
గీటి, సూచనలు చేసి మనుష్యులను మోసం చేస్తాడు.
14ఆ మనిషి దుర్మార్గుడు. ఎంతసేపూ అతడు దుర్మా
ర్గపు పథకాలే వేస్తాడు. అన్నిచోట్లా అతడు చిక్కులు
పెడుతుంటాడు. 15కాని అతడు శిక్షించబడతాడు. కష్టం
అతనికి అకస్మాత్తుగా వచ్చేస్తుంది. అతడు త్వరగా
నాశనం చేయబడతాడు. అతనికి ఎవరూ సహాయం
చేయరు.

యెహోవా అసహ్యించుకొనే ఏడు సంగతులు

16 ఈ ఆరు విషయాలను యెహోవా అస
హ్యించుకొంటాడు: కాదు ఏడును ఆయన
అసహ్యించుకొంటాడు.
17 ఇతరులకంటే తానే మంచివాడు అనుకొనే
మనిషి. అబద్ధాలు చెప్పే మనిషి. నిర్దోషు
లను చంపే మనిషి.
18 చెడ్డపనులు చేయాలని త్వరపడే మనిషి.
దుర్మార్గం చేయాలని కోరే మనిషి.
19 అబద్ధం వెంబడి అబద్ధం చెప్పే మనిషి.
వాదాలకు పూనుకొని ప్రజల మధ్య
కలహాలు పెట్టే మనిషి.

20నా కుమారుడా నీ తండ్రి ఆజ్ఞలు జ్ఞాపకం
ఉంచుకో. మరియు నీ తల్లి ఉపదేశాలు మరువకు.
21వారి మాటలు ఎల్లప్పుడూ జ్ఞాపకం ఉంచుకో. వారి
ఉపదేశములను నీ జీవితంలో ఒక భాగంగా చేసుకో.
22నీవు ఎక్కడికి వెళ్లినా వారి ఉపదేశములు నీకు దారి
చూపిస్తాయి. నీవు నిద్రపోయినప్పుడు అవి నిన్ను
కనిపెట్టుకొని ఉంటాయి. మరియు నీవు మేల్కొన్న
ప్పుడు అవి నీతో మాట్లాడి నిన్ను నడిపిస్తాయి.
23నీ తల్లిదండ్రుల ఆజ్ఞలు, ఉపదేశములు నీకు సరైన
దారి చూపించే వెలుగులా ఉంటాయి. నీవు జీవ
మార్గాన్ని వెంబడించేందుకు నిన్ను అవి సరిదిద్ది, నీకు

శిక్షణ ఇస్తాయి. 24నీవు చెడు స్త్రీ దగ్గరకు వెళ్లకుండా వారి ఉపదేశము నిన్ను వారిస్తుంది. తన భర్తను విడిచి పెట్టేసిన భార్య మెత్తటి మాటల నుండి వారి మాటలు నిన్ను కాపాడుతాయి. 25ఆ స్త్రీ అందమైనది కావచ్చు. కాని ఆ అందం నీలో నిన్ను మండింపచేసి శోధించనీయకు. ఆమె కండ్లను నిన్ను బంధించనియ్యకు. 26ఒక వేశ్య ఖర్చు ఒక రొట్టె ముక్క కావచ్చు. కాని మరో పురుషుని భార్య నీ జీవితమంతా ఖర్చు చేయవచ్చు.

27ఒకడు తన మీద నిప్పువేసుకుంటే అతని బట్టలు కూడా కాలిపోతాయి. 28ఒకడు వేడి నిప్పుల మీద కాలుపెడితే అతని పాదం కాలుతుంది. 29మరొకడి భార్యతో పండుకొనే ఏ మనిషి విషయమైనా ఇంతే. ఆ మనిషి నష్టపోతాడు.

30-31ఒకడు ఆకలితో ఉండి తినుటకు భోజనం దొంగిలించవచ్చు. ఒకవేళ అతడు పట్టుబడితే అతడు దొంగిలించిన దానికి ఏడు రెట్లు అదనంగా చెల్లించాలి. అతనికి ఉన్న సమస్తం దీని మూలంగా ఖర్చు కావచ్చును. కాని ఇతరులు గ్రహిస్తారు. అతని మీద వారికి గల గౌరవం అంతా పోదు.

32అయితే, వ్యభిచారం చేసే పురుషుడు బుద్ధి హీనుడు. అతడు తనకు తానే నాశనం చేసుకుంటాడు. తన నాశనానికి తానే కారణం అవుతాడు. 33ప్రజలకు అతని మీద ఉన్న గౌరవం అంతా పోతుంది. మరియు ఆ అవమానాన్ని అతడు ఎన్నటికీ మరచిపోడు. 34ఆ స్త్రీ యొక్క భర్తకు రోషం వస్తుంది. ఆ భర్తకు చాలా కోపం వస్తుంది. అవతలి వాడిని శిక్షించేందుకు ఇతడు చేయగలిగింది ఏదైనా చేసేస్తాడు. 35ఏ విధంగా చెల్లించినా ఎంత డబ్బు చెల్లించినా అతని కోపాన్ని ఆపేందుకు చాలదు!

జ్ఞానము నిన్ను వ్యభిచారం నుండి కాపాడుతుంది

7 నా కుమరుడా, నా మాటలు జ్ఞాపకం ఉంచుకో నేను నీకు ఇచ్చే ఆజ్ఞలు మరువకు. 2నా ఆజ్ఞలకు విధేయుడవు కమ్ము, నీకు జీవం కలుగుతుంది. నా ఉపదేశాన్ని కనుపాపలాగ ఎంచుకో. (నీ జీవింతలోకెల్లా అతి ముఖ్యమైనది). 3నా ఆజ్ఞలను ఉపదేశాలను ఎల్లప్పుడూ నీతో ఉంచుకో. వాటిని నీ వ్రేళ్లకు కట్టుకో. వాటిని నీ హృదయం మీద వ్రాసుకో. 4జ్ఞానాన్ని నీ సోదరిగా ఎంచు. తెలివిని నీ కుటుంబంలో ఒక భాగంగా చూసుకో. 5అప్పుడు అవి పరస్త్రీనుండి నిన్ను కాపాడుతాయి. నిన్ను పాపములోకి ఈడ్చివేయగల చక్కటి మాటలనుండి నిన్ను కాపాడతాయి.

6ఒక రోజు నేను నా కిటికీలో నుండి బయటకు చూసాను. 7నాకు బుద్ధిలేని యువకులు చాలా మంది కనబడ్డారు. మరీ బుద్ధిలేని ఒక యువకుడిని నేను చూసాను. 8ఒక చెడ్డ స్త్రీ ఇంటి దగ్గర వీధిలోకి అతడు నడిచాడు. ఆ యువకుడు ఆ స్త్రీ ఇంటిమూలాలకు నడిచాడు. 9సూర్యుడు అస్తమిస్తూండగా దాదాపు చీకటి పడింది. రాత్రి మొదలవుతూంది. 10ఆ స్త్రీ అతనిని కలుసుకొనేందుకు తన ఇంటి నుండి బయటకు వచ్చింది. ఆమె వేశ్యలా బట్టలు ధరించింది. ఆమె అతనితో పాపం చేయటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. 11పాపం గూర్చి ఆమె లెక్కచేయలేదు. మంచి చెడును గూర్చి ఆమె లెక్క చేయలేదు. ఆమె తన ఇంటివద్ద ఎన్నడూ నిలిచి వుండదు. 12కాని ఆమె వీధుల్లో తిరుగుతూ ఉంటుంది. ఎవరైనా దొరుకుతారు అని చూస్తూ ఆమె అన్ని మూలలకూ వెళ్తుంది. 13ఆమె ఆ యువకుడ్ని గట్టిగా పట్టేసి ముద్దు పెట్టుకుంది. సిగ్గులేకుండా ఆమె ఇలా చెప్పింది: 14"ఈవేళ నేను సాంగత్య బలి అర్పించాలి. నేను ఇస్తానని వాగ్దానం చేసింది అంతా ఇచ్చేశాను. (ఇంకా నా దగ్గర భోజనం చాలా మిగిలి ఉంది). 15అందుచేత నిన్ను కూడా నా దగ్గరకు రమ్మని ఆహ్వానించటానికి నేనిలా బయటకు వచ్చాను. నేను నీకోసం ఎంతో ఎంతో వెదికాను. ఇప్పుడు నీవు కనబడ్డావు! 16నా మంచం మీద శుభ్రమైన దుప్పట్లు నేను పరిచాను. అవి చాలా, అందమైన ఈజిప్టు దుప్పట్లు. 17నా మంచం మీద నేను పరిమళాలు, బోళం, అగరు పోల్చిన చెక్క నేను ఉపయోగించాను. 18వచ్చేయి, తెల్లారే వరకు మనం వలపు తీర్చుకొందాం. రాత్రంతా మనం హాయిగా అనుభవించవచ్చు. 19నా భర్త వెళ్లిపోయాడు. అతడు వ్యాపారం పని మీద వెళ్లిపోయాడు. 20దీర్ఘప్రయాణానికి సరిపడినంత ధనం అతడు తీసుకొని వెళ్లాడు. రెండు వారాల వరకు అతడు తిరిగి ఇంటికి రాడు."

21ఆ యువకుని శోధించటానికి ఆ స్త్రీ ఆ మాటలు ప్రయోగించింది. ఆమె మెత్తని మాటలు అతణ్ణి మాయ చేశాయి. 22ఆ యువకుడు ఉచ్చులోనికి ఆమెను వెంబడించాడు. వధకు తీసుకొనిపోబడుతున్న ఎద్దులా ఉన్నాడు అతడు. బోనులోనికి నడుస్తున్న జింకలా అతడు ఉన్నాడు.

23దాని గుండెల్లోకి బాణం గుచ్చడానికి వేటగాడు సిద్ధంగా ఉన్నట్టు ఉంది. వలలోకి ఎగురుతోన్న పక్షిలా ఉన్నాడు ఆ యువకుడు. అతడు చిక్కుకొన్న అపాయం అతనికి తెలియదు.

24కుమారులారా, ఇప్పుడు నా మాట వినండి. నేను చెప్పే మాటలు గమనించండి. 25చెడు స్త్రీని మిమ్మల్ని పట్టుకోనివ్వకండి. ఆమె మార్గాలు వెంబడించకండి.

26ఆమె చాలా మంది పురుషులను పడ వేసింది. ఆమె చాలా మంది పురుషులను నాశనం చేసింది. 27ఆమె ఇల్లు మరణ స్థానం. ఆమె మార్గం తిన్నగా మరణానికి నడిపిస్తుంది!

జ్ఞానము, ఒక మంచి స్త్రీ

8 జ్ఞానం మిమ్మల్ని పిలుస్తుంది, వినండి! మీరు
వినాలని తెలివి మిమ్మల్నిపిలుస్తోంది.
2 మార్గం ప్రక్కగా, దారులు కలిసే చోట
కొండ శిఖరము మీద అవి నిలబడ్డాయి.
3 పట్టణంలోకి ద్వారాలు తెరచుకొనే చోట
అవి వున్నాయి. తెరువబడిన ద్వారాల్లో
నుంచి అవి పిలుస్తున్నాయి.
4 జ్ఞానము చెబుతోంది: “పురుషులారా,
మిమ్మల్ని నేను పిలుస్తున్నా మనుష్య
లందరినీ నేను పిలుస్తున్నా.
5 మీరు బుద్ధిహీనులైతే, జ్ఞానం గలిగి ఉండటం
నేర్చుకోండి. అవివేకులారా, తెలివిగలిగి
ఉండటం నేర్చుకోండి.
6 వినండి! నేను ఉపదేశించే విషయాలు చాలా
ముఖ్యమైనవి. సరైన విషయాలు నేను
మీకు చెబుతాను.
7 నా మాటలు సత్యం. చెడు అబద్ధాలు నాకు
అసహ్యం.
8 నేను చెప్పే విషయాలు సరైనవి. నా
మాటల్లో తప్పుగాని, అబద్ధంగాని ఏమీలేదు.
9 తెలివిగల వాడికి ఈ విషయాలన్నీ తేటగా
ఉంటాయి. తెలివిగల మనిషి ఈ సంగతులు
గ్రహిస్తాడు.
10 నా క్రమశిక్షణ అంగీకరించండి. అది వెండి
కంటె విలువైనది. ఆ తెలివి మంచి బంగారం
కంటె ఎక్కువ విలువగలది.
11 జ్ఞానము ముత్యాలకంటె విలువగలది.
ఒకడు కోరుకోదగిన దేనికంటే కూడ
జ్ఞానము ఎక్కువ విలువగలది.”

జ్ఞానము కలిగి ఉండటం

12 “నేను జ్ఞానాన్ని, నేను మంచి తీర్పుతో
జీవిస్తాను. తెలివితో, మంచి పథకాలతో
నేను ఉండటం మీరు చూడగలరు.
13 ఒక మనిషి యెహోవాను గౌరవిసే ఆ వ్యక్తి
కీడును ద్వేషిస్తాడు. నేను (జ్ఞానము) గర్విష్ఠు
లను, ఇతరులకంటె మేమే గొప్ప అనుకొనే
వాళ్లను అసహ్యించుకొంటాను. చెడు
మార్గాలు, అబద్ధపు నోరు నాకు అసహ్యం.
14 కానీ మంచి నిర్ణయాలు చేయటానికి, మంచి
తీర్పు చెప్పటానికి మనుష్యులకు నేను
(జ్ఞానము) సామర్థ్యం ఇస్తాను. తెలివీ శక్తిని
నేను వారికి ఇస్తాను!
15 రాజులు పరిపాలించుటకు నన్ను
(జ్ఞానము) ఉపయోగిస్తారు. న్యాయ
చట్టాలు చేయటానికి అధికారులు నన్ను
ఉపయోగిస్తారు.
16 భూమిమీద ప్రతీ మంచి పాలకుడూ తన
కింద ఉన్న ప్రజలను పాలించుటకు నన్ను
(జ్ఞానము) ఉపయోగిస్తాడు.
17 నన్ను ప్రేమించే మనుష్యులను నేను
(జ్ఞానము) ప్రేమిస్తాను. నన్ను కను
గొనేందుకు కష్టపడి ప్రయత్నిస్తే, నన్ను
కనుగొంటారు.
18 నేను (జ్ఞానము) ఇచ్చేందుకు నా దగ్గర
ఐశ్వర్యాలు, ఘనత ఉన్నాయి. నిజమైన
ఐశ్వర్యం, విజయం నేను ఇస్తాను.
19 నేను ఇచ్చేవి మేలిమి బంగారంకంటె
మంచివి. నా కానుకలు స్వచ్ఛమైన
వెండికంటే మంచివి.
20 నేను (జ్ఞానము) మనుష్యులను సరైన
మార్గంలో నడిపిస్తాను. సరైన తీర్పు
మార్గంలో నేను వారిని నడిపిస్తాను.
21 నన్ను ప్రేమించే మనుష్యులకు నేను
ఐశ్వర్యం ఇస్తాను. అవును, వారి గృహాలను
ఐశ్వర్యాలతో నేను నింపుతాను.
22 ఆదిలో మొట్టమొదటగా చాలా కాలం
క్రిందట యెహోవాచేత చేయబడింది నేనే
23 నేను (జ్ఞానము) ఆదిలో చేయబడ్డాను.
ప్రపంచం ప్రారంభం గాక ముందే నేను
చేయబడ్డాను.
24 నేను (జ్ఞానము) మహా సముద్రాలు పుట్టక
ముందే పుట్టాను. నీళ్లు లేక ముందు నేను
చేయబడ్డాను.
25 నేను (జ్ఞానము) పర్వతాలకంటె ముందు
పుట్టాను. కొండలు రాక ముందే నేను
పుట్టాను.
26 యెహోవా భూమిని చేయకముందే నేను
(జ్ఞానము) పుట్టాను. పొలాలకంటె ముందు
నేను పుట్టాను. ప్రపంచంలోని మొదటి
ధూళిని,
దేవుడు చేయక ముందే నేను పుట్టాను.
27 యెహోవా ఆకాశాలను చేసినప్పుడు నేను
(జ్ఞానము) అక్కడ ఉన్నాను. యెహోవా
భూమి చుట్టూరా సరిహద్దు వేసినప్పుడు,
మహా సముద్రానికి ఆయన హద్దులు నిర్ణ
యించినప్పుడు నేను (జ్ఞానము) అక్కడ
ఉన్నాను.
28 ఆకాశంలో యెహోవా మేఘాలను ఉంచక
ముందే నేను పుట్టాను. మహా సముద్రంలో
యెహోవా నీళ్లు ఉంచినప్పుడు నేను
అక్కడ ఉన్నాను.

29 సముద్రాలలో నీళ్లకు యెహోవా హద్దులు పెట్టినప్పుడు నేను అక్కడ ఉన్నాను. యెహోవా అనుమతించిన దానికంటె నీళ్లు ఎత్తుగా పోవు, భూమికి యెహోవా పునాదులు వేసినప్పుడు నేను అక్కడ ఉన్నాను.
30 నైపుణ్యంగల పనివానిలా నేను ఆయన ప్రక్కనే ఉన్నాను. నా మూలంగా యెహోవా ప్రతి రోజూ సంతోషించాడు. ఆయన ముందు నేను ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉన్నాను.
31 యెహోవా తాను చేసిన ప్రపంచాన్ని చూచి ఉప్పొంగి పోయాడు. అక్కడ ఆయన మనుష్యుల విషయమై సంతోషించాడు.
32 "పిల్లలారా, ఇప్పుడు నా మాట వినండి. మీరు నా మార్గాలు వెంబడిస్తే మీరు కూడా సంతో షంగా ఉండగలరు"
33 నా ఉపదేశాలు విని బుద్ధిమంతులుకండి. వినుటకు తిరస్కరించకుడి.
34 ఏ వ్యక్తి అయితే వింటాడో అతడు సంతోషంగా ఉంటాడు. అతను అనుదినం నా ద్వారాల దగ్గర వేచి యుంటాడు.
35 నన్ను కనుగొనినవాడు జీవమును కనుగొనును యెహోవా వద్దనుండి అతడు మంచివాటిని పొందును.
36 అయితే నాకు విరోధముగా పాపముచేయు వ్యక్తి తనకు తానే హాని చేసుకొనును. నన్ను అసహ్యించు కొనువారు మరణమును ప్రేమించెదరు."

జ్ఞానము మరియు బుద్ధిహీనత

9 జ్ఞానము తన నివాసమును కట్టుకొనెను. దానికి ఏడు స్తంభములను ఆమె నిలబెట్టెను. 2ఆమె (జ్ఞానము) భోజనం సిద్ధం చేసి, ద్రాక్షారసమును కలిపి, భోజనమును బల్లపై ఉంచెను. 3అప్పుడు ఆమె (జ్ఞానము) తన సేవకులను, ప్రజలను నగరములోని ఎత్తయిన స్థలమునకు తనతోపాటు తినుటకు ఆహ్వానించెను. కొండ మీదికి వచ్చి, ఆమెతో కూడ భోజనం చేసేందుకు మనుష్యులను ఆహ్వానించుటకు తన సేవకులను ఊళ్లోనికి పంపింది. 4"నేర్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్న మనుష్యులారా, మీరు రండి" అని ఆమె చెప్పింది. బుద్ధిహీనులను కూడా ఆమె పిలిచింది. 5"నా జ్ఞాన భోజనం ఆరగించండి, రండి. నేను చేసిన ద్రాక్షారసం తాగండి. 6మీ పాత బుద్ధిహీన పద్ధతులు విడిచి పెట్టండి. మీకు జీవం ఉంటుంది. తెలివిగల మార్గాన్ని అనుసరించండి" అని ఆమె చెప్పింది.

7ఒక గర్విష్ఠికి, అతడు చేసింది తప్పు అని చూపించటానికి నువ్వు ప్రయత్నిస్తే అతడు నిన్నే విమర్శిస్తాడు. ఆ మనిషి దేవుని జ్ఞానము గూర్చి హేళన చేస్తాడు. ఒక దుర్మార్గుడిదే తప్పని నీవు చెబితే అతడు నిన్ను హేళన చేస్తాడు. 8కనుక ఒకడు ఇతరుల కంటే తాను మంచి వాడినని తలిస్తే అతనిది తప్పు అని అతనికి చెప్పవద్దు. దానివల్ల అతడు నిన్ను ద్వేషిస్తాడు. కాని జ్ఞానముగల ఒక మనిషికి సహాయం చేయటానికి నీవు ప్రయత్నిస్తే అతడు నిన్ను గౌరవిస్తాడు. 9జ్ఞానముగల ఒక మనిషికి నీవు ఉపదేశము చేస్తే అతడు ఇంకా జ్ఞానము గలవాడవుతాడు. ఒకవేళ మంచి మనిషికి నీవు ఉపదేశము చేస్తే అతడు ఇంకా ఎక్కువ నేర్చుకుంటాడు.

10యెహోవా యెడల భయము కలిగియుండుట జ్ఞానము సంపాదించుటకు మొదటి మెట్టు. యెహోవాను గూర్చిన జ్ఞానము తెలివి సంపాదించుటకు మొదటి మెట్టు. 11నీకు జ్ఞానము ఉంటే అప్పుడు నీ జీవితం ఎక్కువ కాలం ఉంటుంది. 12నీవు జ్ఞానివి అయితే నీ మంచి కోసమే నీవు జ్ఞానముగల వాడవు అవుతావు. కాని నీవు గర్వంగలవాడవై, యితరులను హేళన చేస్తే అప్పుడు నీ కష్టానికి నిన్ను నీవే నిందించుకోవాలి.

13బుద్ధిహీనుడు గట్టిగా అరిచే చెడు స్త్రీలాంటివాడు. ఆమెకు తెలివి లేదు. 14ఆమె తన ఇంటి గుమ్మంలో కూర్చుంటుంది. పట్టణంలో కొండ మీద తన కుర్చీలో ఆమె కూర్చుంటుంది. 15ప్రజలు ఆ ప్రక్కగా నడచినప్పుడు ఆమె వారిని పిలుస్తుంది. ఆ మనుష్యులకు ఆమెయందు ఆసక్తి లేదు. కాని 16"నేర్చుకోవాల్సిన ప్రజలారా రండి" అని ఆమె అంటుంది. బుద్ధిహీనులను కూడ ఆమె ఆహ్వానించింది. 17"మీరు నీళ్లు దొంగిలిస్తే అవి మీ స్వంత నీళ్లకంటే ఎక్కువ రుచిగా ఉంటాయి. మీరు రొట్టెను దొంగిలిస్తే మీరు స్వయంగా తయారు చేసుకొనే రొట్టెకంటె అది ఎక్కువ రుచిగా ఉంటుంది" అని ఆమె చెబుతుంది. 18ఆమె ఇల్లు దయ్యాలతో మాత్రమే నిండి వుందని ఆ బుద్ధిహీనులకు తెలియదు. మరణస్థానపు లోతుల్లోకి వారిని ఆహ్వానించింది!

సొలొమోను సామెతలు

10 ఇవి సొలొమోను సామెతలు (జ్ఞానముగల మాటలు):

జ్ఞానముగల కుమారుడు తన తండ్రిని సంతోషపెడతాడు. కాని బుద్ధిలేని కుమారుడు తన తల్లికి దుఃఖం కలిగిస్తాడు.

2ఒకడు చెడు కార్యములు చేయుట వలన అతనికి డబ్బు వస్తే అది పనికిమాలిన డబ్బు అవుతుంది. కాని మంచిని జరిగించిన ఎడల అది మరణం నుండి నిన్ను రక్షించగలుగుతుంది.

3యెహోవా మంచి మనుష్యుల విషయమై శ్రద్ధ పుచ్చుకొంటాడు. వారికి అవసరమైన భోజనాన్ని

ఆయన వారికి ఇస్తాడు. కాని దుర్మార్గులకు అవసరమైన
వాటిని యెహోవా తొలగించి వేస్తాడు.
4 బద్ధకస్తుడు పేదవాడుగా ఉంటాడు. కాని కష్టపడి
పనిచేసేవాడు ధనికుడు అవుతాడు.
5 తెలివిగల వాడు సకాలంలో పంట కూర్చు
కొంటాడు. కాని కోత కాలంలో నిద్రపోయేవాడు అవ
మానము కలిగించే కుమారుడు.
6 మంచి మనిషిని ఆశీర్వదించమని మనుష్యులు
దేవుని అడుగుతారు. ఆ మంచి విషయాలను చెడ్డవారు
చెప్పవచ్చు కాని వారు తలపెడుతున్న చెడు విషయా
లను వారి మాటలే కప్పిపుచ్చుతాయి.
7 మంచి మనుష్యుల కార్యములను జ్ఞాపకం చేసు
కోవటం ఆశీర్వాదకరము. కాని చెడ్డవారి పేరు మరువ
బడును.
8 జ్ఞానముగల మనిషితో ఎవరైనా ఏదైనా చేయుమని
చెబితే అతడు విధేయుడవుతాడు. కాని బుద్ధిహీనుడు
వాదించి తనకు తానే కష్టం తెచ్చుకుంటాడు.
9 నిజాయితీగల ఒక మంచి మనిషి క్షేమంగా
ఉంటాడు. కాని మోసం చేసే కపటియైన వ్యక్తి పట్టు
బడతాడు.

10 సత్యమును దాచిపెట్టే మనిషి కష్టాలు కలిగిస్తాడు.
బాహాటంగా మాట్లాడేవాడు శాంతి కలిగిస్తాడు.
11 ఒక మంచి మనిషి మాటలు జీవితాన్ని మెరుగు
పరుస్తాయి. కానీ ఒక దుర్మార్గుని మాటలు అతని
అంతరంగంలో ఉన్న చెడును చూపిస్తాయి.
12 ద్వేషం వాదాలు పుట్టిస్తుంది. కానీ మనుష్యులు
చేసే ప్రతి తప్పునూ ప్రేమ క్షమిస్తుంది.
13 జ్ఞానముగల వారు వినదగిన మాటలు చెబుతారు.
కానీ బుద్ధిహీనులు వారి పాఠం వారు నేర్చుకొనక ముందే
శిక్షించబడాలి.
14 జ్ఞానముగల వారు నెమ్మదిగా ఉంటారు, కొత్త
విషయాలు నేర్చుకొంటారు. కానీ బుద్ధిహీనులు
మాట్లాడి వారికి వారే కష్టాలు తెచ్చుకొంటారు.
15 ధనికుడ్ని ఐశ్వర్యం కాపాడుతుంది. మరియు
పేదవాడ్ని పేదరికం పాడు చేస్తుంది.
16 ఒక మనిషి మంచి చేస్తే, అతనికి బహుమానం
ఇవ్వబడుతుంది. అతనికి జీవం యివ్వబడుతుంది.
దుర్మార్గత శిక్షను మాత్రమే తెచ్చిపెడుతుంది.
17 తన శిక్ష మూలంగా నేర్చుకొన్నవాడు ఇతరులు
జీవించటానికి సహాయం చేయగలుగుతాడు. అయితే
నేర్చుకొనేందుకు అంగీకరించని వాడు మనుష్యులను
తప్పు త్రోవలో మాత్రమే నడిపించగలడు.
18 తన ద్వేషాన్ని దాచిపెట్టేవాడు అబద్ధం చెబుతూ
ఉండవచ్చు. కానీ బుద్ధిహీనుడు తాను మాత్రమే
ప్రచారం చేసేందుకు చెప్పేటటువంటి మాటల కోసం
ప్రయత్నిస్తాడు.
19 అధికంగా మాట్లాడేవాడు తనకు తానే కష్టం
తెచ్చుకొంటాడు. జ్ఞానముగలవాడు ఊరక ఉండుట
నేర్చుకొంటాడు.
20 మంచి మనిషి మాటలు స్వచ్ఛమైన వెండిలా
ఉంటాయి. కానీ దుర్మార్గుని తలంపులు పనికి మాలిన
విగా ఉంటాయి.
21 ఒక మంచి మనిషి మాటలు అనేకులకు
సహాయం చేస్తాయి. కానీ బుద్ధిహీనుని మూర్ఖత్వం
అతన్నే పాడు చేస్తాయి.
22 యెహోవా దీవెన నీకు ఐశ్వర్యం ఇస్తుంది.
మరియు ఆ ఐశ్వర్యం దానితో బాటు కష్టాలు తీసుకొని
రాదు.
23 బుద్ధిహీనుడు తప్పు చేయుటలో ఆనందిస్తాడు.
కానీ జ్ఞానముగలవాడు జ్ఞానములో ఆనందిస్తాడు.
24 దుర్మార్గుడు తాను భయపడే విషయాల
మూలంగా ఓడించబడుతాడు. కానీ మంచివాడు తాను
కోరుకొనే వాటిని పొందుతాడు.
25 సుడిగాలి వీచినప్పుడు దుర్మార్గులు నాశనమ
వుదురు. కానీ మంచివాళ్లకు శాశ్వతమైన పునాది
వుంటుంది. వాళ్లు శాశ్వతంగా ఉంటారు.
26 బద్ధకస్తుణ్ణి ఎన్నడూ నీ కోసం ఏదీ చేయ
నీయకు. నీ నోట చిరకలా, లేక నీ కళ్లలో పొగలా
అతడు నిన్ను చికాకు పెడతాడు.
27 నీవు యెహోవాను గౌరవిస్తే, నీవు చాలా కాలం
బతుకుతావు. కానీ దుర్మార్గులు వారి జీవితంలోనుండి
కొన్ని సంవత్సరాలు పోగొట్టుకొంటారు.
28 మంచి మనుష్యులు నిరీక్షించే విషయాలు
సంతోషం కలిగిస్తాయి. దుర్మార్గులు నిరీక్షించే విష
యాలు నాశనం తెచ్చిపెడతాయి.
29 మంచి మనుష్యులను యెహోవా కాపాడుతాడు.
కానీ తప్పు చేసే వారిని యెహోవా నాశనం చేస్తాడు.
30 మంచి మనుష్యులు ఎల్లప్పుడూ క్షేమంగా
ఉంటారు. కానీ దుర్మార్గులు బలవంతంగా దేశం నుండి
వెళ్లగొట్టబడతారు.
31 మంచి మనుష్యులు జ్ఞానముగల మాటలు చెబు
తారు. కానీ కష్టం తెచ్చిపెట్టే వాని మాటలు వినటం
మనుష్యులు మానివేస్తారు.
32 మంచి మనుష్యులకు సరైన సంగతులు చెప్పటం
తెలుసు. కానీ దుర్మార్గులు కష్టం తెచ్చిపెట్టే మాటలు
చెబుతారు.

11 వస్తువులను సరిగ్గా తూచలేని త్రాసులను
కొందరు మనుష్యులు ఉపయోగిస్తారు. మను
ష్యులను మోసం చేయటానికి వారు ఆ త్రాసులను
ఉపయోగిస్తారు. ఆ తప్పుడు త్రాసులు యెహోవాకి
అసహ్యం. కానీ సరిగ్గా ఉండే త్రాసులు యెహోవాకు
ఇష్టం.

2 గర్వించి, గొప్పలు చెప్పుకొనే మనుష్యులు ఎన్నిక
లేని వారవుతారు. కానీ దీనులు జ్ఞానముగల
వారవుతారు.
3 మంచి, నిజాయితీగల మనుష్యులు నిజాయితీ
పంథాను అనుసరిస్తారు. కానీ దుర్మార్గులు ఇతరులను
మోసం చేసినప్పుడు వారిని వారే నాశనం చేసు
కొంటారు.
4 దేవుడు మనుష్యులకు తీర్పు తీర్చేనాడు, డబ్బుకి
విలువ ఏమీ ఉండదు. కానీ మంచితనం మనుష్యులను
మరణం నుండి రక్షిస్తుంది.
5 ఒక మంచి మనిషి గనుక నిజాయితీగా ఉంటే,
అతని జీవితం సులభంగా ఉంటుంది. కానీ దుర్మార్గుడు
అతడు చేసే చెడు పనుల మూలంగా నాశనం చేయ
బడతాడు.
6 నిజాయితీగల మనిషిని మంచితనం రక్షిస్తుంది.
కానీ దుర్మార్గులు వారు చేయాలనుకొన్న చెడు విష
యాల ఉచ్చులో పట్టుబడతారు.
7 దుర్మార్గుడు చనిపోయిన తర్వాత అతనికి నిరీక్షణ
ఏమీలేదు. అతడు ఆశించినది అంతా పోతుంది అదంతా
మొత్తం ఏ విలువలేనిది అవుతుంది.
8 మంచి మనిషి కష్టాన్ని తప్పించుకొంటాడు. ఆ
కష్టం మరొక దుర్మార్గునికి సంభవిస్తుంది.
9 ఒక దుర్మార్గుడు చెప్పే విషయాల మూలంగా
అతడు ఇతరులను బాధించగలడు. కానీ మంచి మను
ష్యులు వారి జ్ఞానము చేత కాపాడబడుతారు.
10 మంచి మనుష్యులకు విజయం కలిగినప్పుడు
పట్టణం అంతా సంతోషిస్తుంది. దుర్మార్గులు నాశనం
చేయబడినప్పుడు ప్రజలు సంతోషంతో కేకలు
వేస్తారు.
11 నిజాయితీగల మనుష్యులు వారు నివసిస్తున్న
పట్టణానికి తమ దీవెనలు ఇచ్చినప్పుడు, అది గొప్పది
అవుతుంది. కానీ ఒక దుర్మార్గుడు చెప్పే విషయాలు
ఒక పట్టణాన్ని నాశనం చేయగలవు.
12 బుద్ధిహీనుడు ఇతరులను విమర్శిస్తాడు. అయితే
జ్ఞానముగలవానికి ఎప్పుడు మౌనంగా ఉండాలో
తెలుసు. 13 ఇతరులను గూర్చి రహస్యాలు చెప్పే వారె
వరూ నమ్మదగినవారు కారు. కానీ నమ్మదగిన మనిషి
చెప్పె మాటలను వ్యాపింపచేయడు.
14 ఒక దేశానికి సమర్థత లేని నాయకులు ఉంటే,
ఆ దేశం పతనం అవుతుంది. అయితే అనేకమంది
మంచి సలహాదారులు ఆ దేశాన్ని క్షేమంగా ఉంచుతారు.
15 ఇంకో మనిషి బాకీ నీవు చెల్లిస్తానని వాగ్దానం
చేస్తే, అప్పుడు నీవు విచారిస్తావు. అలాంటి వ్యవహా
రాలను నీవు తిరస్కరిస్తే నీవు క్షేమంగా ఉంటావు.
16 దయగల, మర్యాదస్థురాలు గౌరవం సంపాది
స్తుంది. చొచ్చుకుపోయే పురుషులు ధనం మాత్రమే
సంపాదిస్తారు.
17 దయగల మనిషి లాభం పొందుతాడు. కానీ
నీచుడు తనకు తానే కష్టం తెచ్చుకొంటాడు.
18 దుర్మార్గుడు మనుష్యులను మోసం చేసి, వారి
డబ్బు తీసుకొంటాడు. అయితే న్యాయంగా ఉండి,
సరైనది చేసేవాడు నిజమైన బహుమానం పొందు
తాడు.
19 నిజంగా, మంచితనం జీవాన్ని తెచ్చిపెడ్తుంది.
కానీ దుర్మార్గులు దుర్మార్గాన్ని వెంటాడి, మరణం
తెచ్చుకొంటారు.
20 దుర్మార్గం చేయుటానికి ఇష్టపడే వాళ్ల
యెహోవాకు అసహ్యం. అయితే మంచిని చేసేందుకు
ప్రయత్నించే వాళ్ల విషయం యెహోవాకు సంతోషం.
21 దుర్మార్గులు నిశ్చయంగా శిక్షించబడతారు అనేది
సత్యం. మంచివాళ్లు స్వతంత్రులుగా చేయబడతారు.
22 ఒక స్త్రీ అందంగా ఉండి, అవివేకంగా ఉంటే అది
అందమైన బంగారు ఉంగరం పంది ముక్కుకు ఉన్నట్టే
ఉంటుంది.
23 మంచి మనుష్యులకు వారు కోరిందిలభించి
నప్పుడు దాని అంతం ఎల్లప్పుడూ మంచిదిగానే
ఉంటుంది. కానీ దుర్మార్గులకు వారు కోరింది లభించి
నప్పుడు, చివరికి అది చిక్కుగానే ఉంటుంది.
24 ఒక మనిషి ధారాళంగా ఇస్తే, అప్పుడు అతనికి
అంతకంటే ఎక్కువ లభిస్తుంది. కాని ఒకడు ఇచ్చేం
దుకు నిరాకరిస్తే, అప్పుడు అతడు దరిద్రుడు
అవుతాడు.
25 ధారాళంగా ఇచ్చే మనిషి లాభం పొందుతాడు.
నీవు యితరులకు సహాయం చేస్తే, అప్పుడు నీకు
ఇంకా ఎక్కువ లాభం వస్తుంది.*
26 తన ధాన్యం అమ్మేందుకు నిరాకరించే దురాశగల
మనిషి మీద ప్రజలు కోపగిస్తారు. అయితే ఇతరులకు
ఆహారం పెట్టేందుకు తన ధాన్యం అమ్మేవాని విష
యంలో ప్రజలు సంతోషిస్తారు.
27 మంచిని చేయుటకు ప్రయత్నించే మనిషిని
ప్రజలు గౌరవిస్తారు. కాని దుర్మార్గం చేసే మనిషికి
కష్టం మాత్రమే వస్తుంది.
28 తన ఐశ్వర్యాలను నమ్ముకొనే మనిషి పడి
పోతాడు. కాని, మంచి మనిషి పచ్చటి చిగురాకులా
పెరుగుతాడు.
29 ఒక మనిషి గనుక తన కుటుంబానికి కష్టం కలిగిస్తే
అతనికి లాభం ఏమీ కలుగదు. చివరికి బుద్ధిహీనుడు
జ్ఞానముగల మనిషికి సేవ చేయుటకు బలవంతం
చేయబడతాడు.
30 మంచి మనిషి చేసే విషయాలు జీవవృక్షంలా
ఉంటాయి. ఒక జ్ఞానముగల మనిషి ప్రజలకు కొత్త
జీవితం ఇస్తాడు.

ధారాళంగా ... వస్తుంది హెబ్రీ భాషలో “నీళ్ల పోయు వానికి నీళ్లు పోయబడును.”

31మంచి మనుష్యులకు భూమి మీద ప్రతిఫలం
ఇవ్వబడితే, నిశ్చయంగా దుర్మార్గులు, పాపులు వారికి
తగిన దానిని పొందుతారు.

12 ఒక మనిషి జ్ఞానము కలిగి ఉండాలి అనుకొంటే,
అతడు తప్పు చేసినప్పుడు దానిని ఎవరైనా
అతనికి చెప్పగా అతనికి కోపంరాదు. తాను చేసింది
తప్పు అని ఎవరైనా తనకు చెప్పటం ఇష్టంలేని మనిషి
మూర్ఖుడు.
2మంచి మనిషి విషయం యెహోవా సంతోషి
స్తాడు. కాని దుర్మార్గుని దోషిగా యెహోవా తీర్పు
చెబుతాడు.
3దుర్మార్గపు మనిషి ఎన్నడూ క్షేమంగా ఉండడు.
అయితే మంచి మనుష్యులు సురక్షితంగా ఉండగలరు.
4మంచి భార్య విషయమై భర్త సంతోషించి అతిశ
యిస్తాడు. కాని ఒక స్త్రీ తన భర్తను అవమానిస్తే,
అప్పుడు ఆమె అతని శరీరంలో ఒక వ్యాధిలా ఉంటుంది.
5మంచి మనుష్యులు తాము చేయాలని తలపెట్టే
విషయాల్లో నిజాయితీగా, న్యాయంగా ఉంటారు. కాని
దుర్మార్గుడు నీతో చెప్పే విషయాలను నమ్మవద్దు.
6దుర్మార్గుల మాటలు రక్తంకోసం పొంచి
వుంటాయి. కాని మంచి మనుష్యుల మాటలు వారిని
అపాయం నుండి తప్పిస్తాయి.
7దుర్మార్గులు నాశనం చేయబడగా ఇంకేమీ
మిగులదు. అయితే మంచి మనుష్యులు వెళ్లిపోయిన
తరువాత చాలా కాలం వరకు మనుష్యులు వారిని
జ్ఞాపకం చేసికొంటారు.
8జ్ఞానము గల మనిషిని ప్రజలు పొగుడుతారు. కాని
మూర్ఖుడైన మనిషిని ప్రజలు గౌరవించరు.
9భోజనం లేకపోయినా, ప్రముఖునిలా నటించే
మనిషిలా ఉండటంకంటె, ప్రముఖుడు కాకపోయినా
కష్టపడి పనిచేసే మనిషిలా ఉండటం మేలు.
10మంచి మనిషి తన పశువుల విషయం శ్రద్ధ తీసు
కొంటాడు. కానీ దుర్మార్గులు దయగా ఉండలేరు.
11తన పొలంలో పనిచేసే రైతుకు ఆహారం సమృ
ద్ధిగా ఉంటుంది. కాని పనికిమాలిన ఆలోచనలతో
సమయం వృథా చేసేవాడు బుద్ధిహీనుడు.
12దుర్మార్గులు ఎల్లప్పుడూ చెడు పనులు చేయా
లని చూస్తుంటారు. కానీ మంచివాళ్లకు చెట్ల వేర్లవలె
లోతుకు చొచ్చుకొనిపోయే బలం ఉంటుంది.
13దుర్మార్గుడు తెలివి తక్కువ విషయాలు
మాట్లాడి, తన మాటలచేత పట్టుబడతాడు. కానీ మంచి
మనిషి అలాంటి కష్టం నుండి తప్పించుకొంటాడు.
14ఒక వ్యక్తి తాను చెప్పే మంచి విషయాల
మూలంగా బహుమానం పొందుతాడు. అదే విధంగా
అతడు చేసే పనివల్ల అతనికి లాభం కలుగుతుంది.
15బుద్ధిహీనుడు ఎల్లప్పుడూ తన స్వంత విధానమే
మంచిదని తలస్తాడు. కానీ జ్ఞానముగలవాడు ఇతరులు
తనతో చెప్పే మాటలు వింటాడు.
16బుద్ధిహీనుడు త్వరగా కలవరం చెందుతాడు.
అయితే ఇతరులు ఏదైనా తప్పు చెప్పినప్పుడు తెలివి
గలవాడు త్వరగా క్షమిస్తాడు.
17ఒక వ్యక్తి సత్యం చెబితే, అతడు చెప్పే విష
యాల్లో నిజాయితీ గలవాడే. కానీ ఒకడు అబద్ధాలు
గనుక చెబితే, అది కష్టాలకు దారి తీస్తుంది.
18ఒక వ్యక్తి ఆలోచన లేకుండా మాట్లాడితే,
అప్పుడు ఆ మాటలు ఖడ్గంలా బాధించవచ్చు. అయితే
జ్ఞానముగలవాడు అతడు చెప్పే విషయాల గూర్చి
జాగ్రత్తగా ఉంటాడు. అతని మాటలు ఆ బాధను నయం
చేయవచ్చును.
19ఒక వ్యక్తి అబద్ధం చెబితే, ఆ మాటలు వేగంగా
వ్యర్థం అవుతాయి. కానీ సత్యం శాశ్వతంగా జీవిస్తుంది.
20దుర్మార్గులు ఎల్లప్పుడూ కష్టం కలిగించాలని
కోరుకొంటారు. అయితే శాంతికోసం పని చేసేవారు
సంతోషంగా ఉంటారు.
21మంచి మనుష్యులు యెహోవా చేత క్షేమంగా
కాపాడబడుతారు. కానీ చెడ్డవాళ్లకు చాలా కష్టాలు
ఉంటాయి.
22అబద్ధాలు చెప్పే వాళ్లంటే యెహోవాకు
అసహ్యం. అయితే సత్యం చెప్పే వాళ్ల విషయం
యెహోవాకు సంతోషం.
23చురుకైనవాడు తనకు తెలిసిన అన్నీ విష
యాలూ చెప్పడు. కానీ బుద్ధిహీనుడు అన్నీ చెప్పి,
తాను బుద్ధిహీనుడను అని చూపెట్టుకొంటాడు.
24కష్టపడి పనిచేసే మనుష్యులు ఇతరుల మీద అధి
కారులుగా నియమించబడుతారు. అయితే సోమరి
బానిసలా పనిచేయాల్సి ఉంటుంది.
25చింతించటం ఒక మనిషి సంతోషాన్ని తీసివేయ
గలదు. కానీ దయగల ఒక మాట ఒక మనిషిని సంతోష
పెట్టగలదు.
26మంచివాడు తన చుట్టూవున్న వాళ్లకంటే ఎక్కువ
పొందుతాడు. దుర్మార్గుల చెడు నడతలే వాళ్లను చెడు
మార్గాలలో పెట్టి, విజయం నుండి తప్పిస్తాయి.
27బద్ధకస్తుడు తాను కోరుకొనే వాటి వెనుక వెళ్లడు.
కానీ కష్టపడి పనిచేసే వానికి ఐశ్వర్యాలు వస్తాయి.
28నీవు సరైన విధంగా జీవిస్తే, అప్పుడు నీకు నిజ
మైన జీవం ఉంటుంది. అదే శాశ్వతంగా జీవించటానికి
మార్గం.

13 ఒక తెలివిగల కుమారుడు అతడు ఏమి చేయా
లని అతని తండ్రి చెబుతాడో, దానిని జాగ్రత్తగా
వింటాడు. కానీ గర్విష్ఠి వినడు. తనది తప్పు అని
అతడు ఎన్నడూ నమ్మడు.
2మంచి వాళ్లు, తాము చెప్పే మంచి విషయాలకు
బహుమానం పొందుతారు. కానీ దుర్మార్గులు ఎల్ల
ప్పుడూ చెడు చేయాలని ఆలోచిస్తారు.

3తాను చెప్పే విషయాలను గూర్చి జాగ్రత్తగా ఉండే
మనిషి తన ప్రాణం కాపాడుకొంటాడు. కానీ ఆలోచన
లేకుండా మాట్లాడే మనిషి నాశనం చేయబడతాడు.
4బద్ధకస్తునికి వస్తువులు కావాలి, కానీ అతడు వాటిని
ఎన్నటికీ పొందలేడు. కానీ కష్టపడి పని చేసేవాళ్లు,
తాము కోరుకొనే వాటిని పొందుతారు.
5మంచివాళ్లు అబద్ధాలను అసహ్యించుకొంటారు.
దుర్మార్గులు అవమానించబడతారు.
6మంచితనం, నిజాయితీగల మనిషిని మంచితనం
కాపాడుతుంది. కానీ పాపం చేయాలని ఇష్టపడేవాడికి
కీడు కలుగుతుంది.
7కొంతమంది మనుష్యులు ధనికుల్లా నటిస్తారు,
కానీ వారికి ఏమీ వుండదు. ఇతరులు పేదవాళ్లలా నటి
స్తారు, కానీ వాస్తవానికి వారు ధనికులు.
8ఒక ధనికుడు తన ప్రాణం కాపాడుకొనేందుకు
వెల చెల్లించాల్సి వస్తుందేమో. కానీ పేదవాళ్లకు అలాంటి
బెదిరింపులు ఏమీ వుండవు.
9ఒక మంచి మనిషి ప్రకాశవంతంగా వెలిగే దీపంలా
ఉంటాడు. కానీ దుర్మార్గుడు ఆరిపోయే దీపంలా
ఉంటాడు.
10ఇతరులకంటె తామే మంచివాళ్ళము అనుకొనే
మనుష్యులు కష్టం మాత్రమే కలిగిస్తారు. అయితే ఇత
రులు తమకు చెప్పే విషయాలను వినేవారు జ్ఞానము
గలవారు.
11డబ్బు సంపాదించటంకోసం ఒక వ్యక్తి మోసం
చేస్తే, ఆ డబ్బు త్వరలోనే పోతుంది. అయితే తన
డబ్బును కష్టపడి సంపాదించే మనిషి దానిని మరీ
ఎక్కువగా పెంచుకొంటాడు.
12నిరీక్షణ లేకపోతే హృదయానికి దుఃఖం. నీవు
కోరుకొన్నది సంభవిస్తే, అప్పుడు ఆనంద భరితుడవు.
13ఒక వ్యక్తికి ఇతరులు సహాయం చేయటానికి
ప్రయత్నించినప్పుడు అతడు వినిపించుకోకపోతే,
అప్పుడు అతడు తనకు తానే కష్టం తెచ్చుకొంటాడు.
అయితే ఇతరులు తనకు చెప్పిన సంగతులను గౌరవిం
చేవాడు బహుమానం పొందుతాడు.
14జ్ఞానముగల మనిషి యొక్క ఉపదేశాలు జీవాన్ని
ఇస్తాయి. ఆ మాటలు మరణ బంధకాల నుండి తప్పిం
చుకొనుటకు సహాయం చేస్తాయి. 15తెలివిగల మనిషిని
మనుష్యులు గౌరవిస్తారు. కానీ ఒక వ్యక్తి నమ్మదగిన
వాడు కానప్పుడు అతనికి కష్టం కలుగుతుంది.
16జ్ఞానముగల మనిషి ఏదైనా చేయకముందే అతడు
ఆలోచిస్తాడు. అయితే బుద్ధిహీనుడు చేసే బుద్ధిహీనత
వలన అతడు మూర్ఖుడౌతాడు.
17ఒక వార్తాహరుడు నమ్మజాలని వాడైతే, అప్పుడు
అతని చుట్టూ కష్టం ఉంటుంది. అయితే ఒక వ్యక్తి
నమ్మదగిన వాడైతే శాంతి ఉంటుంది.
18ఒక వ్యక్తి తన తప్పుల మూలంగా నేర్చు
కొనేందుకు నిరాకరిస్తే, అప్పుడు అతడు పేదవాడై,
సిగ్గుపడతాడు. కానీ ఒక మనిషి విమర్శించ బడినప్పుడు,
శిక్షించబడినప్పుడు వినుపించుకొంటే లాభం పొందు
తాడు.
19ఒక మనిషి ఏదైనా కోరుకొని దానిని పొందితే,
అతనికి చాలా సంతోషం. కానీ మూర్ఖులు కీడునే
కోరుకొంటారు. వారు మారుటకు అంగీకరించరు.
20జ్ఞానముగల వారితో స్నేహంగా ఉండు, అప్పుడు
నీవు జ్ఞానివి అవుతావు. కానీ బుద్ధిహీనులను నీ స్నేహి
తులుగా నీవు ఎంచుకొంటే అప్పుడు నీవు కష్టాల్లో
పడతావు.
21పాపులు ఎక్కడికి వెళ్లినా కష్టం వారిని తరుము
తుంది. కానీ మంచివాళ్లకు మంచి సంగతులు జరుగు
తాయి.
22మంచి మనిషి దగ్గర అతడు తన పిల్లలకు, మనవ
లకు ఇచ్చేందుకు ఐశ్వర్యం ఉంటుంది. చివరికి చెడ్డ
వాళ్లకు ఉన్నవి అన్నీ మంచివాళ్ల పాలవుతాయి.
23ఒక పేదవానికి విస్తారమైన ఆహారం పండించగల
మంచి భూమి ఉండవచ్చును. కానీ అతడు చెడు నిర్ణ
యాలు చేసి, ఆకలితో ఉంటాడు.
24ఒక వ్యక్తి తన పిల్లలను నిజంగా ప్రేమిస్తే, వారు
తప్పు చేసినప్పుడు అతడు వారిని సరిదిద్దుతాడు.
నీవు నీ కుమారుని ప్రేమిస్తే, అతనికి సరైన మార్గం
నేర్పించేందుకు నీవు జాగ్రత్తగా ఉంటావు.
25మంచి వాళ్లకు నిజంగా వారికి కావాల్సినవి
ఉంటాయి. కానీ దుర్మార్గుకి అవసరత కలిగివుంటుంది.
14 జ్ఞానముగల స్త్రీ తన ఇల్లు ఎలా ఉండాలో
అలా చేసుకొనేందుకు జ్ఞానము ప్రయో
గిస్తుంది. కానీ బుద్ధిహీనురాలు ఆమె చేసే బుద్ధిహీనమైన
పనుల మూలంగా తన ఇల్లు నాశనం చేసికొంటుంది.
2సరిగ్గా జీవించే మనిషి యెహోవాను గౌరవిస్తాడు.
కానీ నిజాయితీ లేని మనిషి యెహోవాను ద్వేషిస్తాడు.
3బుద్ధిహీనుని మాటలు అతనికి కష్టం తెచ్చిపెడ
తాయి. కాని జ్ఞానముగలవాని మాటలు అతణ్ణి కాపాడ
తాయి.
4పని చేయటానికి ఎద్దులు లేకపోతే గాదెలో ధాన్య
ముండదు ఒక గొప్ప పంట పండించటానికి మను
ష్యులు ఎద్దు బలాన్ని ఉపయోగించవచ్చు.
5సత్యవంతుడు అబద్ధం చెప్పడు. అతడు మంచి
సాక్షి. కాని నమ్మదగని వ్యక్తి ఎన్నడూ సత్యం చెప్పడు
అతడు చెడ్డ సాక్షి.
6ఇతరులకంటె తాను మంచివాడను అని తలంచే
గర్విష్ఠుడు ఒకవేళ జ్ఞానిగా ఉండాలి అనుకోవచ్చు.
కానీ ఆ గర్విష్ఠుడు ఎన్నటికీ జ్ఞాని కాజాలడు. అయితే
నిజంగా జ్ఞానముగల వానికి (దేవుని నమ్మినవానికి)
తెలివి సులభంగా అబ్బుతుంది.
7తెలివి తక్కువ వానితో స్నేహం చేయవద్దు. తెలివి
తక్కువ మనిషి నీకు నేర్పించగలది ఏమీ లేదు.

8తెలివిగల మనుష్యులు వారు చేసే విషయాలను
గూర్చి జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తారు, గనుక వారు జ్ఞానము
గలవారు. కానీ బుద్ధిహీనులు మోసం చేసి జీవించవచ్చు.
అనుకొంటారు గనుక వారు తెలివితక్కువ వారు.
9తెలివి తక్కువ వాడు, తాను చేసిన చెడు విషయా
లకు శిక్ష పొందాలి అనే మాటను గూర్చి నవ్వేస్తాడు.
కానీ మంచి మనుష్యులు క్షమాపణ పొందటానికి చాలా
కష్టపడి ప్రయత్నిస్తారు.
10ఒక మనిషి విచారంగా ఉంటే దాని ప్రభావం
అతను ఒక్కడే అనుభవిస్తాడు. అదే విధంగా ఒక మనిషి
సంతోషంగా ఉంటే అతను ఒక్కడు మాత్రమే ఆ
ఆనందం అనుభవిస్తాడు.
11దుర్మార్గుని ఇల్లు నాశనం చేయబడుతుంది. కానీ
మంచివాని ఇల్లు శాశ్వతంగా ఉంటుంది.
12సరిగ్గా ఉంది అని మనుష్యులు తలంచే ఒక మార్గం
ఉంది. కానీ ఆ మార్గం మరణానికి మాత్రమే దారి
తీస్తుంది.
13ఒక మనిషి నవ్వుతూ ఉన్నా, అతడు విచారంగానే
ఉండవచ్చు. నవ్వటం అయిపొయ్యాకగూడ ఆ
విచారం అలాగే ఉంటుంది.
14దుర్మార్గులు చేసే చెడుపనులకు వారికి పూర్తిగా
చెల్లించబడుతుంది (శిక్షించబడుతారు). మరియు
మంచివాళ్లు చేసే మంచి పనులకు పూర్తిగా బహుమానం
పొందుతారు.
15బుద్ధిహీనుడు ఏది వింటే అది నమ్ముతాడు. కానీ
జ్ఞానము గలవాడు ప్రతిదాని గూర్చి జాగ్రత్తగా
ఆలోచిస్తాడు.
16జ్ఞానముగలవాడు యెహోవాను గౌరవిస్తాడు,
దుర్మార్గానికి దూరంగా ఉంటాడు. కానీ బుద్ధిహీనుడు
ఆలోచన లేకుండా పనులు చేస్తాడు జాగ్రత్తగా ఉండడు.
17త్వరగా కోపగించుకొనేవాడు బుద్ధిహీనమైన
పనులు చేస్తాడు. కాని జ్ఞానముగలవాడు ఓర్పు కలిగి
ఉంటాడు.
18తెలివితక్కువ వారు తమ తెలివితక్కువ తనాన్ని
బట్టి శిక్షించబడుతారు. కానీ జ్ఞానముగలవారికి తెలివి
బహుమానంగా ఇవ్వబడుతుంది.
19చివరికి చెడ్డవారిమీద మంచి వాళ్లు గెలుస్తారు.
చెడ్డవాళ్లు మంచివాళ్లకు సేవ చేయుటకు బలవంతం
చేయబడుతారు.
20పేదవానికి స్నేహితులు ఎవ్వరూ ఉండరు. అతనికి
పొరుగువారు కూడ ఉండరు. కానీ ధనికులకు చాలా
మంది స్నేహితులు ఉంటారు.
21ఇతరులకంటే నీవే మంచివాడవని తలచటం
తప్పు. నీవు సంతోషంగా ఉండాలంటే పేదవారి యెడల
దయ కలిగి ఉండు.
22దుర్మార్గం చేయాలనే వ్యక్తి ఎవరైనా సరే అతడు
తప్పు చేస్తున్నాడు. అయితే మంచి జరిగించడానికి
ప్రయత్నించే వ్యక్తికి, అతన్ని ప్రేమించి అతన్ని నమ్ము
కొనే స్నేహితులు ఉంటారు.
23నీవు కష్టపడి పని చేస్తే, అప్పుడు నీవు కోరుకొనేవి
నీకు ఉంటాయి. కాని నీవు మాట్లాడటం తప్ప పని
ఏమీ చేయకపోతే నీవు పేదవానివిగా ఉంటావు.
24జ్ఞానముగలవారు ఐశ్వర్యాన్ని బహుమానంగా
పొందుతారు. కాని బుద్ధిహీనులు తెలివితక్కువ తనాన్ని
బహుమానంగా పొందుతారు.
25సత్యం పలికే మనిషి ఇతరులకు సహాయం
చేస్తాడు. అబద్ధాలు చెప్పే మనిషి ఇతరులకు హాని
చేస్తాడు.
26యెహోవాను గౌరవించే మనిషి క్షేమంగా
ఉంటాడు. మరియు అతని పిల్లలు క్షేమంగా జీవిస్తారు.
27యెహోవా యెడల భక్తి నిజమైన జీవాన్ని
ప్రసాదిస్తుంది. అది ఒక వ్యక్తిని మరణపు ఉచ్చునుండి
రక్షిస్తుంది.
28ఒక రాజు అనేకమంది ప్రజలను పాలిస్తే అతడు
గొప్పవాడు. కాని ప్రజలు ఎవ్వరూ లేకపోతే అప్పుడు
ఆ రాజు యొక్క విలువ శూన్యం.
29సహనంగల మనిషి చాలా తెలివిగలవాడు. త్వరగా
కోపపడు మనిషి బుద్ధిహీనుడని కనపరచుకుంటాడు.
30ఒక మనిషి మనస్సులో శాంతి ఉంటే అతని శరీరం
ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. కానీ అసూయ శరీరంలో వ్యాధి
కలిగిస్తుంది.
31పేద ప్రజలకు కష్టాలు కలిగించే మనిషి దేవుణ్ణి
గౌరవించటం లేదని చూపెడతాడు. ఇద్దరినీ దేవుడే
చేశాడు. కాని ఒక మనిషి పేద ప్రజల యెడల దయ
కలిగి ఉంటే, అప్పుడు అతడు దేవుని గౌరవిస్తాడు.
32కష్టకాలంలో దుర్మార్గులు ఓడించబడతారు. కాని
మంచివాళ్లు మరణ సమయంలో కూడా విజయం
పొందుతారు.
33జ్ఞానముగల మనిషి ఎల్లప్పుడూ జ్ఞానముగల
విషయాలే తలుస్తాడు. కాని బుద్ధిహీనునికి జ్ఞానమును
గూర్చి అసలు ఏమీ తెలియదు.
34మంచితనం ఒక దేశాన్ని గొప్పగా చేస్తుంది. కాని
పాపం వలన ఏ ప్రజలకైనా అవమానమే కలుగుతుంది.
35ఒక రాజుకు జ్ఞానముగల నాయకులు ఉంటే
అతడు సంతోషిస్తాడు. కాని తెలివితక్కువ నాయకుల
విషయమై రాజుకు కోపం.

15 శాంతియుతమైన జవాబు కోపాన్ని పోగొ
ట్టుంది. కాని దురుసు జవాబు కోపాన్ని పెంచు
తుంది.
2జ్ఞానముగల మనిషి మాట్లాడినప్పుడు ఇతరులు
వినాలని ఆశిస్తారు. కాని బుద్ధిహీనుడు మాట్లాడేది
తెలివితక్కువ తనమే అవుతుంది. 3అన్నిచోట్లా జరిగే
వాటన్నింటినీ యెహోవా చూస్తాడు. దుర్మార్గులను,
మంచి వాళ్లను యెహోవా గమనిస్తాడు.

4దయగల మాటలు జీవవృక్షంలా ఉంటాయి. కాని
అబద్ధాల మాటలు ఒక మనిషి ఆత్మను అణచివేస్తాయి.
5తెలివితక్కువ వాడు తన తండ్రి సలహా వినేందుకు
నిరాకరిస్తాడు. కాని జ్ఞానముగలవాడు మనుష్యులు
అతనికి నేర్పించటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు జాగ్ర
త్తగా వింటాడు.
6మంచి మనుష్యులు అనేక విషయాలలో ఐశ్వర్య
వంతులుగా ఉంటారు. కాని ఒక దుర్మార్గునికి ఉన్నవి
అతనికి కష్టం మాత్రమే కలిగిస్తాయి.
7జ్ఞానము గలవాడు మాట్లాడినప్పుడు అతడు జ్ఞాన
ముతో మాట్లాడుతాడు. కాని బుద్ధిహీనులు వినదగినది
ఏమీ చెప్పరు.
8దుర్మార్గులు అర్పించే అర్పణలు యెహోవాకు
అసహ్యం. అయితే మంచి మనిషి చేసే ప్రార్థనలు
వినటం యెహోవాకు సంతోషం.
9దుర్మార్గులు జీవించే విధానం యెహోవాకు
అసహ్యం. మంచి పనులను చేయాలని ప్రయత్నించే
మనుష్యులను యెహోవా ప్రేమిస్తాడు.
10ఒక వ్యక్తి అక్రమంగా జీవించటం మొదలు పెడితే
అతడు శిక్షించబడుతాడు. సరిదిద్దబడటానికి ఇష్టపడని
మనిషి నాశనం చేయబడతాడు.
11మరణస్థానంలో జరిగేదానితో సహా, సమస్తం
యెహోవాకు తెలుసు. కనుక మనుష్యుల హృద
యాల్లో, మనస్సుల్లో ఏమి జరుగుతుందో
యెహోవాకు నిశ్చయంగా తెలుసు.
12బుద్ధిహీనుడు తప్పు చేసినప్పుడు అది అతనికి
చెబితే ఇష్టం ఉండదు. అతడు జ్ఞానముగల వారిని
సలహా అడగటానికి నిరాకరిస్తాడు.
13ఒక వ్యక్తి సంతోషంగా ఉంటే అతని ముఖం
ఆనందంగా ఉంటుంది. అయితే ఒక మనిషి హృద
యంలో విచారం ఉంటే, అప్పుడు అతని స్వభావంలో
ఆ దుఃఖం వ్యక్తం అవుతుంది.
14జ్ఞానముగలవాడు ఇంకా ఎక్కువ తెలివి సంపాదిం
చాలని ప్రయత్నం చేస్తాడు. కానీ బుద్ధిహీనునికి ఇంకా
ఎక్కువ బుద్ధిహీనత కావాలి.
15కొంతమంది పేదవాళ్లు ఎంతసేపూ విచారం గానే
ఉంటారు. అయితే హృదయాల్లో సంతోషంగల పేద
వాళ్లకు జీవితం ఒక పెద్ద విందులా ఉంటుంది.
16ధనికునిగా అనేక కష్టాలు కలిగి ఉండటంకంటె,
దరిద్రునిగా ఉండి యెహోవాను గౌరవించటం మేలు.
17ద్వేషం ఉన్నచోట విస్తారంగా భోజనం చేయటం
కంటే, ప్రేమగల చోట కొద్దిగా భోజనం చేయటం
మేలు.
18త్వరగా కోపపడేవారు కష్టాన్ని కలిగిస్తారు. కానీ
సహనంగల మనిషి శాంతిని కలిగిస్తాడు.
19బద్ధకస్తునికి అంతటా కష్టమే ఉంటుంది. కానీ
నిజాయితీగల మనుష్యులకు జీవితం తేలిగ్గా ఉంటుంది.
20జ్ఞానముగల కుమారుడు తన తండ్రికి సంతోషం
కలిగిస్తాడు. అయితే బుద్ధిహీనుడు తన తల్లికి అవమానం
తెస్తాడు. 21తెలివితక్కువ వానికి తెలివితక్కువ తనమే
ఆనందం. కానీ జ్ఞానముగలవాడు సరైన వాటినే చేయ
టానికి జాగ్రత్తపడతాడు.
22ఒక వ్యక్తి సరిపడినంత సలహా తీసుకొనకపోతే,
అతని తలంపులు విఫలమవుతాయి. అయితే ఒక వ్యక్తి
జ్ఞానముగలవారు తనకు చెప్పే విషయాలు వింటే
విజయం పొందగలడు.
23ఒక మనిషి మంచి జవాబు ఇచ్చినప్పుడు
సంతోషిస్తాడు. మరియు సరైన సమయంలో సరైన
మాట చెప్పటం చాలా మంచిది.
24జ్ఞానముగల మనిషి చేసే పనులు విజయానికి
నడిపిస్తాయి. అతడు మరణ స్థానానికి దిగజారిపోకుండా
ఆ విషయాలు అతనిని వారిస్తాయి.
25గర్విష్ఠికి ఉన్న గృహమును యెహోవా నాశనం
చేస్తాడు. అయితే విధవరాలి వస్తువులను యెహోవా
కాపాడుతాడు.
26చెడు ఆలోచనలు యెహోవాకు అసహ్యం. కానీ
దయగల మాటల విషయంలో యెహోవా సంతో
షిస్తాడు.
27ఒక వ్యక్తి వస్తువులు సంపాదించటం కోసం
దురాశపడితే అతడు తన కుటుంబానికి కష్టం తెచ్చి
పెడ్తాడు. కానీ లంచగొండితనాన్ని ద్వేషించే నిజా
యితీపరుడు బతుకుతాడు. 28మంచి మనుష్యులు
జవాబు చెప్పక ముందు ఆలోచిస్తారు. అయితే దుర్మా
ర్గులు ఆలోచించక ముందే మాట్లాడేస్తారు. అది వారికి
కష్టం కలిగిస్తుంది.
29యెహోవా దుర్మార్గులకు చాలా దూరంగా
ఉంటాడు. కానీ మంచివాళ్ల ప్రార్థనలు ఆయన ఎల్ల
ప్పుడూ వింటాడు.
30నవ్వుతూ ఉండే మనిషి ఇతరులను సంతోష
పెడ్తాడు. శుభవార్త మనుష్యులకు మంచి సంతోషాన్ని
కలిగిస్తుంది.
31ఒక మనిషి తాను తప్పు చేసిననప్పుడు, దానిని
సరిదిద్దుటకు చెప్పినప్పుడు జాగ్రత్తగా వినేవాడు చాలా
జ్ఞానముగలవాడు.
32ఒకడు నేర్చుకొనేందుకు నిరాకరిస్తే అతడు
తనకు తానే హాని చేసుకుంటున్నాడు. అయితే ఒక
మనిషి తాను చేసింది తప్పు అని చెప్పినప్పుడు వినే
మనిషి మరీ ఎక్కువగా గ్రహిస్తాడు.
33యెహోవాను గౌరవించువాడు జ్ఞానము గలిగి
ఉండటానికి నేర్చుకొంటున్నాడు. ఒక వ్యక్తి నిజంగా
యెహోవాను గౌరవించేముందు, వినమ్రుడవాలి.

16 మనుష్యులు తమ ఆలోచనలు చేస్తారు.
అయితే ఆ విషయాలు జరిగేటట్టుగా చేసే
వాడు యెహోవాయే.

2 ఒకడు తాను చేసేది అంతా సరిగ్గా ఉంది అను
కొంటాడు. అయితే మనుష్యులు చేసే వాటికిగల అస
లైన కారణాలు ఏమిటో యెహోవా తీర్పు చెబుతాడు.
3 నీవు చేసే ప్రతీదానిలో సహాయం కోసం ఎల్ల
ప్పుడూ యెహోవా వైపు తిరుగు, నీవు జయం
పొందుతావు.
4 ప్రతీదానికీ యెహోవా ఏర్పాటు ఒకటి ఉంది.
యెహోవా ఏర్పాటులో దుర్మార్గులు నాశనం చేయ
బడతారు.
5 ఇతరులకంటే తానే మంచివాడిని అనుకొనే ప్రతి
మనిషీ యెహోవాకు అసహ్యుడు. ఆ గర్విష్ఠులనంద
రినీ యెహోవా తప్పక నాశనం చేస్తాడు.
6 నిజమైన ప్రేమ, నమ్మకం నిన్ను పవిత్రం
చేస్తాయి. యెహోవాను గౌరవించు, నీవు దుర్మార్గానికి
దూరంగా ఉంటావు.
7 ఒక వ్యక్తి యెహోవాను సంతోషపెట్టే విధంగా
మంచి జీవితం జీవిస్తూంటే అప్పుడు అతని శత్రువులు
కూడా అతనితో సమాధానంగా ఉంటారు.
8 మోసం చేసి విస్తారంగా సంపాదించుటకంటే,
సరైన విధంగా కొంచెం మాత్రమే సంపాదించుట
మేలు.
9 ఒక మనిషి తాను చేయాలనుకొనే వాటి విష
యంలో పథకాలు వేయవచ్చు. అయితే ఏమి జరుగు
తుంది అనేది నిర్ణయించే వాడు యెహోవా.
10 ఒక రాజు మాట్లాడితే, అతని మాటలు చట్టం
అవుతాయి. అతని నిర్ణయాలు ఎల్లప్పుడూ న్యాయంగా
ఉండాలి.
11 త్రాసులు, తూనిక రాళ్లు అన్నీ నిజాయితీగా
ఉండాలని యెహోవా కోరుతాడు. వ్యాపార ఒప్పందా
లన్నీ న్యాయంగా ఉండాలని ఆయన కోరుతాడు.
12 కీడు చేసే మనుష్యులను రాజులు అసహ్యించు
కొంటారు. మంచితనం అతని రాజ్యాన్ని మరింత బల
మైనదిగా చేస్తుంది.
13 రాజులు సత్యం వినాలని కోరుతారు. అబద్ధాలు
చెప్పని ప్రజలు రాజులకు ఇష్టం.
14 రాజుకు కోపం వస్తే, అతడు ఎవరినైనా చంప
వచ్చును. జ్ఞానముగలవాడు రాజును సంతోష పెట్టడా
నికి ప్రయత్నిస్తాడు.
15 రాజు సంతోషంగా ఉన్నప్పుడు ప్రతి ఒక్కరికీ
జీవితం సంతోషంగా ఉంటుంది. నీ విషయమై రాజు
సంతోషిస్తే, అది మేఘం నుండి కురిసిన వర్షపు ఊటలా
ఉంటుంది.
16 జ్ఞానము బంగారంకంటె చాలా ఎక్కువ విలువ
గలది. అవగాహన వెండికంటె చాలా ఎక్కువ విలువ
గలది.
17 మంచి మనుష్యులు దుర్మార్గానికి దూరంగా
ఉండేందుకు ప్రయత్నిస్తూ తమ జీవితాలు జీవిస్తారు.
తన జీవితం కాపాడుకొనేవాడు తన ఆత్మను భద్రము
చేసుకొంటున్నాడు.
18 ఒక వ్యక్తి గనుక గర్వంగా ఉంటే, అప్పుడు అతడు
నాశనకరమైన అపాయంలో ఉన్నాడు. ఒక మనిషి
ఇతరులకంటె తానే మంచివాడినని అనుకొంటే అతడు
ఓడిపోయే ప్రమాదంలో ఉన్నాడు.
19 ఇతరులకంటె గొప్పవాళ్లం అనుకొనే వాళ్లతో
ఐశ్వర్యాలు పంచుకోవటంకంటె, దీనులైన, పేద
వాళ్లతో కలిసి జీవించటం మేలు.
20 మనుష్యులు తనకు నేర్పించుటకు ప్రయత్నించి
నప్పుడు, వినే వ్యక్తి లాభం పొందుతాడు. యెహోవాను
నమ్ముకొనేవాడు ఆశీర్వదించబడుతాడు.
21 ఒకవేళ ఒక మనిషి జ్ఞానముగల వాడైతే అది
ప్రజలు తెలుసుకొంటారు. జాగ్రత్తగా ఎంచుకొని
మాటలు మాట్లాడే మనిషి, చాలా ఒప్పించదగిన
వాడుగా ఉంటాడు.
22 జ్ఞానముగల వారికి అది నిజమైన జీవాన్ని తెచ్చి
పెడుతుంది. కానీ బుద్ధిహీనులు మరింత బుద్ధిహీనంగా
ఉండటమే నేర్చుకొంటారు.
23 జ్ఞానముగల మనిషి మాట్లాడక ముందు ఎల్ల
ప్పుడూ ఆలోచిస్తాడు. అతడు చెప్పే మాటలు
మంచివి, వినదగినవి.
24 దయగల మాటలు తేనెలా ఉంటాయి. వాటిని
అంగీకరించటం సులభం, అవి నీ ఆరోగ్యానికి మంచివి.
25 మనుష్యుల దృష్టికి సరైనదిగా కనుపించే మార్గం
ఒకటి ఉంది. కానీ ఆ మార్గం మరణానికి మాత్రమే
నడిపిస్తుంది.
26 పనివాని ఆకలి అతణ్ణి పని చేయిస్తూనే ఉంటుంది.
అతడు భోజనం చేయగలిగేటట్టు, అతని ఆకలి అతణ్ణి
పని చేయిస్తుంది.
27 పనికిమాలిన మనిషి చెడు పనులు చేయాలని
పథకం వేస్తాడు. అతని సలహా నిప్పులా నాశనం
చేస్తుంది.
28 చిక్కులు పెట్టేవారు ఎల్లప్పుడూ సమస్యలు పుట్టి
స్తూంటారు. చెప్పుడు మాటలు వ్యాపింపజేసే వాడు
సన్నిహితులైన మిత్రుల మధ్య చిక్కు కలిగిస్తాడు.
29 త్వరగా కోపం వచ్చే మనిషి తన స్నేహితులకు
చిక్కు తెచ్చిపెడ్తాడు. మంచిది కాని మార్గంలో అతడు
వారిని నడిపిస్తాడు. 30 కన్నుగీటి, చిరునవ్వు నవ్వేవాడు
ఏదో అక్రమం, కీడు తలపెడ్తున్నాడు.
31 నెరసిన తల వెంట్రుకలు, మంచి జీవితాలు
జీవించిన వారికి మహిమ కిరీటం.
32 బలమైన ఒక సైనికునిగా ఉండటంకంటే సహనం
గలిగి ఉండటం మంచిది. ఒక పట్టణం అంతటిని
స్వాధీనం చేసికోవటంకంటే, నీ కోపాన్ని స్వాధీనం
చేసికోవటం మేలు.

33నిర్ణయాలు చేయటానికి మనుష్యులు చీట్లు
వేస్తారు. కానీ నిర్ణయాలు ఎల్లప్పుడూ దేవుని దగ్గ
ర్నుండి వస్తాయి.

17 ఇంట్లో ప్రతి ఒక్కరూ వాదులాడుతూ ఆ ఇంటి
నిండా భోజనం ఉండటంకంటె, శాంతి కలిగి
భోంచేయటానికి ఒక ఎండిపోయిన రొట్టెముక్క
ఉంటే చాలు.

2యజమాని యొక్క సోమరిపోతు కుమారుని మీద
తెలివిగల సేవకుడు ఆధిపత్యం సంపాదిస్తాడు. తెలివిగల
ఆ సేవకుడు అన్నదమ్ములతో పాటు పిత్రార్జితము
పంచుకొంటాడు.

3బంగారం, వెండి శుద్ధి చేయబడేందుకు అగ్నిలో
వేయబడతాయి. అయితే మనుష్యుల హృదయాలను
పవిత్రం చేసేవాడు యెహోవా. 4దుర్మార్గులు ఇతరులు
చెప్పే దుర్మార్గపు సంగతులు వింటారు. అబద్ధాలు
చెప్పేవారు కూడా అబద్ధాలు వింటారు.

5కొంతమంది పేదవాళ్లను హేళన చేస్తారు. సమ
స్యలు ఉన్నవాళ్లను చూచి వారు ఎగతాళి చేస్తారు.
వారిని సృష్టించిన దేవుణ్ణి వారు గౌరవించరు అని ఇది
సూచిస్తుంది. ఈ దుర్మార్గులు శిక్షించబడుతారు.

6మనుమలు మనుమరాళ్లు ముసలివాళ్లను సంతోష
పెడ్తారు. మరియు పిల్లలు వారి తల్లిదండ్రులను గూర్చి
అతిశయిస్తారు.

7ఒక బుద్ధిహీనుడు అధికంగా మాట్లాడటం జ్ఞాన
ముగల పనికాదు. అదే విధంగా ఒక అధికారి అబద్ధాలు
చెప్పటం జ్ఞానముగల పనికాదు.

8లంచం కళ్లను మెరిపించే ఒక ప్రకాశవంతమైన
వెలగల రాయిలాంటిది, అది ఇచ్చేవారి మనస్సును
మారుస్తుంది. ఎక్కడికి వెళ్లినా అదిపని చేస్తుంది అను
కొంటారు. 9నీ విషయంలో తప్పు చేసినవాణ్ణి నీవు
క్షమిస్తే, మీరు స్నేహితులుగా ఉంటారు. కానీ అతడు
చేసిన తప్పును నీవు ఇంకా జ్ఞాపకం చేసికొంటూనే
ఉంటే, అది మీ స్నేహానికి హాని చేస్తుంది.

10తెలివిగలవాడు తాను చేసే తప్పుల మూలంగా
నేర్చుకొంటాడు. కానీ బుద్ధిహీనుడు నూరు పాఠాల
తర్వాత కూడా ఏమీ నేర్చుకోడు.

11దుర్మార్గుడు తప్పు మాత్రమే చేయాలని కోరు
తాడు. అంతంలో అతణ్ణి శిక్షించేందుకు దేవుడు ఒక
దూతను పంపిస్తాడు.

12ఒక తల్లి ఎలుగుబంటి, దాని పిల్లలు ఎత్తు
కొనిపోబడి, కోపంగా ఉన్నప్పుడు దాన్ని కలుసు
కోవటం చాలా ప్రమాదకరం. కానీ తెలివి తక్కువ
పనులు చేయటంలో నిమగ్నం అయిపోయి ఉన్న
బుద్ధిహీనుణ్ణి కలుసుకోవటంకంటే అది మేలు.

13నీకు మంచి పనులు చేసేవారికి నీవు చెడు పనులు
చేయకు. నీవు గనుక చేస్తే, మిగిలిన నీ జీవితం అంతా
నీకు కష్టాలే ఉంటాయి.

14నీవు వాదం మొదలుపెడ్తే అది ఆనకట్టకు గండి
కొట్టినట్టే ఉంటుంది. అందుచేత వాదం అలా అలా
పెద్దది కాక ముందే దాన్ని నిలిపివేయి.

15ఏ తప్పూ చేయని వాణ్ణి శిక్షించటం, దోషిని
క్షమించటం ఇవి రెండూ యెహోవాకు అసహ్యం.

16బుద్ధిహీనునికి డబ్బు ఉంటే అది వ్యర్థం అవు
తుంది. ఎందుకంటే జ్ఞాని అయ్యేందుకు ఆ డబ్బును
బుద్ధిహీనుడు ఉపయోగించడు.

17స్నేహితుడు అన్ని వేళలా ప్రేమిస్తాడు. నిజమైన
సోదరుడు ఎల్లప్పుడూ కష్ట సమయాల్లో కూడా నిన్ను
బలపరుస్తాడు.

18మరొకని అప్పులకు బాధ్యత వహిస్తానని బుద్ధి
హీనుడు మాత్రమే వాగ్దానం చేస్తాడు.

19జగడాల్లో ఆనందించేవాడు పాపంలోనూ ఆనంది
స్తాడు. నిన్ను గూర్చి నీవు అతిశయిస్తే, నీవు కష్టాన్ని
ఆహ్వానించినట్టే అవుతుంది.

20దుర్మార్గునికి లాభం ఉండదు. అబద్ధాలు చెప్పే
వాడికి కష్టాలు ఉంటాయి.

21తెలివితక్కువ కుమారుడున్నా తండ్రికి విచారం.
బుద్ధిహీనుని తండ్రికి సంతోషం ఉండదు.

22సంతోషం ఒక మంచి మందులాంటిది. కానీ
దుఃఖం ఒక రోగంలాంటిది.

23దుర్మార్గుడు మోసం చేయటానికి రహస్యంగా
డబ్బు తీసికొంటాడు.

24జ్ఞానముగలవాడు ఎల్లప్పుడూ శ్రేష్ఠమైన దాన్ని
చేసేందుకే తలుస్తూ ఉంటాడు. కానీ బుద్ధిహీనుడు
ఎంతసేపూ అందనివాటి కోసం కలగంటూ ఉంటాడు.

25తెలివి తక్కువ కుమారుడు తన తండ్రికి దుఃఖం
కలిగిస్తాడు. మరియు తెలివి తక్కువ కుమారుడు
తనకు జన్మ నిచ్చిన తల్లికి విచారం కలిగిస్తాడు.

26ఏ తప్పూ చేయని వానిని శిక్షించటం తప్పు.
నాయకులు నిజాయితీగా ఉన్నప్పుడు వారిని శిక్షిం
చటం తప్పు.

27జ్ఞానముగలవాడు మాటల్ని జాగ్రత్తగా ప్రయోగి
స్తాడు. జ్ఞానముగలవాడు త్వరగా కోపగించు కోడు.

28బుద్ధిహీనుడు కూడా నెమ్మదిగా ఉన్నప్పుడు
జ్ఞానిలా కనిపిస్తాడు. అతడు ఏమీ చెప్పకపోతే జ్ఞానము
గలవాడు అని ప్రజలు అనుకొంటారు.

18 ఇతరులు అంటే గిట్టనివాడు తాను చేసే
వాటిలో స్వార్థపరుడుగా ఉంటాడు. ప్రజలు
మంచి సలహాను ఇచ్చినప్పుడు అతడు కోపగించు
కుంటాడు.

2బుద్ధిహీనుడు గ్రహించటానికి ఇష్టపడడు. ఆ వ్యక్తి
ఎంతసేపూ తన స్వంత ఆలోచనలే చెప్పాలను
కొంటాడు. 3ఎక్కడ పాపం ఉంటుందో, అక్కడ అవ
మానం ఉంటుంది. ఎక్కడ అవమానం, ఉంటుందో
అక్కడ ఘనత ఉండదు.

4ఒక వ్యక్తి చెప్పే విషయాలు జ్ఞానముగలవిగా
ఉండవచ్చు. ఆ మాటలు లోతైన మహా సముద్రంలా
లేక ప్రవహిస్తున్న ఏరులా ఉండవచ్చును.
5ఒకడు నేరస్థుడైతే వానికి సహాయం చేయవద్దు.
అతడు తప్పు ఏమీ చేయకపోతే అతని యెడల
న్యాయంగా ఉండు.
6బుద్ధిహీనుడు తాను చెప్పే మాటలవల్ల తనకు
తానే కష్టం కలిగించుకొంటాడు. అతని మాటల వలన
వివాదం మొదలు కావచ్చును.
7బుద్ధిహీనుడు మాట్లాడినప్పుడు అతడు తనను
తానే నాశనం చేసుకొంటాడు. అతని స్వంత మాటలే
అతన్ని పట్టేస్తాయి.
8మనుష్యులకు ఎంతసేపూ ముచ్చట్లు వినటం
ఇష్టం. ఆ ముచ్చట్లు పొట్టలోనికి పోతోన్న మంచి
భోజనంలా ఉంటాయి.
9బద్ధకస్థుడు నాశనం చేసే వాని అంతటి చెడ్డవాడు.
10యెహోవా పేరులో ఎంతో బలం ఉంది. అది
బలమైన ఒక దుర్గంలాంటిది. మంచివాళ్లు ఆ దుర్గం
దగ్గరకు పరుగెత్తి వెళ్లి, క్షేమంగా ఉంటారు.
11ధనికులు వారి ఐశ్వర్యం వారిని కాపాడుతుంది
అనుకొంటారు. అది ఒక బలమైన కోటలా ఉంది
అని వారు తలుస్తారు.
12ఒక దీనుడు గౌరవించబడతాడు. కానీ గర్విష్ఠుడు
పతనం అవుతాడు.
13ఒకడు పూర్తిగా వినక ముందే జవాబిస్తే అతడు
ఇబ్బంది పడిపోయి, తాను తెలివితక్కువ వాడిని అని
చూపించుకొంటాడు.
14ఒక మనిషి వ్యాధితో ఉన్నప్పుడు అతని మనస్సు
అతణ్ణి బ్రతికించి ఉంచగలదు. కానీ ఆ మనిషి అంతా
పోయింది అనుకొంటే అప్పుడు ఆశ అంతా వదలు
కొన్నట్టే!
15జ్ఞానముగలవాడు ఎల్లప్పుడూ ఇంకా ఎక్కువ
నేర్చుకోవాలి అని అనుకుంటాడు. మరింత జ్ఞానము
కోసం అతడు జాగ్రత్తగా వింటాడు.
16ఒక ప్రముఖ వ్యక్తిని నీవు కలుసుకోవాలి అని
అంటే అతనికి ఒక కానుక ఇవ్వాలి. అప్పుడు నీవు
అతనిని తేలికగా కలుసుకోగలవు.
17ఇంకో మనిషి వచ్చి ప్రశ్నించే అంత వరకు
మొదట మాట్లాడిన వానిది సరిగ్గా ఉన్నట్టే కనిపిస్తుంది.
18ఇద్దరు శక్తిగల మనుష్యులు వాదిస్తోంటే వారి
వాదాన్ని తీర్మానించటానికి చీట్లు వేయటమే శ్రేష్ఠమైన
పద్ధతి.
19నీ స్నేహితునికి నీవు సహాయం చేస్తే అతడు
ఒక బలమైన పట్టణపు గోడలా నిన్ను కాపాడుతాడు.
వివాదాలు కోట గుమ్మాల అడ్డగడియవలె ప్రజలను
వేరుపరుస్తాయి.
20నీవు చెప్పే విషయాలు నీ జీవితం మీద ఏదో
విధంగా పనిచేస్తాయి. తన నోటి ఫలముచేత ఒక
మనిషి నింపబడుతాడు.
21జీవం, మరణం, తెచ్చే మాటలు నాలుక మాట్లాడ
గలదు. ప్రజలు మాట్లాడటం ఇష్టపడేవారు. అది ఏమి
తెచ్చునో దాన్ని తీసుకొనుటకు సిద్ధముగా ఉండ
వలయును.
22నీకు భార్య దొరికినట్లయితే నీవు మేలు పొంది
నట్టే. నీ విషయమై యెహోవాకు సంతోషం.
23పేదవాడు సహాయము కొరకు అడుక్కుంటాడు.
కాని ధనికుడు కఠినముగా సమాధానము చెప్పవచ్చు.
24ఒక మనిషికి స్నేహితులు చాలా మంది ఉంటే
అది అతనిని పాడు చేయవచ్చును. కాని ఒక సోదరుని
కంటే ఒక మంచి స్నేహితుడు మేలు.

19 అబద్ధాలు చెప్పి, మోసం చేసే బుద్ధిహీనునిగా
ఉండుటకంటే, నిజాయితీగల పేదవానిగా
ఉండుట మేలు.
2దేనిగూర్చిగాని ఉద్వేగ పడిపోవటం మాత్రం
చాలదు. నీవు చేస్తోంది ఏమిటో కూడా నీకు తెలిసి
ఉండాలి. నీవు తొందరపడి ఏదీ చేయకూడదు. లేక
పోతే నీవు తప్పు చేసేస్తావు.
3ఒక మనిషి యొక్క బుద్ధిహీనత అతని జీవితాన్ని
పాడు చేస్తుంది. కానీ అతడు యెహోవాను నిందిస్తాడు.
4ఒకడు ధనవంతుడైతే అతని ఐశ్వర్యం అతనికి
అనేకమంది మిత్రులను తెచ్చిపెడ్తుంది. కానీ ఒకడు
పేదవాడైతే అతని స్నేహితులంతా అతనిని విడిచి
పెట్టేస్తారు.
5మరొకనికి విరోధంగా అబద్ధం చెప్పేవాడు శిక్షించ
బడుతాడు. అబద్ధాలు చెప్పేవాడు క్షేమంగా ఉండడు.
6అధికారులతో అనేకమంది స్నేహంగా ఉండాలని
కోరుకొంటారు. కానుకలు ఇచ్చే వానితో ప్రతి ఒక్కరూ
స్నేహంగా ఉండాలని కోరుకొంటారు.
7ఒక మనిషి పేదవాడైతే, అతని కుటుంబం కూడా
అతనికి విరోధంగా ఉంటుంది. అతని స్నేహితులంతా
అతని దగ్గరనుండి వెళ్లిపోతారు. ఆ పేదవాడు సహాయం
కోసం వారిని భిక్షం అడగవచ్చు. కానీ వారు అతని
దగ్గరకు కూడా వెళ్లరు.
8తెలివిని సంపాదించుకొనుటకు ప్రయత్నించే
మనిషి తనను తాను ప్రేమిస్తున్నట్టు సూచిస్తాడు. జ్ఞాన
మును ప్రేమించేవాడు లాభం పొందుతాడు.
9అబద్ధాలు చెప్పేవాడు శిక్షించబడతాడు. అబద్ధాలు
చెబుతూనే ఉండేవాడు నాశనం చేయబడతాడు.
10బుద్ధిహీనుడు ధనవంతునిగా ఉండకూడదు. అది
రాజకుమారుల మీద బానిస పరిపాలన చేసినట్టుగా
ఉంటుంది.
11ఒక మనిషి జ్ఞానము గలవాడైతే, ఆ జ్ఞానము
అతనికి సహనాన్ని ఇస్తుంది. అతని యెడల తప్పు

చేసిన వారిని అతడు క్షమించటం అతనికి ఘనతగా
ఉంటుంది.
12ఒక రాజు కోపంగా ఉన్నప్పుడు అది సింహ
గర్జనలా ఉంటుంది. కాని అతడు నీతో సంతోషంగా
ఉంటే అది మృదువైన వర్షంలా ఉంటుంది.
13తెలివి తక్కువ కుమారుడు తన తండ్రిని నాశనం
చేయగలడు. వాదులాడే భార్య ఎడతెగక కారే నీటి
చుక్కల మాదిరి విసుగు కలిగించేదిగా ఉంటుంది.
14మనుష్యులు ఇండ్లు, ధనం వారి తలిదండ్రుల
నుండి పొందుతారు. అయితే మంచి భార్య యెహోవా
నుండి దొరికే వరం.
15సోమరివానికి నిద్ర చాలా ఎక్కువ వస్తుంది. కాని
అతడు చాలా ఆకలిగా కూడా ఉంటాడు.
16దైవాజ్ఞకు విధేయునిగా ఉండేవాడు తన ఆత్మను
క్షేమంగా ఉంచుకొంటాడు. కాని దైవాజ్ఞను వినుటకు
నిరాకరించేవాడు మరణిస్తాడు.
17పేద ప్రజలకు డబ్బులిచ్చేవాడు యెహోవాకు
అప్పిచ్చువాడు. అతడు చేసే పనుల కోసం యెహోవా
అతనికి బహుమానం ఇస్తాడు.
18నీ కుమారునికి బోధించి, వాడు తప్పు చేసి
నప్పుడు వానిని శిక్షించు. అదొక్కటే ఆశ. అలా చేయ
టానికి తిరస్కరిస్తే తనను తానే నాశనం చేసుకొనుటకు
నీవు అతనికి సహాయం చేస్తున్నావు.
19ఒకడు తేలికగా కోపం తెచ్చుకొంటే అతడు దాని
విలువ చెల్లించాలి. అతడు కష్టంలో నుండి బయట
పడుటకు నీవు అతనికి సహాయం చేస్తే అతడు తిరిగి
నీకూ అలానే చేస్తాడు.
20సలహా విని నేర్చుకో. అప్పుడు నీవు జ్ఞాన
ముగలవాడవు అవుతావు.
21మనుష్యులు ఎన్నో పథకాలు వేస్తారు. కాని
యెహోవా కోరేవి మాత్రమే జరుగుతాయి.
22నిజాయితీ, మరియు విశ్వసనీయత మనిషిలో
కోరదగ్గవి. విశ్వసనీయత కోల్పోవడం కంటే బీద
వాడుగా ఉండటం మేలు.
23యెహోవా యెడల గౌరవం నిజమైన జీవానికి
నడిపిస్తుంది. అప్పుడు మనిషికి శాంతి ఉంటుంది.
కష్టంలో క్షేమంగా ఉంటాడు.
24సోమరి తనను పోషించుకొనేందుకు తాను
చేయాల్సిన పనులు కూడ చేయడు. తన పళ్లెంలోని
భోజనం తన నోటి వద్దకు ఎత్తుకోటానికి కూడా
అతనికి బద్దకమే.
25దేనికి గౌరవం చూపనివారు శిక్షించబడాలి.
అప్పుడు బుద్ధిహీనులు ఒక పాఠం నేర్చుకొంటారు.
జ్ఞానముగల మనిషి విమర్శించ బడినప్పుడు నేర్చు
కొంటాడు.
26ఒక వ్యక్తి తన తండ్రి దగ్గర దొంగతనం చేసి
తన తల్లిని బలవంతంగా వెళ్లగొడితే, అతడు చాలా
దుర్మార్గుడు. అతడు తనకు తానే సిగ్గు, అవమానం
తెచ్చుకొంటాడు.
27నేర్చుకొనేందుకు నీవు నిరాకరిస్తే, అప్పటికే నీకు
తెలిసిన విషయాలను త్వరలోనే నీవు మరచిపోతావు.
28సాక్షి నమ్మకంగా లేకపోతే అప్పుడు తీర్పు
న్యాయంగా ఉండదు. దుర్మార్గులు చెప్పే విషయాలు
మరింత దుర్మార్గం తెచ్చి పెడతాయి.
29ఇతరులకంటే తానే మంచి వాడిని అనుకొనే
మనిషి శిక్షించబడతాడు. బుద్ధిహీనుడు తనకోసం దాచ
బడిన శిక్షను పొందుతాడు.

20 ద్రాక్షారసం నిన్ను ధైర్యవంతునిగా చేస్తుంది.
మద్యము కొట్లాటలు పుట్టిస్తుంది. విపరీత
మైన తాగుబోతు బుద్ధిహీనుడు.
2ఒక రాజు కోపం సింహగర్జనలా ఉంటుంది. నీవు
రాజుకు కోపం పుట్టిస్తే నీ ప్రాణం పోగొట్టుకుంటావు.
3ఏ బుద్ధిహీనుడైనా ఒక వివాదం మొదలు పెట్టగ
లడు. కనుక వివాదాలకు దూరంగా ఉండే మనిషిని
గౌరవించాల్సిందే.
4సోమరి మనిషికి విత్తనాలు చల్లటానికి కూడా
బద్దకమే. అందుచేత కోత సమయంలో అతడు
భోజనం కోసం చూస్తాడు, కాని ఏమీ దొరకదు.
5ఒక మనిషి ఆలోచనలను నీవు చూడలేవు. అవి
లోతైన నీళ్లలాంటివి. అయితే జ్ఞానముగలవాడు, ఒకరు
ఏమి తలస్తున్నారో గ్రహించగలడు.
6చాలామంది మనుష్యులు నమ్మకంగా ఉన్నామని,
నిండు ప్రేమతో ఉన్నామని చెబుతారు. కాని నిజంగా
అలా ఉన్నవారిని కనుగొనడం చాలా కష్టం.
7ఒక మంచి మనిషి మంచి జీవితం జీవిస్తాడు.
మరియు అతని పిల్లలు ఆశీర్వదించబడతారు.
8రాజు కూర్చొని ప్రజలకు తీర్పు చెప్పేటప్పుడు
దుర్మార్గాన్ని ఆయన స్వంత కళ్లతో చూడగలడు.
9ఒక మనిషి ఎల్లప్పుడూ శ్రేష్ఠమైన దానినే చేస్తానని
నిజంగా చెప్పగలడా? తనలో పాపం లేదని ఎవరైనా
నిజంగా చెప్పగలరా? లేదు!
10అన్యాయపు తూనిక రాళ్లు, కొలతలు ఉపయో
గించి ఇతరులను మోసం చేసే వాళ్లంటే యెహోవాకు
అసహ్యం.
11ఒక బిడ్డ తాను చేసే పనుల మూలంగా తన
మంచి లేక చెడు చూపిస్తుంది. ఆ బిడ్డను నీవు గమనించి
నిజాయితీ, మంచితనం ఆ బిడ్డకు ఉన్నాయో లేదో
నీవు తెలిసికోవచ్చు.
12మనకు చూసేందుకు కళ్లు, వినేందుకు చెవులు
ఉన్నాయి. వాటిని మన కోసం యెహోవా చేశాడు!
13నీవు నిద్రను ప్రేమిస్తే, నీవు నిరుపేదవు అవుతావు.
పనిచేసేందుకు నీ సమయాన్ని ఉపయోగించు.
అప్పుడు నీకు తినేందుకు సమృద్ధిగా ఉంటుంది.
14నీవద్ద ఏదెనా కొనే మనిషి, "బాగుండలేదు! చాలా
ఖరీదు ఉంది!" అని చెబుతాడు. తరువాత అతడు

వెళ్లిపోయి, తాను ఒక మంచి వ్యవహారం చేసినట్లుగా
ఇతరులతో చెప్పుకొంటాడు.
15జ్ఞానముగల విషయాలు చెప్పటం బంగారం
కంటే, ముత్యాలకంటే చాలా ఎక్కువ విలువగలది.
16మరో మనిషి అప్పులకు నీవు బాధ్యత వహిస్తే
నీవు నీ చొక్కా పోగొట్టుకొంటావు.
17దగాచేసి సంపాదించిన ఆహారము ఒక మనుష్యు
నికి తీపిగా వుంటుంది. కాని తర్వాత అతని నోరు
మట్టితో నిండుతుంది. మోసం చేసి నీవు ఏదైనా
సంపాదిస్తే అది మంచిదానిలా కనబడవచ్చు. కాని
చివరికి దాని విలువ శూన్యం.
18నీవు పథకాలు వేయకముందు మంచి సలహా
తీసికో. నీవు గనుక ఒక యుద్ధం ప్రారంభిస్తూంటే
నిన్ను నడిపించేందుకు మంచి మనుష్యులను
చూసుకో.
19ఇతరులను గూర్చి చెప్పుడు మాటలు చెప్పే
మనిషి నమ్మదగిన వాడు కాడు. కనుక అధిక ప్రసంగం
చేసే మనిషితో స్నేహంగా ఉండవద్దు.
20ఒక వ్యక్తి తన తల్లికిగాని తండ్రికిగాని విరోధముగా
మాట్లాడితే, అప్పుడు ఆ వ్యక్తి చీకటిగా మారిపోతున్న
వెలుగులా ఉంటాడు.
21నీ ఐశ్వర్యాన్ని నీవు తేలికగా సంపాదించి ఉంటే,
అది నీకు ఎక్కువ విలువగలది కాదు.
22ఎవరైనా నీకు విరోధంగా ఏదైనా చేస్తే, నీ అంతట
నీవే అతన్ని శిక్షించటానికి ప్రయత్నించకు. యెహోవా
కోసం వేచి ఉండు. అంతంలో ఆయన నీకే విజయం
ఇస్తాడు.
23అన్యాయపు త్రాసులు, తూనికలు ఉపయోగించి
ఇతరులను మోసం చేసేవాళ్లంటే యెహోవాకు
అసహ్యం. అవి ఆయన్ని సంతోషపరచవు.
24ప్రతి మనిషికీ ఏమి జరుగుతుంది అనే విషయం
నిర్ణయించేది యెహోవా, అలాంటప్పుడు ఎవరైనా
సరే వారి జీవితంలో ఏమి జరుగుతుందో ఎలా గ్రహించ
గలరు?
25దేవునికి నీవు ఏదైనా ఇస్తానని వాగ్దానం చేయక
ముందే జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకో. తర్వాత అలాంటి
వాగ్దానం చేసి ఉండకపోతే మంచిది అనిపించవచ్చు.
26ఏ మనుష్యులు దుర్మార్గులో జ్ఞానముగల రాజు
నిర్ణయిస్తాడు. మరియు ఆ ప్రజలను ఆ రాజు శిక్షిస్తాడు.
27ఒక మనిషి అంతరంగంలో ఉండే విషయాలు
తెలిసికొనే సమర్థుడు యెహోవా.
28ఒక రాజు న్యాయంగా, నిజాయితీగా ఉంటే,
అతడు తన అధికారాన్ని ఉంచుకోగలుగుతాడు. ప్రజలు
అతన్ని ప్రేమిస్తే, అతడు తన పరిపాలన కొనసాగిస్తాడు.
29ఒక యువకుని బలాన్ని బట్టి మనం అతణ్ణి
మెచ్చుకొంటాం. కానీ నెరసిన తలను చూచి ఒక
వృద్ధుని మనం గౌరవిస్తాం అతడు పూర్ణ జీవితం
జీవించినట్టు అది సూచిస్తుంది.
30మనం శిక్షించబడితే, మనం తప్పు చేయటం
మానివేస్తాం. నొప్పి ఒక మనిషిని మార్చగలదు.

21 (రైతులు తమ పొలాలకు నీళ్లు పెట్టటానికి
చిన్న చిన్న కాలువలు తవ్వుతారు. ఒక కాలు
వను మూసి ఇంకొక కాలువకు నీళ్లు మళ్లిస్తారు) నీరు
ప్రవహించు కాలువలాగ రాజు హృదయము యెహోవా
చేతిలో వున్నది. ఆయన తన ఇష్టము వచ్చిన వైపుకు
తిప్పుతాడు.
2ఒక మనిషి తాను చేసేది అంతా సరైనదే అను
కొంటాడు. అయితే మనుష్యులు చేసే వాటికి అసలైన
కారణాలను యెహోవా చెబుతాడు.
3సరైనవి, న్యాయమైనవి చేయుము. బలులకంటె
వాటిని యెహోవా ఎక్కువ ప్రేమిస్తాడు.
4ఇతరులు పనికిమాలిన వాళ్లు అన్నట్టు కళ్లతోను,
హృదయ నేత్రాలతోను చూచేవారు పాపులు. ఇతరుల
కంటె మేము మంచివాళ్లం అని నమ్మే హృదయం
పాప భూయిష్టం.
5జాగ్రత్తగల ఏర్పాటులు లాభం తెచ్చిపెడ్తాయి.
కానీ నీవు జాగ్రత్త లేకుండా, మరీ తొందరపడి పనులు
చేస్తే, నీవు దరిద్రుడివి అవుతావు.
6ఐశ్వర్యవంతుడివి కావాలని నీవు మోసం చేస్తే, నీ
ఐశ్వర్యం త్వరలోనే పోతుంది. మరియు నీ ఐశ్వర్యాలు
నీ మరణానికి దారి తీస్తాయి.
7దుర్మార్గులు చేసే దుష్ట కార్యాలు వారినే నాశనం
చేస్తాయి. సరైనది చేయటానికి వారు నిరాకరిస్తారు.
8దుర్మార్గులు ఎల్లప్పుడూ ఇతరులను మోసం
చేయాలని ప్రయత్నిస్తారు. కానీ మంచి వాళ్లు నిజా
యితీగా న్యాయంగా ఉంటారు.
9వివాదం పెట్టాలని కోరుకునే భార్యతో కలసి ఒక
ఇంటిలో ఉండటం కంటే, ఇంటి కప్పు మీద నివ
సించటం మేలు.
10దుర్మార్గులు ఎల్లప్పుడూ ఇంకా ఎక్కువ
దుర్మార్గం చేయాలని కోరుతూంటారు. ఆ మను
ష్యులు వారి చుట్టూరా ఉండే వారి మీద ఎలాంటి
దయ చూపించరు.
11ఒక వ్యక్తి ఇతరులకంటే తానే మంచివాడిని అని
తలచినప్పటికి, అతడు శిక్షించబడితే ప్రతి ఒక్కరూ
ఒక పాఠం నేర్చుకొంటాడు. జరిగే సంగతుల మూలంగా
జ్ఞానముగలవాడు ఎల్లప్పుడూ నేర్చుకొంటాడు. ఆ వ్యక్తి
ఇంకా, ఇంకా ఎక్కువ తెలివి సంపాదిస్తాడు.
12దేవుడు మంచివాడు. దేవునికి దుర్మార్గులు ఎవరో
తెలుసు, ఆయన వారిని శిక్షిస్తాడు.
13పేద ప్రజలకు సహాయం చేసేందుకు ఒక వ్యక్తి
తృణీకరిస్తే తర్వాత అతనికి అవసరమైనప్పుడు ఏ
సహాయమూ దొరకదు.
14ఒక వ్యక్తికి నీ మీద కోపం ఉంటే అతనికి రహస్యంగా
ఒక కానుక ఇవ్వు. రహస్యంగా ఇచ్చిన కానుక గొప్ప
కోపాన్ని వారించగలదు.

15న్యాయమైన తీర్పు మంచి మనుష్యులను సంతో
షింపజేస్తుంది. కాని దుర్మార్గులను అది భయపెడు
తుంది.
16ఒక మనిషి జ్ఞానమార్గాన్ని విసర్జిస్తే అతడు
నాశనానికే పోతున్నాడు.
17ఒక మనిషికి సరదా మాత్రమే అతి ముఖ్యం
అయితే ఆ మనిషి దరిద్రుడు అవుతాడు. ఒకవేళ
అతడు ద్రాక్షారస, భోజన ప్రియుడు అయితే అతడు
ఎన్నటికీ ధనికుడు కాలేడు.
18మంచి మనుష్యులకు దుర్మార్గులు చేసే దుర్మా
ర్గపు పనులన్నిటికీ తగిన శిక్ష అనుభవించాల్సి
ఉంటుంది. నిజాయితీ లేని మనుష్యులు నిజాయితీగల
వాళ్లకు చేసే వాటన్నింటికీ శిక్ష చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.
19వివాదం అంటే మక్కువ పడే కోపిష్టి భార్యతో
ఉండటంకంటే ఎడారిలో నివసించటం మేలు.
20జ్ఞానము గలవాడు తనకు అవసరమైన వాటిని
భద్రం చేసికొంటాడు. కాని తెలివి తక్కువవాడు దొరి
కిన దాన్ని దొరికినంత త్వరగానే వాడేస్తాడు.
21ఎల్లప్పుడూ ప్రేమ, దయ చూపించాలని ప్రయ
త్నించే మనిషి మంచి జీవితం, ఐశ్వర్యం, ఘనత
కలిగి ఉంటాడు.
22జ్ఞానముగలవాడు దాదాపు ఏదైనా చేయగలడు.
బలంగల మనుష్యులు కాపలా కాస్తున్న పట్టణంపై
అతడు దాడి చేయగలడు. వారిని కాపాడుతాయని
నమ్ముకొన్న గోడలను అతడు నాశనం చేయగలడు.
23ఒక మనిషి అతడు చెప్పే విషయాలలో జాగ్రత్తగా
ఉంటే అతడు కష్టం నుండి తనను తాను తప్పించు
కోగలడు.
24ఇతరులకంటే తానే మంచివాడిని అనుకొనే వాడు
గర్విష్ఠి. తాను చేసే పనుల ద్వారా అతడు తను
దుర్మార్గుడని చూపిస్తాడు.
25-26సోమరి తను ఇంకా ఇంకా కావాలని కోరి
నప్పుడు తనను తానే నాశనం చేసికొంటాడు. అతడు
వాటికోసం పనిచేసేందుకు నిరాకరిస్తాడు గనుక, తనను
తానే నాశనం చేసికొంటాడు. కాని మంచి మనిషికి
పుష్కలంగా ఉంటుంది గనుక అతడు యివ్వగలడు.
27దుర్మార్గులు బలులు అర్పించినప్పుడు,
ముఖ్యంగా ఆ దుర్మార్గులు యెహోవా దగ్గర నుండి
ఏదైనా సంపాదించాలని ప్రయత్నించినప్పుడు ఆయన
సంతోషించడు.
28అబద్ధాలు చెప్పేవాడు నాశనం చేయబడతాడు.
అయితే ఆ అబద్ధాలు వినే వ్యక్తి అతనితో పాటు
నాశనం చేయబడతాడు.
29మంచివాడు తాను చేస్తున్నది సరైనది అని
ఎల్లప్పుడూ తెలిసే ఉంటాడు. కాని దుర్మార్గుడు
నటించాల్సి ఉంటుంది.
30ఒక పథకానికి యెహోవా విరోధంగా ఉంటే
దానిని విజయవంతం చేయగలిగినంత జ్ఞానముగల
వాడు ఎవడూ లేడు.
31మనుష్యులు గుర్రాలను, సమస్తాన్ని యుద్ధం
కోసం సిద్ధం చేయవచ్చు, కాని యెహోవా వారికి
విజయం ఇస్తేనే తప్ప వారు జయించలేరు.

22 ఐశ్వర్యవంతునిగా ఉండుటకంటే గౌరవింపబ
డటం మేలు. బంగారం, వెండి కంటే మంచి
పేరు ఎక్కువ ముఖ్యం.
2ధనికులు, దరిద్రులు అంతా ఒక్కటే. వాళ్లందనీ
యెహోవాయే సృష్టించాడు. 3జ్ఞానముగలవారు కష్టం
రావటం చూచి దాని దారిలో నుండి తప్పుకొంటారు.
కానీ తెలివి తక్కువ వాళ్లు తిన్నగా కష్టంలోనికి వెళ్లి,
దాని మూలంగా శ్రమపడతారు.
4యెహోవాను గౌరవించి దీనుడవుగా ఉండు.
అప్పుడు నీకు ఐశ్వర్యం, ఘనత నిజజీవం ఉంటాయి.
5దుర్మార్గులు అనేక కష్టాలవల్ల పట్టుబడతారు.
అయితే తన ఆత్మ విషయం జాగ్రత్త గలవాడు కష్టాలకు
దూరంగా ఉంటాడు.
6ఒక బిడ్డ చిన్నగా ఉన్నప్పుడే, జీవించుటకు సరైన
మార్గం నేర్పించు. అప్పుడు ఆ బిడ్డ పెద్దవాడైనప్పుడు
కూడ ఆ మార్గంలోనే జీవించటానికి కొనసాగిస్తాడు.
7పేదవాళ్లు ధనికులకు సేవకులు. అప్పు పుచ్చు
కొనేవాడు, అప్పు ఇచ్చేవానికి సేవకుడు.
8కష్టాలను విస్తరించే మనిషి కష్టాల పంటనే కోస్తాడు.
ఆ మనిషి ఇతరులకు కలిగించిన కష్టాల మూలంగా
చివరికి అతడు నాశనం చేయబడతాడు.
9ధారాళంగా ఇచ్చేవాడు ఆశీర్వదించబడతాడు.
అతడు తన ఆహారం పేదవారితో పంచుకొంటాడు.
గనుక ఆశీర్వదించబడుతాడు.
10ఒక వ్యక్తి యితరులకంటె తానే మంచివాడిని
అని తలిస్తే, వానిని బలవంతంగా వెళ్లగొట్టండి. అతడు
వెళ్లి పోయినప్పుడు అతనితోబాటు ఆ కష్టం కూడా
వెళ్లిపోతుంది. అంతటితో వివాదాలు అంతరిస్తాయి.
11పవిత్ర హృదయం, దయగల మాటలను నీవు
ప్రేమిస్తే రాజు నీ స్నేహితుడు అవుతాడు.
12యెహోవాను ఎరిగిన మనుష్యులను ఆయన
కాపాడుతూ, భద్రంగా ఉంచుతాడు. కానీ ఆయనకు
విరోధంగా ఉండే వారిని ఆయన నాశనం చేస్తాడు.
13“నేను ఇప్పుడు పనికి వెళ్లలేను. బయట సింహం
ఉంది. అది నన్ను చంపేస్తుందేమో” అంటాడు సోమరి
వాడు.
14వ్యభిచార పాపం ఒక లోతైన గొయ్యి లాంటిది.
ఆ గొయ్యిలో పడే మనిషి అంటే యెహోవాకు
చాలా కోపం వస్తుంది.
15పిల్లలు తెలివి తక్కువ పనులు చేస్తారు. కానీ
నీవు వారిని శిక్షిస్తే, వారు అలాంటి పనులు చేయకుండా
ఉండటం నేర్చుకొంటారు.

16నిన్ను నీవే ధనికుణ్ణి చేసుకొనేందుకుగాను,
పేదవాళ్లను బాధించటం, ధనికులకు కానుకలు
ఇవ్వటం ఇవి రెండూ నిన్ను దరిద్రునిగాచేస్తాయి.

ముప్పయి జ్ఞాన సూక్తులు

17నేను చెప్పే మాటలు విను. జ్ఞానులు చెప్పిన
మాటలు నేను నీకు నేర్పిస్తాను. ఈ ఉపదేశాల ద్వారా
నేర్చుకో. 18వీటిని నీవు జ్ఞాపకం ఉంచుకోవటం నీకు
మంచిది. ఒకవేళ నీ పెదవులు ఒప్పుకొనేందుకు
అలవాటు పడితే అది నీకు సహాయంగా ఉంటుంది.
19ఈ విషయాలు ఇప్పుడు నీకు నేను నేర్పిస్తాను.
నీవు యెహోవాను నమ్ముకోవాలని నేను కోరుతు
న్నాను. 20నీ కోసం నేను ముప్పయి సూక్తులు
వ్రాశాను. ఇవి సలహాలు, జ్ఞానముగల మాటలూను.
21ఈ మాటలు సత్యమైన ముఖ్య విషయాలను నీకు
నేర్పిస్తాయి. అప్పుడు నిన్ను పంపిన వానికి నీవు
మంచి జవాబులు ఇవ్వగలవు.

-1-

22పేదవారివద్ద నుండి దొంగిలించటం సులభం.
కానీ అలా చేయవద్దు. న్యాయస్థానంలో పేదవాణ్ణి అణగ
తొక్కవద్దు. 23యెహోవా వారి పక్షంగా ఉన్నాడు.
ఆయన వారిని బలపరుస్తాడు, వారివద్ద నుండి తీసి
కొన్నవి ఎవరినైనా సరే వారి వస్తువులను ఆయన
తీసివేస్తాడు.

-2-

24త్వరగా కోపపడే వానితో స్నేహంగా ఉండవద్దు.
త్వరగా వెర్రి ఎక్కేవానికి దగ్గరగా పోవద్దు. 25నీవు వెళ్తే,
నీవు కూడ అతనిలా ఉండటం నేర్చుకొంటావేమో!
అలా అయితే అతనికి ఉన్న చిక్కులే నీకూ ఉంటాయి.

-3-

26మరో వ్యక్తి అప్పులకు నీదే బాధ్యత అని
ప్రమాణం చేయవద్దు. 27అతని అప్పు నీవు తీర్చలేక
పోతే, అప్పుడు నీకు ఉన్నవన్నీ నీవు పోగొట్టు
కొంటావు. నీవు పండుకొనే నీ పడకను నీవు ఎందుకు
పోగొట్టుకోవాలి?

-4-

28నీ పూర్వీకులు ఎప్పుడో గుర్తించిన ఆస్తి సరిహద్దు
గీతను ఎప్పుడూ జరిపివేయవద్దు.

-5-

29ఒక వ్యక్తి తన పనిలో నిపుణతగలవాడై ఉంటే,
అతడు రాజుల సేవ చేయటానికి అర్హుడవుతాడు. ప్రము
ఖులు కాని వారి వద్ద అతడు పని చేయాల్సిన అవసరం
ఉండదు.

-6-

23 నీవు ఒక ప్రముఖునితో భోజనానికి కూర్చు
న్నప్పుడు, నీవు ఎవరితో ఉన్నావో జ్ఞాపకం
ఉంచుకో. 2నీకు చాలా ఆకలిగా ఉన్నాసరే, ఎప్పుడూ
మరీ ఎక్కువ తినవద్దు. 3అతడు వడ్డించే శ్రేష్ఠమైన
భోజనం మరీ ఎక్కువ తినవద్దు. అది ఒక ఎత్తు
కావచ్చు.

-7-

4ధనవంతుడు కావాలనుకొని, నీ ఆరోగ్యాన్ని పాడు
చేసుకోకు. నీవు బుద్ధిమంతుడవైతే ఓర్పుతో ఉండు.
5పక్షులు రెక్కలెలా విచ్చుకొని ఎగురుతాయో అదే
విధంగా డబ్బు చాలా తొందరగా వెళ్లిపోతుంది.

-8-

6స్వార్థపరునితో కలిసి భోజనం చేయవద్దు. అతనికి
వచ్చిన ప్రత్యేక భోజన పదార్థాలకు దూరంగా ఉండు.
7అతడు ఎంతసేపూ ఖర్చు గూర్చి ఆలోచించే రకం.
"తినుము, తాగుము" అని అతడు నీతో చెప్పవచ్చు.
కాని అతడు నిజంగా కోరుకునేది అదికాదు. 8అతని
భోజనం నీవు తింటే, నీవు రోగివి కావచ్చు. నీవు
యిబ్బంది పడిపోతావు.

-9-

9తెలివి తక్కువ వానికి నేర్పించేందుకు ప్రయత్నిం
చకు. జ్ఞానముగల నీ మాటలను అతడు ఎగతాళి
చేస్తాడు.

-10-

10ఆస్తి పాత సరిహద్దు గీతను ఎన్నడూ జరపవద్దు.
మరియు అనాధలకు చెందిన భూమిని ఎన్నడూ తీసి
కొనవద్దు. 11యెహోవా నీకు విరోధంగా ఉంటాడు.
యెహోవా శక్తిగలవాడు, అనాధలను ఆయన కాపాడు
తాడు.

-11-

12నీ ఉపదేశకుని మాటలు విని నీకు చేతనైనంత
నేర్చుకో.

-12-

13ఒక బిడ్డకు శిక్ష అవసరమైనప్పుడెల్లా శిక్షించు.
వానిని దెబ్బలు కొట్టడం వానికేమీ బాధ కలిగించదు.
14నీవు వానిని కొట్టినట్లయితే నీవు వాని జీవితం
కాపాడవచ్చు.

-13-

15నా కుమారుడా, నీవు జ్ఞానముగల వాడివైతే నాకెంతో సంతోషం. 16నీవు సరైన సంగతులు చెబుతూ ఉంటే నేను విని నా హృదయంలో ఎంతో సంతోషిస్తాను.

-14-

17దుర్మార్గులను చూచి అసూయపడకు. అయితే యెహోవాను గౌరవించేందుకు ఎల్లప్పుడూ నీవల్ల అయినంత గట్టిగా ప్రయత్నించు. 18ఎల్లప్పుడూ ఆశ ఉంటుంది. ఆ ఆశ ఎన్నటికీ పోదు.

-15-

19కనుక నా కుమారుడా ఆలకించి, జ్ఞానముగల వానిగా ఉండు. సరైన జీవితం జీవించేందుకు ఎల్లప్పుడూ జాగ్రత్త కలిగి ఉండు. 20ద్రాక్షారసం విపరీతంగా తాగుతూ, విపరీతంగా భోజనం చేసే వారితో స్నేహంగా ఉండవద్దు. 21విపరీతంగా తాగి, విపరీతంగా తినే మనుష్యులు దరిద్రులు అవుతారు. తిని, తాగి నిద్రపోవటమే వాళ్లు చేసేది అంతాను. కనుక త్వరలోనే వారికి ఏమీ ఉండదు.

-16-

22నీ తండ్రి నీతో చెప్పే విషయాలు విను. నీ తండ్రి లేకుండా నీవు ఎన్నడూ పుట్టి ఉండేవాడివి కావు. నీ తల్లి వృద్ధురాలైనప్పుడు కూడా ఆమెను గౌరవించు. 23సత్యము, జ్ఞానము, అభ్యాసము, వివేకము, ఇవి డబ్బు చెల్లించదగినంత విలువగలవి. అవి అమ్మేందుకు మరీ విపరీతమైన విలువగలవి. 24ఒక మంచి మనిషి యొక్క తండ్రి చాలా సంతోషంగా ఉంటాడు. ఒక మనిషికి జ్ఞానముగల బిడ్డ ఉంటే, ఆ బిడ్డ ఆనందం కలిగిస్తుంది. 25అందుచేత నీ విషయంలో నీ తల్లిదండ్రులను సంతోషించనివ్వు. నీ తల్లిని ఆనందించనిమ్ము.

-17-

26నా కుమారుడా, నేను చెప్పే దానిని జాగ్రత్తగా వినుము. నా జీవితం నీకు మాదిరిగా ఉంచుకో. 27వేశ్యలు, చెడు స్త్రీలు ఒక ఉచ్చులాంటివారు. నీవు బయట పడలేనంత లోతైన బావిలాంటివారు. 28ఒక చెడు స్త్రీ ఒక దొంగలా నీ కోసం పొంచి ఉంటుంది. అనేక మందిని పాపులు అయ్యేటట్టుగా ఆమె చేస్తుంది.

-18-

29-30ద్రాక్షారసం, ఘాటు పానీయాలు విపరీతంగా తాగే మనుష్యులకు అవి చాలా చెడు అవుతాయి. ఆ మనుష్యులకు చాలా కొట్లాటలు, వివాదాలు ఉంటాయి. వారి కళ్లు ఎర్రగా ఉండి వారు తూలిపోతూ, వాళ్లను వాళ్లే బాధపెట్టుకుంటారు. వారు ఈ కష్టాలను తప్పించుకొని ఉండగలిగేవారే.

31అందుచేత ద్రాక్షారసం విషయం జాగ్రత్తగా ఉండు. అది అందంగా, ఎర్రగా ఉంటుంది. పాత్రలో అది మెరుస్తుంది. నీవు దానిని తాగినప్పుడు బాగున్నట్టు అనిపిస్తుంది. 32కాని అంతలో అది ఒక సర్పంలా కాటు వేస్తుంది,

33ద్రాక్షారసం నీవు వింత విషయాలను చూచేటట్టుగా చేస్తుంది. నీ మనస్సు గందరగోళం అవుతుంది. 34నీవు పండుకొన్నప్పుడు నీవు ఉప్పొంగుతున్న సముద్రంమీద ఉన్నట్టుగా నీవు అనుకొంటావు. నీవు ఒక ఓడమీద పండుకొన్నట్టుగా నీకు అనిపిస్తుంది. 35“వారు నన్ను కొట్టారు. కానీ నాకేమీ అనిపించలేదు. వారు నన్ను కొట్టారు. కాని అది నాకు జ్ఞాపకం లేదు. ఇప్పుడు నేను లేవలేను. నేను మరోసారి తాగాలి” అని నీవు చెబుతావు.

-19-

24 దుర్మార్గులను చూచి అసూయపడవద్దు. వారితో వుండేందుకు నీ సమయం వ్యర్థం చేసుకోకు. 2కీడు చేయాలని వారు వారి హృదయాల్లో పథకం వేస్తారు. వారు మాట్లాడేది అంతా కష్టం కలిగించాలని మాత్రమే.

-20-

3మంచి గృహాలు జ్ఞానము, వివేకము మీద కట్టబడతాయి. 4జ్ఞానంవల్ల గదులు అన్నీ ప్రశస్తమైన మరియు సంతోషకరమైన సంపదలతో నింప బడతాయి.

-21-

5జ్ఞానము ఒక మనిషిని శక్తివంతం చేస్తుంది. తెలివి ఒక మనిషికి బలం ఇస్తుంది. 6నీవు యుద్ధం ప్రారంభించక ముందు జాగ్రత్తగా పథకాలు వేయాలి. నీవు విజయం కావాలి అని అనుకొంటే నీకు మంచి సలహాదారులు చాలా మంది ఉండాలి.

-22-

7బుద్ధిహీనులు జ్ఞానమును గ్రహించలేరు. మనుష్యులు ముఖ్యమైన విషయాలను చర్చిస్తున్నప్పుడు బుద్ధిహీనులు ఏమీ చెప్పలేరు.

-23-

8నీవు కష్టాలు కలిగించాలని ఎల్లప్పుడూ తలుస్తూంటే, నీవు కష్టాలు పెట్టే మనిషివి అని ప్రజలు తెలుసుకొంటారు. మరియు వారు నీ మాట వినరు.

9బుద్ధిహీనుడు చేయాలని తలపెట్టే విషయాలు పాపం.
ఇతరుల కంటే తానే మంచి వాడిని అనుకొనే మనిషిని
ప్రజలు అసహ్యించుకొంటారు.

- 24-

10కష్ట సమయాలలో నీవు బలహీనంగా ఉంటే
అప్పుడు నీవు నిజంగా బలహీనుడివే.

-25-

11మనుష్యులు ఒక వ్యక్తిని చంపాలని ప్రయత్ని
స్తూంటే నీవు వానిని రక్షించుటకు ప్రయత్నించాలి.
12"ఇది నా పని కాదు" అని నీవు చెప్పకూడదు.
యెహోవాకు అంతా తెలుసు. నీవు వాటిని ఎందుకు
చేస్తావో ఆయనకు తెలుసు. యెహోవా నిన్ను గమ
నిస్తూ ఉంటాడు. ఆయనకు తెలుసు. నీవు చేసే
పనులకు యెహోవా నీకు బహుమానం ఇస్తాడు.

-26-

13నా కుమారుడా, తేనె తాగు. అది మంచిది.
తేనెపట్టులోని తేనె తియ్యగా ఉంటుంది. 14అదే విధంగా
జ్ఞానము నీ ఆత్మకు మంచిది. నీకు జ్ఞానము ఉంటే,
అప్పుడు నీకు ఆశ ఉంటుంది. నీ ఆశకు అంతం
ఉండదు.

-27-

15మంచిమనిషి దగ్గర దొంగతనం చేయాలని లేక
వాని ఇల్లు తీసివేసుకోవాలని కోరుకొనే దొంగలా ఉండ
వద్దు. 16ఒక మంచి వాడు ఏడుసార్లు పడిపోయినా
సరే, అతడు ఎల్లప్పుడూ మరల నిలబడతాడు. కానీ
దుర్మార్గులు ఎల్లప్పుడూ కష్టంచేత ఓడించబడతారు.

-28-

17నీ శత్రువుకు కష్టాలు వచ్చినప్పుడు సంతోష
పడకు. అతడు పడిపోయినప్పుడు సంతోషపడకు.
18నీవు అలా చేస్తే, అది యెహోవా చూస్తాడు. నీ
విషయంలో యెహోవా సంతోషించడు. అప్పుడు
యెహోవా ఒకవేళ నీ శత్రువుకు సహాయం చేయ
వచ్చు.

-29-

19దుర్మార్గులను నీకు చింత కలిగించనీయకు.
దుర్మార్గుల విషయమై అసూయపడకు. 20ఆ దుర్మార్గు
లకు ఆశ లేదు. వారి వెలుగు చీకటి అవుతుంది.

-30-

21నా కుమారుడా, యెహోవాను మరియు రాజును
గౌరవించు. వారికి విరోధంగా ఉండేవారితో చేరవద్దు.
22ఎందుకంటే, అలాంటి వాళ్ల త్వరగా నాశనం చేయ
బడవచ్చు. దేవుడు, రాజుకూడ వారి శత్రువులకు ఎంత
కష్టం కలిగించగలరో నీకు తెలియదు.

మరిన్ని జ్ఞాన సూక్తులు

23ఇవి జ్ఞానుల మాటలు:
ఒక న్యాయమూర్తి న్యాయంగా ఉండాలి. ఒకడు
తనకు తెలిసినవాడైనంత మాత్రాన ఆయన అతనిని
బలపరచకూడదు.
24ఒక నేరస్థుడు స్వేచ్ఛగా వెళ్లిపోవచ్చని గనుక
న్యాయమూర్తి చెబితే, అప్పుడు ప్రజలు అతనికి
విరోధంగా ఉంటారు. అతని గూర్చి దేశాలే చెడుగా
చెప్పుకుంటాయి. 25అయితే ఒక న్యాయమూర్తి ఒక
నేరస్తుని శిక్షిస్తే, అప్పుడు ప్రజలంతా అతనితో కలిసి
ఆనందిస్తారు.
26నిజాయితీగల జవాబు ప్రజలందరికీ సంతోషం
కలిగిస్తుంది అది పెదాలమీద ముద్దు పెట్టుకున్నట్టు
ఉంటుంది.
27నీ పొలంలో నాట్లు వేయక ముందు నీ ఇల్లు
కట్టుకోవద్దు. నీవు నివసించేందుకు ఒక గృహం కట్టు
కొనకముందే, నీవు ఆహారం పండించటానికి సిద్ధంగా
ఉన్నట్టు గట్టిగా తెలుసుకో.
28గట్టి కారణం లేకుండా ఎవరికీ విరోధంగా
మాట్లాడవద్దు. మరియు అబద్ధాలు మాట్లాడకు.
29"అతడు నాకు హాని చేశాడు, గనుక నేను అతనికి
అలానే చేస్తాను. అతడు నాకు చేసిన వాటిని బట్టి
నేను అతణ్ణి శిక్షిస్తాను" అని చెప్పవద్దు.
30ఒక సోమరివాని పొలం పక్కగానే నేను నడిచాను.
జ్ఞానములేని ఒక మనిషి ద్రాక్షాతోట పక్కగా నేను నడి
చాను. 31ఆ పొలాల నిండా కలుపు మొక్కలు పెరుగు
తున్నాయి. నేలమీద పనికిమాలిన మొక్కలు పెరుగు
తున్నాయి. పొలాల చుట్టూ గోడ విరిగిపోయి పడి
పోతుంది. 32నేను అది చూచి, దాని గూర్చి ఆలోచిం
చాను. అప్పుడు ఈ విషయాల నుండి నేను ఒక
పాఠం నేర్చుకున్నాను. 33కొంచెం నిద్ర, కొంచెం
విశ్రాంతి, నీ చేతులు ముడుచుకొని, ఒక నిద్ర
తియ్యటం. 34ఈ విషయాలు నిన్ను త్వరగా దరిద్రుని
చేస్తాయి. నీకు ఏమీ ఉండదు. ఒక దొంగ అకస్మాత్తుగా
వచ్చి అంతా దోచుకొని పోయినట్టుగా అది ఉంటుంది.

సొలొమోను చెప్పిన మరికొన్ని జ్ఞానసూక్తులు

25 ఇవి సొలొమోను చెప్పిన మరికొన్ని జ్ఞాన
సూక్తులు: యూదా రాజు హిజ్కియా సేవ
కులు నకలు చేసిన మాటలు ఇవి:
2మనం తెలిసికోగూడదని దేవుడు కోరే విషయా
లను దాచిపెట్టేందుకు ఆయనకు అధికారం ఉంది.

కాని ఒక రాజు విషయమును పరిశోధించుట మూలం గానే ఘనపర్చబడతాడు.

3ఆకాశం మనకు పైన చాలా ఎత్తుగాను, భూమి మన కింద చాలా లోతువరకును ఉన్నాయి. రాజుల మనస్సులు కూడ అదే విధంగా ఉంటాయి. మనం వాటిని గ్రహించలేం.

4వెండి నుండి పనికిమాలిన పదార్థాలను నీవు తీసివేసినట్లయితే అప్పుడు పనివాడు దానితో అంద మైన వస్తువులు చేయగలడు. 5అదే విధంగా ఒక రాజు సమక్షం నుండి దుర్మార్గపు సలహాదారులను నీవు తొల గించి వేస్తే అప్పుడు మంచితనం అతని రాజ్యాన్ని బలమైనదిగా చేస్తుంది.

6ఒక రాజు ఎదుట నిన్ను గూర్చి నీవు అతిశ యించవద్దు. నీవు చాలా ప్రఖ్యాత వ్యక్తివి అని చెప్పు కోవద్దు.

7రాజుగారే నిన్ను ఆహ్వానించటం చాలా మంచిది. కాని నిన్ను నీవే ఆహ్వానించుకొంటే అప్పుడు నీవు ఇతరుల ఎదుట ఇబ్బంది పడవచ్చును.

8నీవు చూచిన దానిని గూర్చి న్యాయమూర్తికి చెప్పుటకు త్వరపడవద్దు. నీవు చెప్పింది తప్పు అని మరో వ్యక్తి గనుక చెబితే అప్పుడు నీవు ఇబ్బంది పడాల్సి వస్తుంది.

9నీవూ మరో వ్యక్తీ ఏకీభవించలేకపోతే ఏమి చేయాలి? అనే విషయం, మీ మధ్యనే నిర్ణయం కావాలి. మరో వ్యక్తి రహస్యాన్ని చెప్పవద్దు. 10నీవలా చేస్తే నీకు అవమానం కలుగుతుంది. ఆ చెడ్డ పేరు నీకు ఎప్పటికీ పోదు.

11సమయానికి తగిన రీతిగా పలుక బడిన మంచి మాటలు వెండి పళ్లెంలో ఉంచిన బంగారు పండులా ఉంటుంది.

12జ్ఞానముగల ఒక మనిషి నీకు ఒక హెచ్చరిక ఇస్తే బంగారు ఉంగరాలకంటే లేక మేలిమి బంగారు నగలకంటే అది ఎక్కువ విలువగలది.

13నమ్మదగిన వార్తాహరుడు అతనిని పంపిన వారికి ఎంతో విలువగలవాడు. అతడు కోతకాలపు ఎండ రోజుల్లో చల్లటి నీళ్లలాంటివాడు.

14కానుకలు ఇస్తామని వాగ్దానం చేసి, వాటిని ఎన్నడూ ఇవ్వని వారు వర్షం కురిపించని మేఘాలు, గాలిలాంటివారు.

15సహనంగా మాట్లాడటం ఏ వ్యక్తినేగాని, చివరికి ఒక అధికారి ఆలోచననేగాని మార్చుతుంది. నిదానంగా మాట్లాడటం చాలా శక్తివంతమైనది.

16తేనె మంచిది. కానీ దానిని మరీ ఎక్కువగా తినవద్దు. నీవలా చేస్తే నీకు జబ్బు వస్తుంది. 17అదే విధంగా నీ పొరుగు వాని ఇంటికి మరీ తరచుగా వెళ్లవద్దు. నీవలా చేస్తే అప్పుడు అతడు నిన్ను అసహ్యించు కోవటం మొదలు పెడతాడు.

18సత్యం చెప్పని మనిషి ప్రమాదకరమైనవాడు. అతడు ఒక గునపం, లేక ఖడ్గం లేక వాడిగల బాణం లాంటివాడు. 19కష్టకాలంలో అబద్ధీకుని మీద ఎన్నడూ ఆధారపడవద్దు. ఆ మనిషి నొప్పెడుతున్న పన్నులా లేక కుంటిపాదంలా ఉంటాడు. నీకు అతడు ఎంతో అవసరమైనప్పుడే అతడు నిన్ను బాధపెడతాడు.

20దుఃఖంలో ఉన్న మనిషి దగ్గర ఆనంద గీతాలు పాడటం అతనికి చలిపెడుతున్నప్పుడు అతని గుడ్డలు తీసివేయటంలా ఉంటుంది. అది సోడా, చిరకా మిళితం చేసినట్టు ఉంటుంది.

21నీ శత్రువు ఆకలితో ఉన్నప్పుడు తినేందుకు అతనికి భోజనం పెట్టు. నీ శత్రువు దాహంతో ఉంటే తాగేందుకు అతనికి నీళ్లు యివ్వు. 22నీవు ఇలా చేస్తే నీవు అతనిని సిగ్గుపడేలా చేస్తావు. అది మండుతున్న నిప్పులు అతని తల మీద ఉంచినట్టు ఉంటుంది. మరియు నీ శత్రువుకు నీవు మంచి చేశావు గనుక యెహోవా నీకు ప్రతిఫలం ఇస్తాడు.

23ఉత్తరం నుండి వీచే గాలి వర్షాన్ని తెస్తుంది. అదే విధంగా చెప్పుడు మాటలు కోపం రప్పిస్తాయి.

24వివాదం కోరుకొనే భార్యతో కలిసి ఇంటిలో ఉండటంకంటె, ఇంటికప్పు మీద బతకటం మేలు.

25దూరస్థలం నుండి వచ్చిన శుభవార్త నీకు వేడిగా, దాహంగా ఉన్నప్పుడు చల్లటి నీళ్లు తాగినట్టు ఉంటుంది.

26ఒక మంచి మనిషి బలహీనుడై ఒక దుర్మార్గుని వెంబడిస్తే, అది మంచి నీళ్లు బురద నీళ్లు అయినట్టుగా ఉంటుంది.

27నీవు చాలా ఎక్కువ తేనెను తింటే అది నీకు మంచిది కాదు. అదే విధంగా నీకోసం మరీ ఎక్కువ ఘనత తెచ్చుకోవాలని ప్రయత్నించకు.

28ఒక మనిషి తనను తాను అదుపులో ఉంచు కోలేకపోతే, అప్పుడు అతడు కూలిపోయిన గోడలుగల పట్టణంలా ఉంటాడు.

బుద్ధిహీనులను గూర్చిన జ్ఞాన సూక్తులు

26 తెలివి తక్కువ వానిని గౌరవించటం వ్యర్థం. అది వేసవిలో మంచులా, కోతకాలంలో వర్షంలా ఉంటుంది.

2నీకు చెడు సంగతులు సంభవించాలని ఒక మనిషి కోరుకొంటే చింతపడవద్దు. నీవు తప్పు ఏమీ చేయక పోతే నీకేమీ చెడు సంభవించదు. ఆ మనిషి మాటలు నీ పక్కగా ఎగురుతూ, ఎన్నడూ ఆగని పక్షుల్లా ఉంటాయి.

3గుర్రాన్ని చబుకుతో కొట్టాలి. గాడిదకు కళ్లెం పెట్టాలి. బుద్ధిహీనుణ్ణి బెత్తంతో కొట్టాలి.

4ఇక్కడ ఒక కష్టతరమైన పరిస్థితి ఉంది. ఒక బుద్ధి హీనుడు ఒక మూర్ఖ ప్రశ్న నిన్ను అడిగితే, నీవు మూర్ఖ

జవాబు ఇవ్వవద్దు, అలా ఇస్తే నీవుకూడ బుద్ధిహీనునిలా
కనబడతావు. 5కానీ ఒక బుద్ధిహీనుడు ఒక మూర్ఖ ప్రశ్న
అడిగితే, అప్పుడు నీవు తగిన మూర్ఖపు జవాబు ఇవ్వాలి,
లేకపోతే అతడు తాను చాలా తెలివిగలవాడిని అను
కొంటాడు.
6తెలివి తక్కువ వాణ్ణి ఎన్నడూ నీ సందేశం తీసికొని
వెళ్లనివ్వకు. నీవు అలా చేస్తే, నీ స్వంత కాళ్లు కోసి
కొన్నట్టు ఉంటుంది. నీవు కష్టం అడిగి తెచ్చు
కొంటావు.
7బుద్ధిహీనుడు జ్ఞానముగలది చెప్పటానికి ప్రయ
త్నించినప్పుడు, అది ఒక కుంటివాడు నడవటానికి
ప్రయత్నించినట్టు ఉంటుంది.
8బుద్ధిహీనునికి గౌరవం చూపించటం వడిసెలలో
బండను కట్టడానికి ప్రయత్నించినట్టు ఉంటుంది.
9ఒక బుద్ధిహీనుడు జ్ఞానముగల మాట చెప్పటానికి
ప్రయత్నిస్తే, అది ఒక తాగుబోతువాడు తన చేతిలోని
ముల్లు తీసికోవటానికి ప్రయత్నించినట్టు ఉంటుంది.
10ఒక బుద్ధిహీనుణ్ణి లేక దారిన పోయే వాళ్లను
ఎవరినంటే వారిని కూలికి పెట్టుకోవటం ప్రమాదకరం.
ఎవరికి హాని జరుగుతుందో నీకు తెలియదు.
11ఒక కుక్క ఆహారం తింటుంది. తరువాత దానికి
జబ్బుచేసి, వాంతి చేసికొంటుంది. తర్వాత ఆ కుక్క
ఆ ఆహారాన్ని మళ్లీ తింటుంది. ఒక బుద్ధిహీనుని
విషయం కూడ అలానే ఉంటుంది. అతడు బుద్ధిహీన
మైన అదే పనిని మరల మరల చేస్తాడు.
12ఒక మనిషి జ్ఞానము లేకుండానే జ్ఞానిని అని
తలిస్తే అతడు బుద్ధిహీనునికంటె దౌర్భాగ్యుడు.

సోమరుల గూర్చి జ్ఞాన సూక్తులు

13“నేను ఇల్లు విడిచి వెళ్లలేను. వీధిలో సింహం
ఉంది ” అంటాడు ఒక సోమరి.
14ఒక సోమరి ఒక తలుపులాంటివాడు. ఒక తలుపు
దాని బందుల మీద తిరిగినట్టు తన పడక మీద అటు
ఇటు తిరగటమే అతడు చేసేది అంతాను. అతడు
ఎన్నడూ ఎక్కడికి వెళ్లడు.
15ఒక సోమరి మనిషి తన పళ్లెంలో నుండి తన
భోజనాన్ని తన నోటి వరకు గూడ ఎత్తని మరీ
బద్ధకస్తుడు.
16ఒక సోమరి మనిషి తాను చాలా జ్ఞానము గల
వాడను అనుకుంటాడు. వారి తలంపులకు మంచి కార
ణాలు ఇవ్వగలిగిన ఏడుగురు మనుష్యులకంటే తాను
చాలా ఎక్కువ తెలివిగల వాడనని అతడు తలస్తాడు.
17ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య వివాదంలో పాల్గొనడం
ప్రమాదకరం. అది దారిన పోతూ ఒక కుక్క చెవులు
పట్టి లాగినట్టు ఉంటుంది.
18-19మరో మనిషిని మాయచేసి, ఊరకనే సరదాగా
అలా చేసాను అనేవాడు, అగ్ని బాణాలు గాలిలోకి
కొట్టి, ప్రమాదవశాత్తు ఎవరినో చంపిన పిచ్చివాడిలా
ఉంటాడు.
20మంటకు కట్టెలు లేకపోతే మంట చల్లారి
పోతుంది. అదే విధంగా చెప్పుడు మాటలు లేకపోతే
వివాదం సమసిపోతుంది.
21బొగ్గులు బూడిదను మండింపచేస్తూ ఉంటాయి.
కట్టెలు మంటను మండిస్తూ ఉంటాయి. అదే విధంగా
చిక్కులు పెట్టే మనుష్యులు వివాదాన్ని బతకనిస్తారు.
22మనుష్యులు చెప్పుడు మాటలను ప్రేమిస్తారు.
అది మంచి ఆహారాన్ని భోంచేసినట్టు ఉంటుంది.
23ఒక దుర్మార్గపు పథకాన్ని దాచిపెట్టే మంచి
మాటలు ఒక చవకబారు మట్టి కుండ మీద వెండి
పూతలా ఉంటాయి. 24ఒక దుర్మార్గుడు తాను చెప్పే
విషయాల ద్వారా తాను మంచివానిలా చూపెట్టు
కుంటాడు. కాని అతడు తన దుర్మార్గపు పథకాలను
తన హృదయంలో దాచిపెడతాడు. 25అతడు చెప్పే
విషయాలు మంచివిగా కనబడవచ్చు. కాని అతణ్ణి నమ్మ
వద్దు. అతని హృదయం దురాలోచనలతో నిండి
పోయింది. 26అతడు తన దుర్మార్గపు పథకాలను చక్కని
మాటలతో దాచిపెడతాడు. కాని అతడు నీచుడు.
చివరికి అతడు చేసే దుర్మార్గపు విషయాలను మనుష్య
లందరు చూస్తారు.
27ఒక మనిషి ఇతరులను ఇక్కట్టులో పెట్టాలని
ప్రయత్నించి, గొయ్యి తవ్వితే అతడు తానే ఆ గోతిలో
పడతాడు. మరో మనిషి మీదకు ఒక బండను దొర్లిం
చాలని ప్రయత్నిస్తే అతడు తనను తానే చితుక
గొట్టుకుంటాడు.
28అబద్ధాలు చెప్పే మనిషి తనకు భోధించే వారిని
ద్వేషిస్తాడు. మరియు ఒక మనిషి చెప్పే విషయాలు
అర్థవంతంగా చెప్పకపోతే అతడు తనను తానే బాధించు
కొంటాడు.

27 భవిష్యత్తులో జరిగే దానిని గూర్చి అతిశ
యించవద్దు. రేపు ఏమి సంభవిస్తుందో నీకు
తెలియదు.
2నిన్ను నీవే ఎన్నడూ పొగడుకోవద్దు. ఆ పని
ఇతరులను చేయనివ్వు.
3మోయుటకు ఒక బండ బరువుగాను యిసుక
గట్టిగాను ఉంటాయి. కాని ఒక బుద్ధిహీనుని కోపము
మూలంగా కలిగిన కష్టాన్ని మోయటం ఆ రెండింటి
కంటే సహించడం కష్టం.
4కోపం క్రూరమైంది. నీచమైంది. అది నాశనం
కలిగిస్తుంది. కాని అసూయ మరీ దౌర్భాగ్యం.
5దాచబడిన ప్రేమకంటె బహిరంగ విమర్శ మేలు.
6ఒక స్నేహితుడు అప్పుడప్పుడు నిన్ను బాధించ
వచ్చు. కాని ఎల్లప్పుడూ ఇలాగే చేయాలని అతడు
కోరుకోడు. ఒక శత్రువు విషయం వేరుగా ఉంటుంది.
ఒక శత్రువు నీ మీద దయగా ఉన్నప్పటికీ అతడు
నిన్ను బాధించగోరుతాడు.

7నీకు ఆకలి లేకపోతే అప్పుడు నీవు తేనె కూడా
తినలేవు. కాని ఆకలిగా ఉంటే ఏదైనా తినేస్తావు దాని
రుచి బాగులేకున్నా సరే.
8తన ఇంటికి దూరంగా ఉన్న మనిషి తన గూటికి
దూరంగా ఉన్న పక్షిలాంటివాడు.
9పరిమళాలు, సువాసన వస్తువులు నిన్ను సంతోష
పెడ్తాయి. కాని ఆపత్తు నీ మనశ్శాంతిని భంగం చేస్తుంది.
అదే రీతిగా స్నేహితుని హృదయం నుండి వచ్చే మధుర
మైన హితవు వుంటుంది.
10నీ స్నేహితులను, నీ తండ్రి స్నేహితులను
మరువకు. మరియు నీకు కష్టం వస్తే సహాయం కోసం
చాలా దూరంలో ఉన్న నీ సోదరుని ఇంటికి వెళ్లవద్దు.
చాలా దూరంలో ఉన్న నీ సోదరుని ఇంటికి వెళ్లడం
కంటే నీ దగ్గరలో ఉన్న నీ పొరుగువారిని అడగటం
మంచిది.
11నా కుమారుడా జ్ఞానము కలిగివుండు. ఇది నాకు
సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది. అప్పుడు నన్ను విమర్శించే
వారికి ఎవరికైనా సరే నేను జవాబు చెప్పగలను.
12జ్ఞానముగల వారు చిక్కు వస్తూ వుండటం
గమనించి, దాని దారిలో నుండి తప్పుకుంటారు. కాని
బుద్ధిహీనుడు సూటిగా చిక్కులోకి వెళ్లి దాని మూలంగా
శ్రమపడతాడు.
13మరో మనిషి అప్పుల కోసం నీవు బాధ్యత
వహిస్తే, నీవు నీ చొక్కా పోగొట్టుకుంటావు.
14"శుభోదయం" అని గట్టిగా అరుస్తూ తెల్ల
వారకట్లనే నీ పొరుగు వారిని మేలుకొలుపవద్దు. అది
అతనికి ఒక శాపం అనుకుంటాడే కాని దీవెన అనుకోడు.
15ఎప్పుడూ వివాదం పెట్టుకోవాలని చూచే భార్య
వర్షపు రోజున ఆగకుండా కురిసే చినుకుల్లాంటిది.
16ఆ స్త్రీని వారించటం పెను గాలిని వారించ ప్రయ
త్నించినట్టే ఉంటుంది. అది నీ చేతితో నూనె పిండేం
దుకు ప్రయత్నించినట్టు ఉంటుంది.
17ఇనుప కత్తులను పదును చేసేందుకు ఇనుప
ముక్కలను మనుష్యులు వాడుతారు. అదే విధంగా
మనుష్యులు ఒకరి నుండి ఒకరు నేర్చుకొని ఒకరిని
ఒకరు పదును చేస్తారు.
18అంజూరపు చెట్ల విషయం శ్రద్ధగలవాడు దాని
ఫలాలు తినగలుగుతాడు. అదే విధంగా తన యజ
మానుని విషయమై శ్రద్ధగలవాడు ప్రతిఫలం పొందు
తాడు. అతని యజమాని అతని గూర్చి శ్రద్ధ పుచ్చు
కుంటాడు.
19ఒక మనిషి నీళ్లలోనికి చూసినప్పుడు అతడు
తన స్వంత ముఖాన్నే చూడగలుగుతాడు. అదే విధంగా
ఒక మనిషి హృదయం నిజానికి అతడు ఎలాంటివాడో
తెలియచేస్తుంది.
20మరణస్థానం మరియు నాశన స్థలము ఎన్నటికీ
తృప్తిపడవు. మానవుని కన్నులు కూడ ఎన్నటికీ తృప్తి
నొందవు. 21బంగారాన్ని, వెండిని శుద్ధి చేయటానికి
మనుష్యులు అగ్నిని ఉపయోగిస్తారు. అదే విధంగా
ఒక మనిషికి ప్రజలు ఇచ్చే మెప్పుద్వారా అతడు
పరీక్షించబడతాడు.
22ఒక బుద్ధిహీనుని నీవు పొడుంగా నూర్చినా అతని
లోని తెలివి తక్కువ తనాన్ని నీవు బయటకు నెట్టి
వేయలేవు.
23నీ గొర్రెలను, పశువులను జాగ్రత్తగా చూసుకో.
నీకు చేతనైనంత బాగా వాటిని గూర్చి శ్రద్ధ తీసికో.
24ఐశ్వర్యం శాశ్వతంగా ఉండదు. రాజ్యాలు కూడా
శాశ్వతంగా ఉండవు.
25మనుష్యులు ఎండుగడ్డి కోస్తే కొత్త గడ్డి పెరగటం
మొదలవుతుంది. తరువాత కొండల మీద పెరుగుతున్న
ఆ గడ్డిని వారు కోస్తారు.
26(అందుచేత నీకు ఉన్న దానితో సంతృప్తిగా
ఉండు.) నీ గొర్రెపిల్లల బొచ్చు నుండి నీవు బట్టలు
చేసికోవచ్చు. నీ మేకలు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బుతో
నీవు భూమి కొనవచ్చును. 27మిగిలిన నీ మేకలు
సమృద్ధిగా పాలు ఇస్తాయి. కనుక నీకు, నీ కుటుంబానికి
కూడా సరిపడినంత ఆహారం ఉంటుంది. నీ దాసీలను
ఆరోగ్యవంతులుగా చేస్తుంది.

28 దుర్మార్గులకు ప్రతిదానిగూర్చీ భయమే.
అయితే మంచి మనిషి సింహం అంత ధైర్యంగా
ఉంటాడు.
2ఒక దేశంలో పాపాలు చాలా ఉంటే, ఆ దేశాన్ని
అనేక మంది నాయకులు పాలించటానికి ప్రయత్ని
స్తారు. అయితే బలమైన రాజ్యానికి చాలాకాలం దాన్ని
పాలించగల మంచి జ్ఞానముగల ఒకే నాయకుడు
ఉంటాడు.
3ఒక అధికారి తన బీద ప్రజలకు కష్టం కలిగిస్తే,
అతడు పంటలను పాడు చేసే భారీ వర్షంలా ఉంటాడు.
4న్యాయచట్టానికి లోబడేందుకు నీవు తిరస్కరిస్తే,
నీవు దుర్మార్గుల పక్షాన ఉన్నట్టే. కానీ నీవు న్యాయ
చట్టానికి లోబడితే, నీవు వారికి విరోధంగా ఉన్నట్టే.
5దుర్మార్గులు న్యాయాన్ని అర్థం చేసికోరు.
యెహోవాను ప్రేమించే వారు దానిని అర్థం చేసు
కొంటారు.
6ధనికుడై దుర్మార్గునిగా ఉండటంకంటె, దరిద్రుడై
నిజాయితీగా ఉండటం మేలు.
7న్యాయచట్టానికి విధేయుడయ్యే మనిషి తెలివి
గలవాడు. కానీ పనికిమాలిన వాళ్లతో స్నేహం చేసే
వ్యక్తి తన తండ్రికి అవమానం తెస్తాడు.
8పేద ప్రజలను మోసం చేసి మరి వారిపై ఎక్కువ
వడ్డీ వేసి నీవు ధనికుడవైతే నీ ధనం పోగొట్టుకొంటావు.
వారి యెడల దయగల మరో మనిషికి అది చెందు
తుంది.

9ఒక మనిషి దేవుని ఉపదేశాలు వినేందుకు తిరస్క
రిస్తే, అప్పుడు దేవుడు అతని ప్రార్థనలు వినేందుకు
తిరస్కరిస్తాడు.
10ఒక చెడ్డ మనిషి ఒక మంచి మనిషికి హాని
చేసేందుకు పథకాలు వేయవచ్చు. కానీ ఆ చెడ్డ మనిషి
తన గోతిలో తానే పడిపోతాడు. మరియు మంచి
మనిషికి మంచి సంగతులే సంభవిస్తాయి.
11ధనికులు జ్ఞానముగల వారమని ఎల్లప్పుడూ
తలస్తారు. అయితే జ్ఞానముగల పేదవాడు సత్యమును
చూడగలడు.
12మంచి మనుష్యులు నాయకులైనప్పుడు ప్రతి
ఒక్కరూ సంతోషిస్తారు. అయితే ఒక దుర్మార్గుడు
ఎన్నుకోబడినప్పుడు ప్రజలంతా వెళ్లిపోయి
దాక్కుంటారు.
13తన పాపాలు దాచిపెట్టడానికి ప్రయత్నించే
మనిషి ఎన్నటికీ విజయం పొందడు. కాని ఒక మనిషి
తాను తప్పులు చేశానని ఒప్పుకొని మరియు తన
పాపాలు విడిచినట్లయితే దేవుడు మరియు ప్రతి
ఒక్కరూ అతని యెడల దయ చూపిస్తారు.
14ఒక మనిషి గనుక ఎల్లప్పుడూ యెహోవాను
గౌరవిస్తే ఆ మనిషి ఆశీర్వదించబడతాడు. కాని ఒక
మనిషి మొండిగా ఉండి, యెహోవాను గౌరవిం
చేందుకు తిరస్కరిస్తే అతనికి కష్టం వస్తుంది.
15ఒక దుర్మార్గుడు బలహీనుల మీద పరిపాలన
చేస్తే అతడు కోపంగా ఉన్న ఒక సింహంలా లేక పోట్లా
డేందుకు సిద్ధంగా ఉన్న ఒక ఎలుగుబంటిలా ఉంటాడు.
16ఒక అధికారి జ్ఞానము లేనివాడైతే అతడు తన
కిందనున్న ప్రజలను బాధిస్తాడు. కాని నిజాయితీ గలిగి,
మోసాన్ని అసహ్యించుకొనే అధికారి చాలాకాలం
పరిపాలిస్తాడు.
17ఒక మనిషి మరో మనిషిని చంపి నేరస్తుడైతే ఆ
మనిషికి ఎన్నటికీ శాంతి ఉండదు. ఆ మనిషిని బల
పరచవద్దు.
18ఒక మనిషి సరిగ్గా జీవిస్తూ ఉంటే అప్పుడు అతడు
క్షేమంగా ఉంటాడు. కాని ఒక మనిషి దుర్మార్గుడైతే
అతడు తన అధికారాన్ని పోగొట్టుకుంటాడు.
19కష్టపడి పనిచేసే వాడికి తినేందుకు సమృద్ధిగా
ఉంటుంది. కాని కలలు కంటూ తన సమయాన్ని
వ్యర్థం చేసే మనిషి ఎల్లప్పుడూ పేదవానిగా ఉంటాడు.
20దేవుని వెంబడించే మనిషిని ఆయన ఆశీర్వ
దిస్తాడు. అయితే కేవలం ధనికుడు కావాలని మాత్రమే
ప్రయత్నించే మనిషి శిక్షించబడతాడు.
21ఒక న్యాయమూర్తి న్యాయంగా ఉండాలి. కేవలం
ఒక వ్యక్తి తనకు తెలిసిన వాడైనంత మాత్రాన అతడు
వానిని బలపరచ కూడదు. అయితే కొందరు న్యాయ
మూర్తులు కొద్దిపాటి డబ్బు చెల్లింపునకే వారి నిర్ణ
యాలు మార్చివేస్తారు.
22ఒక స్వార్థపరుడు ధనికుడు కావాలని మాత్రమే
కోరుకుంటాడు. ఆ మనిషి దరిద్రుడు అయ్యేందుకు
చాలా దగ్గరలో ఉన్నాడని అతడు గ్రహించడు.
23ఒక వ్యక్తి తప్పు చేస్తున్నాడని అతనితో చెప్పటం
ద్వారా నీవు సహాయం చేస్తే, తర్వాత అతడు నిన్ను
గూర్చి సంతోషిస్తాడు. ఎల్లప్పుడూ పొగిడే మనుష్యుల
కంటే అది చాలా మంచిది.
24కొందరు మనుష్యులు వారి తల్లిదండ్రుల దగ్గర
దొంగతనం చేస్తారు. "అదేమీ తప్పుకాదు" అని వారు
అంటారు. కానీ ఒక వ్యక్తి ఇంటిలోపలకు వచ్చి ఆ
ఇంట్లో ఉన్న వాటన్నిటినీ పగలకొట్టడం ఎంత
చెడ్డదో, అదీ అంత చెడ్డదే.
25ఒక స్వార్థపరుడు కష్టం కలిగిస్తాడు. కాని
యెహోవాను నమ్ముకునేవాడు ప్రతిఫలం పొందు
తాడు. 26ఒక మనిషి తనను తానే నమ్ముకొంటే అతడు
బుద్ధిహీనుడు. కానీ ఒక మనిషి జ్ఞానముగలవాడైతే
అతడు నాశనాన్ని తప్పించు కొంటాడు.
27ఒక మనిషి పేద ప్రజలకు ఇచ్చినట్లయితే
అప్పుడు అతనికి అవసరమైనవన్నీ ఉంటాయి. కాని
ఒక వ్యక్తి పేద ప్రజలకు సహాయం చేసేందుకు
నిరాకరిస్తే అప్పుడు అతనికి చాలా చిక్కు కలుగుతుంది.
28ఒక దుర్మార్గుడు పాలించేందుకు ఎన్నుకోబడితే
అప్పుడు ప్రజలంతా దాక్కుంటారు. కాని ఆ దుర్మా
ర్గుడు ఓడించబడితే అప్పుడు మరలా మంచివారు
పాలన చేస్తారు.

29 ఒక మనిషి మొండివాడై, అతడు చేస్తున్నది
తప్పు అని ప్రజలు అతనితో చెప్పినప్పుడల్లా
అతనికి మరింత కోపం వస్తే అప్పుడు ఆ మనిషి ఆక
స్మాత్తుగా నాశనం చేయబడతాడు. ఆశ ఏమీ ఉండదు.
2పాలించేవాడు మంచి మనిషి అయితే ప్రజలంతా
సంతోషిస్తారు. కాని ఒక దుర్మార్గుడు పాలన చేస్తే
అప్పుడు ప్రజలంతా నిట్టూర్చి ఆరోపణ చేస్తారు.
3ఒక మనిషి జ్ఞానమును ప్రేమిస్తే అప్పుడు అతని
తండ్రికి చాలా సంతోషం. కాని ఒక మనిషి తన
డబ్బును వేశ్యల కోసం వ్యర్థం చేస్తే అప్పుడు అతడు
తన ఐశ్వర్యాన్ని పోగొట్టుకొంటాడు.
4ఒక రాజు న్యాయంగా ఉంటే, అప్పుడు ఆ రాజ్యం
బలంగా ఉంటుంది. కాని రాజు స్వార్థపరుడై ప్రజల
కోసం చేసే పనులన్నిటికి వారు అతనికి డబ్బు చెల్లిం
చాల్సి వస్తే, అప్పుడు ఆ దేశం బలహీనంగా ఉంటుంది.
5ఒక వ్యక్తి మనుష్యులకు చక్కని మాటలు చెప్పి
తాను కోరింది సంపాదించాలని ప్రయత్నిస్తే, అప్పుడు
అతడు తనకు తానే ఒక ఉచ్చు పెట్టుకుంటున్నట్టు
అవుతుంది.
6దుర్మార్గులు వారి స్వంత పాపం మూలంగానే
ఓడించబడతారు. కాని ఒక మంచి మనిషి పాడుతూ
సంతోషంగా ఉండగలడు.

7మంచి మనుష్యులు పేద ప్రజలకోసం సరైనదానిని
చేయాలని కోరుతారు. కాని చెడ్డవాళ్లు ఏమీ
పట్టించుకోరు.
8ఇతరులకంటే మేమే మంచివాళ్లం అనుకొనే
మనుష్యులు చాలా చిక్కులు కలిగిస్తారు. వారు మొత్తం
పట్టణాలనే గందరగోళం చేయగలరు. కాని జ్ఞానముగల
మనుష్యులు శాంతి కలిగిస్తారు.
9జ్ఞానముగల మనిషి తెలివి తక్కువ వానితో ఒక
సమస్యను పరిష్కరించాలని ప్రయత్నిస్తే ఆ తెలివి
తక్కువ వాడు వాదం పెట్టుకొని మూర్ఖంగా మాట్లాడు
తాడు. ఆ ఇద్దరూ ఎన్నటికీ ఏకీభవించరు.
10నరహంతకులు నిజాయితీగల మనుష్యులను
ఎల్లప్పుడూ ద్వేషిస్తారు. ఆ దుర్మార్గులు నిజాయితీగల
మంచి మనుష్యులను చంపాలని అనుకొంటారు.
11తెలివితక్కువ వానికి త్వరగా కోపం వస్తుంది.
కాని జ్ఞానముగల మనిషి సహనం కలిగి తనను తాను
సంబాళించుకొంటాడు.
12ఒక పాలకుడు అబద్ధాలు వింటే అప్పుడు అతని
అధికారులంతా దుర్మార్గులు అవుతారు.
13ఒక పేద మనిషి, పేదవాని దగ్గర దొంగిలించే
మనిషి ఒక విధంగా ఇద్దరూ ఒకటే. వారిద్దరినీ
యెహోవా చేశాడు.
14ఒక రాజు పేదవారి యెడల న్యాయంగా ఉంటే
అతడు చాలా కాలం పరిపాలిస్తాడు.
15దెబ్బలు కొట్టటం, ఉపదేశాలు పిల్లలకు మంచివి.
ఒక బిడ్డను తన ఇష్టానుసారంగా తల్లిదండ్రులు చేయ
నిస్తే అప్పుడు ఆ బిడ్డ తన తల్లికి అవమానం తీసికొని
వస్తాడు.
16దుర్మార్గులు గనుక దేశాన్ని పాలిస్తూంటే,
అప్పుడు ఎక్కడ చూసినా పాపమే ఉంటుంది. కాని
చివరికి మంచి మనుష్యులు జయిస్తారు.
17నీ కుమారుడు తప్పు చేసినప్పుడు వానిని
శిక్షించు, అప్పుడు వాడిని గూర్చి నీవు ఎల్లప్పుడూ
అతిశయిస్తావు. వాడు నిన్ను ఎన్నడూ సిగ్గుపడ
నియ్యడు.
18ఒక దేశం గనుక దేవునిచే నడిపించబడకపోతే
అప్పుడు ఆ దేశంలో శాంతి ఉండదు. కానీ దేవుని
న్యాయచట్టానికి లోబడే దేశం సంతోషంగా ఉంటుంది.
19ఒక సేవకునితో నీవు ఊరక మాటలే చెబితే
అతడు పాఠం నేర్చుకోడు. ఆ సేవకుడు నీ మాటలు
గ్రహించవచ్చుగాని అతడు లోబడడు.
20ఒక మనిషి ఆలోచన లేకుండా మాట్లాడితే వానికి
ఆశ లేదు. ఆలోచన లేకుండా మాట్లాడే ఒక మనిషికంటే
ఒక బుద్ధిహీనునికి ఎక్కువ ఆశ ఉంది.
21నీ సేవకునికి కావలసినవి అన్నీ నీవు ఎల్లప్పుడూ
ఇస్తూ ఉంటే చివరికి వాడు మంచి సేవకునిగా ఉండడు.
22కోపంగల మనిషి చిక్కు కలిగిస్తాడు. మరియు
కోపపడే మనిషి అనేక పాపాలతో దోషిగా ఉంటాడు.
23ఒక మనిషి ఇతరులకంటే తానే మంచి వాడిని
అనుకొంటే అదే అతనిని నాశనం చేస్తుంది. కాని ఒక
మనిషి వినమ్రంగా ఉంటే అప్పుడు యితరులు అతనిని
గౌరవిస్తారు.
24కలిసి పని చేసే ఇద్దరు దొంగలు శత్రువులు.
ఒక దొంగ మరో దొంగను బెదిరిస్తాడు. కనుక అతడు
సత్యం చెప్పేందుకు న్యాయస్థానంలో బలవంతం
చేయబడితే మాట్లాడేందుకు కూడ అతడు ఎంతో
భయపడతాడు.
25భయం ఒక ఉచ్చులాంటిది. కాని యెహోవా
యందు నీవు నమ్మకం ఉంచితే, నీవు క్షేమంగా
ఉంటావు.
26చాలా మంది మనుష్యులు ఒక అధికారికి స్నేహితు
లుగా ఉండాలని కోరుకొంటారు. కాని ప్రజలకు
న్యాయంగా తీర్పు తీర్చేవాడు యెహోవా మాత్రమే.
27నిజాయితీ లేని మనుష్యులను మంచి మనుష్యులు
అసహ్యించుకొంటారు. మరియు దుర్మార్గులు నిజా
యితీగల మనుష్యులను అసహ్యించుకొంటారు.

యాకె కుమారుడు ఆగూరు జ్ఞాన సూక్తులు

30 యాకె కుమారుడు ఆగూరు చెప్పిన జ్ఞాన
సూక్తులు ఇవి: అతడు ఈతీయేలుకు, ఉక్కా
లుకు ఇచ్చిన సందేశం:
2భూమి మీద నేను అతి దౌర్భాగ్యుడను. నేను
గ్రహించాల్సిన విధంగా గ్రహించటంలేదు. 3జ్ఞానము కలిగి
ఉండటం నేను నేర్చుకోలేదు. మరియు దేవుని గురించి
నాకు ఏమీ తెలియదు.
4ఏ మనిషీ ఎన్నడూ పరలోకంలోని సంగతులను
గూర్చి నేర్చుకోలేదు. ఏ మనిషీ ఎన్నడూ గాలిని తన
చేతిలో పట్టుకోలేదు. ఏ మనిషీ ఎన్నడూ నీటిని ఒక
గుడ్డ ముక్కలో పట్టుకోలేడు. ఏ మనిషీ ఎన్నడూ
భూమి హద్దులను నిజంగా తెలిసికోలేడు. ఈ సంగతు
లను తెలిసికో గలిగిన మనిషి ఎవరైనా ఉంటే ఆ
మనిషి ఎవరు? అతని కుటుంబం ఎక్కడ ఉంది?
5దేవుడు చెప్పే ప్రతి మాటా పరిపూర్ణం. దేవుని
దగ్గరకు వెళ్లే మనుష్యులకు ఆయన ఒక క్షేమస్థానం
6కనుక దేవుడు చెప్పే విషయాలను మార్చేందుకు
ప్రయత్నించకు. నీవు అలా చేస్తే ఆయన నిన్ను
శిక్షించి, నీవు అబద్ధాలు చెబుతున్నట్టు రుజువు చేస్తాడు.
7యెహోవా, నేను చనిపోక ముందు నా కోసం
రెండు పనులు చేయుమని నేను నిన్ను అడుగు
తున్నాను. 8అబద్ధాలు చెప్పకుండా ఉండేందుకు నాకు
సహాయం చేయి. నన్ను మరీ ధనికునిగా లేక మరీ
దరిద్రునిగా చేయవద్దు. ప్రతిరోజూ నాకు అవసరమైన

వాటిని మాత్రమే అనుగ్రహించు. 9నాకు అవసరమైన దానికంటే నాకు ఎక్కువగా ఉంటే, అప్పుడు నీతో నాకు అవసరం లేదని నేను తలస్తాను. కాని నేను దరిద్రుడనైతే ఒకవేళ నేను దొంగతనం చేస్తానేమో. అప్పుడు నేను యెహోవా నామానికి అవమానం తెస్తాను.

10ఒక సేవకునికి విరోధంగా అతని యజమానితో చెడ్డ మాటలు ఎన్నడూ చెప్పవద్దు. నీవు అలా చేస్తే ఆ యజమాని నిన్ను నమ్మడు. నీవు దోషివని అతడు తలస్తాడు.

11కొందరు మనుష్యులు వారి తండ్రులకు విరోధంగా మాట్లాడతారు. మరియు వారి తల్లులను గౌరవించరు.

12కొందరు చాలా మంచివాళ్లం అనుకొంటారుగాని వారు చాలా చెడ్డవాళ్లు.

13కొంతమంది చాలా మంచివాళ్లం అనుకొంటారు. వారు యితరులకంటే చాలా మంచివాళ్లు అనుకొంటారు.

14ఖడ్గాల్లాంటి పళ్లు ఉన్నవారు కొందరు ఉంటారు. వారి దవడలు కత్తుల్లా ఉంటాయి. వారు పేద ప్రజల నుండి సమస్తం దోచుకోవటానికి వారి సమయం అంతా ఉపయోగిస్తారు.

15కొంతమంది వారికి చేతనైనంత మట్టుకు అంతా తీసికోవాలి అనుకొంటారు. “నాకివ్వు, నాకివ్వు, నాకివ్వు” అనటం మాత్రమే వారు చెప్పేది అంతాను. ఎన్నటికీ తృప్తిపడనివి మూడు ఉన్నాయి వాస్తవానికి సరిపడినంతగా ఎన్నడూ లేనివి నాలుగు ఉన్నాయి. 16చావు స్థలం, పిల్లలు లేని స్త్రీ, వర్షం కావాల్సిన బీడుభూమి, వారించజాలని వేడి నిప్పు.

17తన తండ్రిని ఎగతాళి చేసే మనిషి, తన తల్లికి లోబడని మనిషి ఎవరైనా సరే శిక్షించబడుతారు. అది అతని కళ్లు రాబందులు, లేక క్రూరపక్షులు తినివేసినట్టు ఉంటుంది.

18నేను గ్రహించేందుకు కష్టతరమైనవి మూడు సంగతులు ఉన్నాయి వాస్తవానికి నేను గ్రహించనివి నాలుగు సంగతులు ఉన్నాయి. 19ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షిరాజు, ఒక బండ మీద పాకుచున్న ఒక పాము, మహా సముద్రంలో తిరిగే ఓడ, ఒక స్త్రీతో ప్రేమలోవున్న మగవాడు.

20తన భర్తకు నమ్మకంగా లేని ఒక భార్య తాను ఏమీ తప్పు చేయనట్టు నటిస్తుంది. ఆమె భోంచేస్తుంది, స్నానం చేస్తుంది, నేను ఏమీ తప్పు చేయలేదు అంటుంది.

21భూమి మీద చిక్కు కలిగించేవి మూడు సంగతులు ఉన్నాయి. వాస్తవానికి భూమి భరించలేనివి నాలుగు ఉన్నాయి. 22రాజైన ఒక సేవకుడు, తనకు కావాల్సినవి అన్నీ కలిగి ఉన్న ఒక బుద్ధిహీనుడు, 23ద్వేషంతో పూర్తిగా నిండిపోయినా, ఒక భర్తను పొందగలిగిన స్త్రీ, ఏ స్త్రీ దగ్గర సేవ చేస్తుందో, ఆ స్త్రీ మీద అధికారిణి అయిన దాసి.

24భూమి మీద చిన్నవిగా ఉన్నవి నాలుగు ఉన్నాయి. అయితే ఇవి చాలా జ్ఞానము గలవి.

25చీమలు చిన్నవి, బలహీనమైనవి. కానీ అవి వేసవి కాలం అంతా ఆహారం నిల్వచేసు కొంటాయి. 26కుందేలు చిన్న జంతువు. కానీ అది బండల్లో నివాసం ఏర్పాటు చేసు కోగలుగుతుంది.

27మిడతలకు రాజు లేడు. కానీ అవన్నీ కలిసికట్టుగా పని చేయగలుగుతున్నాయి.

28బల్లులు నీవు చేతితో పట్టుకోగలిగినంత చిన్నవి. కానీ అవి రాజుల గృహాలలో నివసించటం నీవు చూడగలవు. 29నడుస్తున్నప్పుడు ముఖ్యమైనవిగా కనుపించేవి మూడు ఉన్నాయి. నిజానికి నాలుగు ఉన్నాయి. 30సింహం జంతువులలోకెల్ల చాలా బలమైనది. అది దేనికీ భయపడదు.

31చాలా గర్వంగా నడిచే కోడి పుంజు, ఒక మేక పోతు, తన ప్రజల మధ్య ఉన్న రాజు.

32నీవు తెలివితక్కువ వాడవై యుండి ఇతరులకంటె నీవే మంచివాడవు అని తలిస్తే, మరియు నీవు దుర్మార్గాన్ని తలపెడితే, నీవు ఆగిపోయి, నీవు చేస్తున్న దాన్ని గూర్చి ఆలోచించాలి.

33ఒక మనిషి పాలను చిలికి వెన్న చేస్తాడు. ఒకడు మరొకని ముక్కు మీద కొడితే, రక్తం వస్తుంది. అదే విధంగా నీవు ప్రజలకు కోపం పుట్టిస్తే నీవు చిక్కు కలిగిస్తావు.

లెమూయేలు రాజు చెప్పిన జ్ఞాన సూక్తులు

31 లెమూయేలు రాజు చెప్పిన జ్ఞాన సూక్తులు ఇవి. ఈ విషయాలను అతని తల్లి అతనికి నేర్పించింది.

2నీవు నా కుమారుడవు. నేను ప్రేమించే నా కుమారుడివి. నాకు కావాలని నేను ప్రార్థించిన కుమారుడివి నీవు. 3స్త్రీలకోసం నీ బలం వ్యర్థం చేయవద్దు. స్త్రీలే రాజులను నాశనం చేసేవాళ్లు. వారికోసం నిన్ను నీవు వ్యర్థం చేసుకోవద్దు. 4లెమూయేలూ, రాజులు ద్రాక్షారసం తాగటం జ్ఞానముగల పనికాదు. మద్యము కోరుట పరిపాలకులకు జ్ఞానముగల పనికాదు. 5వారు విపరీతంగా తాగేసి న్యాయచట్టం చెప్పేదానిని మరచిపోవచ్చు. అప్పుడు వారు పేద ప్రజల హక్కులు అన్నీ తీసివేస్తారు. 6మద్యం పేద ప్రజలకు ఇమ్ము. ద్రాక్షారసం కష్టంలో ఉన్న ప్రజలకు ఇమ్ము. 7అప్పుడు వారు అది తాగి, వారు పేదవాళ్లు అనే మాట మరచిపోతారు. వాళ్లు తాగేసి వారి కష్టాలన్నీ మరచిపోతారు. 8ఒకడు తనకు తానే సహాయం చేసికోలేకపోతే అప్పుడు నీవు

అతనికి సహాయం చేయాలి. కష్టంలో ఉన్న ప్రజలంద
రికీ నీవు సహాయం చేయాలి. [9]సరైనవి అని నీకు
తెలిసిన విషయాల కోసం నీవు నిలబడు. మనుష్యు
లందరికీ న్యాయంగా తీర్పు తీర్చు. పేద ప్రజల, నీ
అవసరం ఉన్న ప్రజల హక్కులను కాపాడు.

పరిపూర్ణమైన భార్య

10 "పరిపూర్ణమైన స్త్రీ" దొరకటం ఎంతో
కష్టం. కాని ఆమె నగలకంటె ఎంతో
ఎక్కువ అమూల్యం.
11 ఆమె భర్త ఆమెను నమ్మగలడు. అతడు
ఎన్నడూ దరిద్రునిగా ఉండడు.
12 మంచి భార్య తన జీవితకాలం అంతా తన
భర్తకు మంచినే చేస్తుంది. ఆమె ఎన్నడూ
అతనికి చిక్కు కలిగించదు.

13 ఆమె ఉన్నిబట్ట తయారు చేస్తూ ఎల్ల
ప్పుడూ పనిలో నిమగ్నమవుతుంది.
14 ఆమె దూరము నుండి వచ్చిన ఓడలా
ఉంటుంది. అన్ని చోట్ల నుండీ ఆమె
ఆహారం తీసుకొని వస్తుంది.
15 ఆమె అతి వేకువనే మేలుకొంటుంది. తన
కుటుంబానికి భోజనం, తన పని వారికి
భోజనం ఆమె వండుతుంది.
16 ఆమె పొలాన్ని చూస్తుంది. దాన్నికొం
టుంది. ఆమె ద్రాక్షతోట నాటేందుకు ఆమె
దాచుకొన్న డబ్బు ఉపయోగిస్తుంది.
17 ఆమె చాలా కష్టపడి పని చేస్తుంది. ఆమె
బలంగా ఉండి తన పని అంతా చేసుకో
గలుగుతుంది.
18 ఆమె తయారు చేసిన వాటిని అమ్మి
నప్పుడు ఆమె ఎల్లప్పుడూ లాభం సంపాది
స్తుంది. మరియు రాత్రి చాలా పొద్దుపోయే
దాకా ఆమె పని చేస్తుంది.
19 ఆమె స్వంతంగా దారం తయారు చేసికొని
తన స్వంత బట్ట నేస్తుంది.
20 ఆమె ఎల్లప్పుడూ పేద ప్రజలకు పెడు
తుంది. అవసరంలో ఉన్న వారికి సహాయం
చేస్తుంది!
21 చలిగా ఉన్నప్పుడు ఆమె తన కుటుంబం
విషయం దిగులు పడదు. ఆమె వారందరికి
మంచి వెచ్చని దుస్తులు ఇస్తుంది.
22 ఆమె దుప్పట్లు నేసి పడకలమీద పరుస్తుంది.
సన్నని నారతో చేయబడ్డ వస్త్రాలు ఆమె
ధరిస్తుంది.
23 ఆమె భర్తను ప్రజలు గౌరవిస్తారు. అతడు
దేశ నాయకులలో ఒకడు.
24 ఆమె మంచి వ్యాపార దక్షతగల స్త్రీ. ఆమె
బట్టలు, నడికట్లు తయారు చేసి వాటిని
వ్యాపారస్థులకు అమ్ముతుంది.
25 ఆమె బలంగా ఉంటుంది. మరియు, ప్రజలు
ఆమెను గౌరవిస్తారు. ఆమె స్థానము బలం
గాను మరియు సురక్షితంగాను ఉంటుంది.
భవిష్యత్తును గురించి సంతోషిస్తుంది.
26 ఆమె మాట్లాడినప్పుడు జ్ఞానముగా
ఉంటుంది. ఆమె జ్ఞానం ఉపదేశముతో
నిండి ఉంటుంది.
27 ఆమె ఎన్నడూ బద్ధకంగా ఉండదు. కాని
ఆమె తన ఇంటి విషయాలను గూర్చి
జాగ్రత్త తీసుకొంటుంది.
28 ఆమె పిల్లలు పెద్దవారై ఆమెను ఘనపరు
స్తారు. మరియు ఆమె భర్త ఆమెను గూర్చి
ఎన్నో మంచి విషయాలు చెబుతాడు.
29 "ఎంతో మంది స్త్రీలు మంచి భార్యలు అవు
తారు. కాని నీవు శ్రేష్ఠమైన దానివి" అని
ఆమె భర్త చెబుతాడు.
30 సౌందర్యము, అందము నిన్ను మోసగించ
వచ్చు. అయితే యెహోవాను గౌరవించే
స్త్రీ పొగడబడాలి.
31 ఆమెకు అర్హమైన ప్రతిఫలం రావాలి.ఆమె
చేసిన విషయాల కోసం ప్రజలు ఆమెను
బహిరంగంగా ఘనపర్చాలి.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center
Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center
All rights reserved.

These Scriptures:
- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online add space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center
P.O. Box 820648
Fort Worth, Texas 76182, USA
Telephone: 1-817-595-1664
Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE
E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: http://www.wbtc.org

Order online – To order a copy of our texts online, go to: http://www.wbtc.org

Current license agreement – *This license is subject to change without notice. The current license can be found at:* http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from:
http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from:
http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html